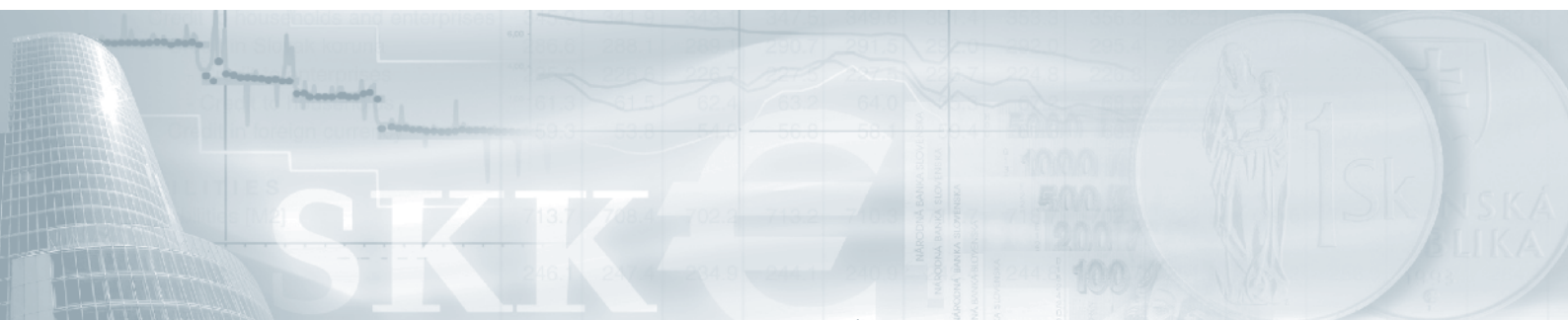

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Menový prehľad

November 2008

© NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

Kontakt:
Oddelenie komunikácie
tel.: 02/5787 2141, 5787 2146
fax: 02/5787 1128

<http://www.nbs.sk>

*Spracované na základe Situačnej správy o menovom vývoji za november 2008
schválenej Bankovou radou NBS 19. decembra 2008.*

ISSN 1336-6440 (elektronická verzia)

Predstihové kalendáre zverejňovania a predpísané komponenty Špeciálneho štandardu pre zverejňovanie údajov, schváleného Medzinárodným menovým fondom pre nasledujúce údajové kategórie, sú šírené iba prostredníctvom internetovej stránky Národnej banky Slovenska: analytické účty bankového sektora, analytické účty centrálnej banky (platí iba pre Predstihový kalendár zverejňovania), platobná bilancia, medzinárodné rezervy (platí iba pre Predstihový kalendár zverejňovania), medzinárodná investičná pozícia, výmenné kurzy, úrokové sadzby. Údajové kategórie, ktoré NBS zverejňuje aj iným spôsobom, sú prvýkrát zverejnené prostredníctvom internetovej stránky.

OBSAH

1	Celkové zhrnutie	5
2	Vonkajšie ekonomické prostredie.....	6
3	Inflácia	16
3.1	Index spotrebiteľských cien.....	16
3.2	Ceny výrobcov v októbri 2008.....	18
4	Faktory ovplyvňujúce vývoj inflácie.....	21
4.1	Menové agregáty.....	21
4.2	Zahraničná oblasť.....	27
4.3	Reálna ekonomika	36
5	Menový vývoj	53
5.1	Devízový trh	53
5.2	Peňažný trh a realizácia menovej politiky	55
5.3	Vývoj klientskych úrokových sadziieb v októbri 2008	58
	Prílohy	61
1	Medzinárodná ekonomika: Tabuľkovo-grafický prehľad.....	61
2	Kapitálový trh	66
2.1	Primárny trh	66
2.2	Sekundárny trh	66
3	Metodické poznámky k vybraným ukazovateľom	68
3.1	Menová štatistika.....	68
3.2	Základné makroekonomické ukazovatele.....	73
4	Tabuľky	78
	Vybrané ukazovatele hospodárskeho a menového vývoja SR.....	78
	Vybrané ukazovatele hospodárskeho a menového vývoja SR (prepočet SKK na EUR).....	79
	Aktíva a pasíva konsolidovanej bilancie peňažných finančných inštitúcií	80
	Priemerné úrokové miery z nových úverov	81
	Priemerné úrokové miery z nových vkladov	82
	Priemerné úrokové miery zo stavu úverov	83
	Priemerné úrokové miery zo stavu vkladov.....	84
	Skrátená bilancia komerčných bánk k 30. októbru 2008	85
	Skrátená bilancia komerčných bánk k 30. októbru 2008	86
	Mesačný výkaz ziskov a strát komerčných bánk	87
	Platobná bilancia SR za január až september 2008	88
	Prehľad emitovaných PP NBS 2007 – 2008	89
	Základné charakteristiky devízového trhu v SR v novembri 2008.....	90
	Priemerné mesačné výmenné kurzy slovenskej koruny voči vybraným menám	91
	Priemerné štvrtročné výmenné kurzy slovenskej koruny voči vybraným menám	91
	Priame zahraničné investície	92

ZOZNAM BOXOV V TEXTE

Box 1	TARP – Troubled Assets Relief Program	7
Box 2	Maďarsko – finančná kríza a stabilizačné opatrenia	14
Box 3	ČNB začne zverejňovať prognózu nominálneho kurzu	15
Box 4	Dekádne zisťovanie cien.....	17

ZOZNAM GRAFOV V TEXTE

Graf 1	Eurozóna: Ekonomický rast	8
Graf 2	Eurozóna: Príspevky jednotlivých komponentov k štvrtročnému rastu HDP	8
Graf 3	IFO index ekonomickej klímy pre eurozónu a medziročný rast HDP v eurozóne	8
Graf 4	Eurozóna: Indikátor ekonomickeho sentimentu	9
Graf 5	Eurozóna: Očakávaný vývoj nezamestnanosti spotrebiteľmi a vyhladky jednotlivých odvetví na vývoj zamestnanosti	9
Graf 6	Eurozóna: Medziročná miera celkovej inflácie (HICP) a príspevky vybraných komponentov	9
Graf 7	Eurozóna: Ceny tovarov a služieb.....	10
Graf 8	Eurozóna: Očakávania budúceho cenového vývoja.....	10
Graf 9	Výmenný kurz USD/EUR	11
Graf 10	Úrokové sadzby ECB a EONIA	11
Graf 11	Indikátor ekonomickeho sentimentu v krajinách V4.....	12
Graf 12	Príspevky k HICP inflácii.....	12
Graf 13	Kurzy mien V4 voči euru	13
Graf 14	Indexy kurzov mien V4 voči euru.....	13
Graf 15	Kľúčové sadzby NCB krajín V4	14
Graf 16	Vývoj inflácie (HICP) a jej hlavných zložiek	16
Graf 17	Vývoj cien ropy, rafinérskych ropných produktov a energií.....	19
Graf 18	Vývoj cien priemyselných výrobcov a produktov priemyselnej výroby	19
Graf 19	Vývoj cien potravín na vertikále prvovýroba-spracovanie-spotreba.....	20
Graf 20	Príspevky hlavných komponentov M3 k medziročnej dynamike M3	21
Graf 21	Vývoj obeživa	21
Graf 22	Vývoj úverov v cudzej mene.....	26
Graf 23	Vývoj úrokových sadzieb NBS a čisté predaje OPF v SR.....	27
Graf 24	Vývoj obchodnej bilancie a bežného účtu v rokoch 2006, 2007 a 2008 kumulatív	27
Graf 25	Vývoj obchodnej bilancie a bežného účtu – kľzavé 12-mesačné kumulatívy	35
Graf 26	Krytie deficitu bežného účtu platobnej bilancie priamymi zahraničnými investíciami	35
Graf 27	Priemerný mesačný kurz slovenskej koruny	35
Graf 28	Vývoj indexov NEER a REER (9 obchodných partnerov)	35
Graf 29	Vývoj reálneho HDP podľa štvrtrokov.....	36
Graf 30	Vývoj domáceho a zahraničného dopytu.....	36
Graf 31	Členenie tvorby hrubého fixného kapitálu z hľadiska produkcie	38
Graf 32	Štruktúra konečnej spotreby domácností v 3. štvrtroku 2008.....	38
Graf 33	Príspevky jednotlivých skupín spotrebných výdavkov k rastu konečnej spotreby domácností.....	39
Graf 34	Podiel čistého exportu na HDP v bežných cenách.....	39
Graf 35	Vývoj exportnej výkonnosti a dovoznej náročnosti.....	40
Graf 36	Vývoj reálnych miezd a reálnej produktivity práce	43
Graf 37	Jednotkové náklady práce a ich komponenty v metodike ECB	43
Graf 38	Sklon domácností k úsporám a spotrebe.....	44
Graf 39	Vývoj miery nezamestnanosti.....	45
Graf 40	Vývoj indexu priemyselnej produkcie a stavebnej produkcie(3-mesačné kľzavé priemery)	48
Graf 41	Medziročná dynamika tržieb vybraných odvetví v bežných cenách(3-mesačné kľzavé priemery).....	48
Graf 42	Vývoj tržieb obchodu v bežných cenách (3-mesačné kľzavé priemery)	48
Graf 43	Príspevky k medziročnému rastu tržieb maloobchodu v bežných cenách.....	48
Graf 44	Porovnanie vývoja priemernej mesačnej mzdy z mesačných a štvrtročných ukazovateľov	51
Graf 45	Porovnanie vývoja zamestnanosti z mesačných a štvrtročných ukazovateľov	51
Graf 46	Prílev, odlev a celkový stav uchádzačov o zamestnanie (UoZ).....	51
Graf 47	Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti.....	51
Graf 48	Indikátor spotrebiteľskej dôvery.....	52
Graf 49	Objem obchodov na medzibankovom devízovom trhu	53
Graf 50	Bankový sektor: korunové pasíva nerezidentov	54
Graf 51	Mesačné priemery sadzieb medzibankového peňažného trhu BRIBOR.....	55
Graf 52	Vývoj úrokových sadzieb na medzibankovom trhu BRIBOR	55
Graf 53	Porovnanie výnosovej krivky na začiatku a na konci novembra.....	56
Graf 54	Denný vývoj FRA	57
Graf 55	Denný vývoj IRS.....	57
Graf 56	Implikované očakávania odvodené od sadzieb BRIBOR	58
Graf 57	Vývoj úrokových sadzieb z úverov nefinančným spoločnostiam, 3M BRIBOR a základná sadzba NBS	58
Graf 58	Vývoj úrokových sadzieb z poskytnutých úverov domácnostiam	58
Graf 59	Vývoj úrokových sadzieb z vkladov nefinančných spoločností	59
Graf 60	Vývoj úrokových sadzieb z vkladov domácností	59
Graf 61	Vývoj reálnej úrokovej miery z vkladov domácností	60

Graf 62	USD/EUR medziročná zmena	61
Graf 63	Úrokové sadzby ECB a EONIA	61
Graf 64	Indexy kurzov mien V4 voči euru	63
Graf 65	Kurzy mien V4 voči euru	63
Graf 66	Kľúčové sadzby NCB krajín V4	64
Graf 67	USA: Sadzba federálnych fondov	64
Graf 68	Cena ropy USD/barel	65
Graf 69	Vývoj benchmarkovej výnosovej krivky štátnych dlhopisov	66
Graf 70	Vývoj obchodovania s dlhopismi na BCPB	66
Graf 71	Vývoj indexu SAX v novembri 2008.....	67

Box 2

Graf A	Čistý nákup vládnych dlhopisov zo zahraničia.....	14
Graf B	Štruktúra poskytnutých úverov (stav k 3.Q 2008)	14

ZOZNAM TABULIEK V TEXTE

Tabuľka 1	Harmonizovaný index spotrebiteľských cien.....	16
Tabuľka 2	Spotrebiteľské ceny v novembri 2008.....	18
Tabuľka 3	Vývoj cien výrobcov v októbri 2008.....	18
Tabuľka 4	Porovnanie medzimesačného vývoja menových agregátov (metodika ECB).....	22
Tabuľka 5	Prehľad hlavných protipoložiek M3 (metodika ECB)	23
Tabuľka 6	Pohľadávky PFI voči rezidentskému súkromnému sektoru.....	24
Tabuľka 7	Pohľadávky PFI voči súkromnému sektoru, rezidentom (bez CP a pohľadávok NBS)	25
Tabuľka 8	Mesačné čisté predaje otvorených podielových fondov v SR.....	27
Tabuľka 9	Bežný účet platobnej bilancie	28
Tabuľka 10	Vývoz za január až september, medziročná zmena	28
Tabuľka 11	Dovoz za január až september, medziročná zmena.....	29
Tabuľka 12	Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie.....	30
Tabuľka 13	Prílev kapitálu v rámci ostatných investícií v členení podľa sektorov	31
Tabuľka 14	Platobná bilancia upravená o aktivity vlády a NBS.....	32
Tabuľka 15	Zahraničný dlh SR	33
Tabuľka 16	Bežný účet platobnej bilancie	33
Tabuľka 17	Vývoj položiek bežného účtu v jednotlivých mesiacoch.....	34
Tabuľka 18	Vývoj indexov NEER a REER.....	36
Tabuľka 19	Vývoj hrubého domáceho produktu podľa použitia.....	37
Tabuľka 20	Štruktúra tvorby hrubého fixného kapitálu za 3. štvrťrok 2008	37
Tabuľka 21	Príspevky ceny a objemu k vývoju vývozu a dovozu	39
Tabuľka 22	Tvorba hrubého domáceho produktu a jeho zložiek	40
Tabuľka 23	Vývoj hrubého domáceho produktu podľa odvetví.....	40
Tabuľka 24	Porovnanie HDP, HND a HNDD.....	41
Tabuľka 25	Vývoj priemerných mesačných miezd a produktivity práce v hospodárstve SR	42
Tabuľka 26	Vývoj priemerných kompenzácií na zamestnanca a produktivity práce v hospodárstve SR (metodika ESA 95)	42
Tabuľka 27	Vývoj reálnej produktivity práce a reálnych kompenzácií na zamestnanca v 3. štvrťroku 2008.....	42
Tabuľka 28	Tvorba a použitie dôchodkov v sektore domácností	43
Tabuľka 29	Vývoj hrubého disponibilného dôchodku	44
Tabuľka 30	Vývoj zamestnanosti a nezamestnanosti	44
Tabuľka 31	Vývoj zamestnanosti podľa odvetví (metodika ESA 95).....	45
Tabuľka 32	Výsledky finančného hospodárenia	46
Tabuľka 33	Štatistická odvetvová klasifikácia ekonomických činností.....	46
Tabuľka 34	Produkcia a tržby	49
Tabuľka 35	Vývoj miezd vo vybraných odvetviach	50
Tabuľka 36	Vývoj zamestnanosti vo vybraných odvetviach.....	50
Tabuľka 37	Zmena výmenného kurzu koruny voči euru a americkému doláru	53
Tabuľka 38	Korunové aktíva a pasíva nerezidentov a štátne cenné papiere v držbe nerezidentov	54
Tabuľka 39	Priemerný denný vplyv jednotlivých foriem obchodov NBS na likviditu bankového sektora	56
Tabuľka 40	Medzibankové obchody.....	57
Tabuľka 41	Priemerné úrokové miery z nových úverov	59
Tabuľka 42	Priemerné úrokové miery z nových vkladov.....	60
Tabuľka 43	Eurozóna	61
Tabuľka 44	Česká republika	62
Tabuľka 45	Maďarsko	62
Tabuľka 46	Poľsko	63
Tabuľka 47	USA	64
Tabuľka 48	Indexy SDXGroup k ultimu novembra 2008	67
Tabuľka 49	Váhy bázičných titulov indexu SAX k ultimom mesiacov roku 2008	67
Tabuľka 50	Schéma výpočtu menových agregátov.....	69

Box 4

Tabuľka A	Indexy k predchádzajúcemu obdobiu	17
-----------	---	----

Použité skratky

ARDAL	Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity
b. c.	bežné ceny
BCPB	Burza cenných papierov v Bratislave
BRIBOR	Bratislava Interbank Offered Rates – fixing úrokových sadzieb na trhu medzibankových depozitov
CDCP SR	Centrálny depozitár cenných papierov SR
CP	cenné papiere
CPI	Consumer Price Index – index spotrebiteľských cien
ECB	Európska centrálna banka
EMU	Economic and Monetary Union – Hospodárska a menová únia
EÚ	Európska únia
Fed	Federal Reserve System – centrálna banka USA
FNM	Fond národného majetku
FRA	Forward Rate Agreement – dohoda o budúcej úrokovej miere
HDP	hrubý domáci produkt
HICP	Harmonised Index of Consumer Prices – harmonizovaný index spotrebiteľských cien
HMÚ	Hospodárska a menová únia
HND	hrubý národný dôchodok
HNDD	hrubý národný disponibilný dôchodok
HZL	hypotekárne záložné listy
IPP	index priemyselnej produkcie
IRS	Interest Rate Swap – úrokový swap
MMF	Medzinárodný menový fond
NBS	Národná banka Slovenska
NEER	Nominal Effective Exchange Rate – nominálny efektívny výmenný kurz
OPF	otvorené podielové fondy
p. a.	per annum – za rok
p. b.	percentuálne body
PFI	peňažné finančné inštitúcie
PFPT	podielové fondy peňažného trhu
PPI	Producer Price Index – index cien priemyselných výrobcov
PP NBS	pokladničné poukážky NBS
PZI	priame zahraničné investície
REER	Real Effective Exchange Rate – reálny efektívny výmenný kurz
ROMR	rovnaké obdobie minulého roka
RULC	Real Unit Labour Costs – reálne jednotkové náklady práce
SASS	Slovenská asociácia správcovských spoločností
SAX	slovenský akciový index
s. c.	stále ceny
SDX	slovenský dlhopisový index
SDXG	SDXGroup – skupina slovenských dlhopisových indexov
SKONIA	SlovaK OverNight Index Average
SRT	sterilizačný repo tender
ŠD	štátne dlhopisy
ŠP	Štátna pokladnica
ŠPP	štátne pokladničné poukážky
ŠR	štátny rozpočet
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
ULC	Unit Labour Costs – jednotkové náklady práce
VÚC	vyšší územný celok
VZPS	výberové zisťovanie pracovných síl
ZFS	začiatočná fixácia sadzby

Použité symboly v tabuľkách

- . – Údaj ešte nie je k dispozícii.
- – Údaj sa nevyskytoval / neexistujúci údaj.
- (p) – Predbežný údaj.

1 Celkové zhrnutie

Spotrebiteľské ceny merané harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien (HICP) sa v novembri v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom zvýšili o 0,1 %. Medziročné tempo rastu celkovej inflácie dosiahlo 3,9 %. Jadrová inflácia (bez cien energií a nespracovaných potravín) dosiahla medziročnú dynamiku 4,0 %.

Spotrebiteľské ceny merané CPI sa v novembri v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom zvýšili o 0,2 %. Medziročná miera celkovej inflácie dosiahla 4,9 % a jadrovej inflácie 4,1 %.

Reálny hrubý domáci produkt vzrástol v 3. štvrtroku 2008 o 7,0 %.

Menový agregát M3 (v metodike ECB) poklesol v októbri medzimesačne o 12,7 mld. Sk, pričom jeho medziročné tempo rastu sa v porovnaní so septembrom znížilo na 5,1 %.

Celkový objem pohľadávok PFI voči rezidentom (vrátane cenných papierov emitovaných klientmi v držbe sektora PFI, v metodike ECB) zaznamenal v októbri medzimesačný nárast o 22,1 mld. Sk, pričom ich medziročný rast sa spomalil o 0,6 percentuálneho bodu na 13,6 %.

Priemerná úroková miera z nových úverov nefinančným spoločnostiam poklesla v októbri o 0,05 percentuálneho bodu na 5,75 % a z nových úverov domácnostiam sa znížila o 0,17 percentuálneho bodu na 12,28 %. Priemerná úroková miera z nových vkladov nefinančných spoločností sa za rovnaké obdobie znížila o 0,01 percentuálneho bodu na 2,18 % a z nových vkladov domácností sa zvýšila o 0,14 percentuálneho bodu na 1,38 %.

Hospodárenie štátneho rozpočtu sa ku koncu novembra skončilo prebytkom 9,6 mld. Sk.

Devízové rezervy NBS (v bežnom kurze) dosiahli v novembri hodnotu 17,1 mld. USD. Ich stav ku koncu mesiaca zodpovedal 2,5-násobku priemerného mesačného dovozu tovarov a služieb SR za prvých desať mesiacov roka 2008. Krytie priemerného mesačného dovozu tovarov a služieb (platieb za dovoz tovarov a služieb získaných z údajov bankovej štatistiky) oficiálnymi devízovými rezervami predstavovalo 3,3-násobok priemerného mesačného dovozu tovarov a služieb do SR za prvých desať mesiacov roka 2008.

Národná banka Slovenska nevykonala v novembri žiadnu devízovú intervenciu.

Podľa predbežných údajov skončil bežný účet platobnej bilancie za október 2008 deficitom 2,0 mld. Sk a za január až október dosiahol deficit 94,9 mld. Sk, pričom deficit obchodnej bilancie predstavoval 3,1 mld. Sk.

Celková sterilizačná pozícia NBS narástla v novembri v porovnaní s októbrom o necelé 4,0 mld. Sk na 386,7 mld. Sk.

2 Vonkajšie ekonomické prostredie¹

Globálny ekonomický rast sa v treťom štvrťroku spomalil, najmä v dôsledku vývoja ekonomickej aktivity v USA a v ostatných vyspelých ekonomikách. K zníženiu ekonomickej aktivity vo vyspelých ekonomikách dochádzalo najmä z dôvodu pretrvávajúcich problémov na finančných trhoch, pokračujúceho sprísňovania úverových podmienok, korekcie na realitnom trhu a vysokých cien komodít. Ekonomická aktivita v rozvíjajúcich sa ekonomikách vykazovala relatívnu odolnosť voči globálnemu spomaľovaniu ekonomického rastu, a to najmä vďaka silnému domácemu dopytu. Na konci tretieho štvrťroku však nastali v USA výrazné problémy bankového sektora, ktoré výrazne prehĺbili krízu finančných trhov. Tieto problémy sa následne preniesli aj do reálnej ekonomiky a mali významný vplyv na ďalšie spomaľovanie globálnej ekonomickej aktivity.

V treťom štvrťroku 2008 poklesol HDP v krajinách OECD o 0,1 %, zatiaľ čo v predchádzajúcom štvrťroku ešte zaznamenával mierny rast (0,1 %). Na medziročnej báze dosiahol ekonomický rast 0,9 % v porovnaní s 1,8 % v druhom štvrťroku. Ukazovatele spotrebiteľskej a podnikateľskej dôvery sa počas celého tretieho štvrťroku nachádzali pod hranicou 100, resp. 50 bodov, čo signalizuje pretrvávajúce negatívne očakávaní ekonomickeho vývoja v krajinách OECD. Indikátory dôvery sa výraznejšie zhoršili na konci tretieho štvrťroku v dôsledku problémov bankového sektora v USA.

Cenový vývoj v treťom štvrťroku bol výrazne ovplyvnený vývojom cien komodít. V júli dosiahla miera inflácie v krajinách OECD 4,8 %, t. j. najvyššiu úroveň od začiatku roka 2008. Napriek jej miernemu spomaleniu v nasledujúcich mesiacoch bola jej úroveň naďalej vysoká. Výraznejšie sa inflácia znížila až ku koncu 3. štvrťroka, čo súviselo s poklesom cien ropy v dôsledku prehĺbenia finančnej krízy a spomalenia ekonomickej aktivity vo vyspelých ekonomikách. Medziročná miera inflácie v krajinách OECD dosiahla v septembri 4,5 % oproti 4,4 % v júni. Medziročný rast cien energií poklesol v septembri na 18,9 % v porovnaní s 24,7 % v júni a cien potravín na 6,8 % oproti 19,3 % v júni. Jadrová inflácia v septembri mierne vzrástla na 2,4 % oproti 2,2 % v júni.

Kríza bankového sektora v USA, a z toho vyplývajúce turbulencie na finančných trhoch, ako aj pokračujúce sprísňovanie úverových podmienok predstavujú pre globálnu ekonomiku výrazné riziko spomalenia ekonomickej aktivity. Naopak, pokles cien komodít v závere tretieho štvrťroka spôsobil zmiernenie inflačných tlakov.

Komodity

Rast cien ropy kulminoval hneď na začiatku júla, keď dosiahol maximum na úrovni 144 USD/barel. V ďalšom priebehu tretieho štvrťroka začali ceny postupne klesať. Ku koncu tretieho štvrťroka vplyvom výrazného prehĺbenia finančnej krízy došlo k významnému poklesu cien ropy. Cena ropy sa na konci septembra dostala približne na rovnakú úroveň (93,51 USD/barel) ako na začiatku roka. Výrazný prepád cien ropy sa preniesol aj do nasledujúcich mesiacov, keď sa koncom novembra znížila pod 50 USD/barel. Kým priemerná cena ropy v treťom štvrťroku bola na úrovni 115 USD/barel, v nasledujúcich mesiacoch (v októbri a v novembri) sa priemerná cena ropy pohybovala na úrovni 66 USD/barel. Cena ropy koncom novembra bola o 57 % nižšia ako na začiatku roka 2008.

V dôsledku vysokých cien ropy a spomalenia ekonomického rastu v krajinách OECD došlo k poklesu dopytu po ropy. Tento výpadok dopytu bol čiastočne krytý dopytom zo strany rozvíjajúcich sa ekonomik. V dôsledku prehĺbenia finančnej krízy koncom septembra sa však zvýšili obavy z výraznejšieho prenosu následkov finančnej krízy aj na tieto ekonomiky s následným dopadom na celkové zníženie dopytu po ropy. Napriek určitému zmierneniu situácie na trhu s ropou zostáva ropný trh naďalej senzitívny na akúkoľvek zmenu faktorov a rizík, ktoré ovplyvňujú jeho cenu.

Ceny ostatných svetových komodít po dosiahnutí svojich maxim na začiatku júla začali postupne v priebehu tretieho štvrťroka klesať. Výrazný pokles cien zaznamenali kovové komodity v dôsledku obáv z globálnej recesie. Vplyvom spomalenia ekonomickej aktivity došlo tiež k poklesu dopytu po agrokomoditách. Ceny agrokomodít klesli v dôsledku priaznivých klimatických podmienok, vďaka ktorým bola v roku 2008 dosiahnutá lepšia úroda než v predchádzajúcom roku.

Spojené štáty americké

Hospodárstvo USA zaznamenalo v treťom štvrťroku 2008 pokles HDP analizovane o 0,5 % oproti rastu 3,3 % v predchádzajúcom štvrťroku. Medziročná dynamika rastu ekonomiky sa v treťom štvrťroku spomalila na 0,7 %, keď v predchádzajúcom štvrťroku dosiahla 2,1 %. Ekonomika USA sa

¹ Kapitola o vývoji medzinárodnej ekonomiky je doplnená aj o tabuľkovo-grafický prehľad uvedený v prílohe.

momentálne nachádza v recesii. NBER (National Bureau of Economic Research) na základe svojich analýz skonštatovala, že v decembri 2007 dosiahla ekonomika USA svoj vrchol, ktorý zakončil jej 73 mesiacov trvajúcu expanziu od novembra 2001. V rámci porovnávania údajov za produkciu, zamestnanosť, reálny príjem a iných ekonomických ukazovateľov dospela k záveru, že do prvého štvrťroka 2008 dochádzalo k výraznému spomaleniu ekonomickej aktivity v USA a jej súčasný stav možno charakterizovať ako recesiú.

K spomaleniu ekonomiky výrazne prispelo najmä zníženie súkromnej spotreby, ktorá zaznamenala štvrtročný anualizovaný pokles 3,7 % oproti rastu 1,2 % v minulom štvrťroku. V rámci súkromnej spotreby výrazné zníženie nastalo opätovne pri tovaroch dlhodobej spotreby o 15,2 % oproti 2,8 % v predchádzajúcom štvrťroku. Rovnako zníženie o 6,9 % zaznamenali aj tovary krátkodobej spotreby, keď v predchádzajúcom štvrťroku vzrástli o 3,9 %. K spomaleniu ekonomickej aktivity prispelo aj zníženie investícií do bytovej výstavby a taktiež zníženie investičnej činnosti súkromného sektora. Výrazne sa tiež spomalila dynamika rastu exportov. V porovnaní s minulým štvrťrokom sa pokles importov zmiernil. Pozitívny vplyv na rast HDP mali vládne výdavky, ktoré však smerovali predovšetkým na obranu.

V júli, na začiatku tretieho štvrťroka zaznamenala celková medziročná inflácia svoju najvyššiu úroveň za posledných 17 rokov, keď dosiahla 5,6 %. V dôsledku spomalenia globálnej ekonomickej aktivity však došlo k poklesu cien komodít, čo sa odrazilo aj v poklese inflácie, ktorá sa v septembri znížila na 4,9 %. Spomaľovanie cenového rastu pokračovalo aj v októbri, keď inflácia dosiahla 3,7 %. Napriek tomu, že dochádza k postupnému zmierňovaniu inflačných tlakov, zostáva z dlhodobého hľadiska inflácia na zvýšených úrovniach. Jadrová inflácia zostala počas celého tretieho štvrťroka nezmenená na úrovni 2,5 %. K jej poklesu došlo až v októbri, na úroveň 2,2 %.

Federálny výbor pre operácie na voľnom trhu (FOMC) na svojich zasadnutiach v treťom štvrťroku ponechal cieľovú sadzbu federálnych fondov nezmenenú na úrovni 2,0 %. K zmenám v sadzbách pristúpil až na ďalších dvoch zasadnutiach v októbri. Na prvom zasadnutí na začiatku októbra v rámci koordinovaného zníženia základných úrokových sadzieb spolu s ECB, BoE a ostatnými centrálnymi bankami pristúpil k zníženiu cieľovej sadzby federálnych fondov o 50 bázických bodov. Na svojom druhom zasadnutí koncom októbra opätovne znížil cieľovú sadzbu o ďalších 50 bázických bodov na úroveň 1,0 %. FOMC na týchto zasadnutiach súčasne rozhodol o znížení diskontnej sadzby celkovo o 100 bázických bodov na úroveň 1,25 %. FED zároveň oznámil vytvorenie nových facilití pre domáce a zahraničné banky, slúžiacich na zabezpečenie potrebnej likvidity.

Box 1

TARP – Troubled Assets Relief Program

Výrazné obavy investorov z insolventnosti vládnych agentúr (Fannie Mae a Freddie Mac) viedli vládu USA v polovici septembra k ich prevzatíu. Ďalší vývoj ohľadom realitného sektora a sekuritizovaných hypoték vyvolal otázky nad samotnou solventnosťou investičných bánk. V dôsledku tohto vývoja došlo v USA k ich zániku a to buď formou prevzatia (Bear Stearns), transformácie (Goldman Sachs, Morgan Stanley) alebo krachu (Lehman Brothers). Tieto udalosti vyvolali na finančnom trhu výraznú nedôveru investorov voči bankám a takisto aj vzájomnú nedôveru bánk voči sebe a nechotu si požičiavať finančné zdroje. Táto situácia viedla k znefunkčneniu medzibankového trhu a výraznému prepadu cien akcií finančných inštitúcií.

V dôsledku tohto vývoja navrhla vláda USA v polovici septembra realizáciu špeciálneho programu, ktorý mal zabezpečiť dodanie potrebnej likvidity bankám a zabezpečiť funkčnosť medzibankového trhu a zároveň riešiť problém tzv. „toxických“ hypoték v bilanciách bánk. Program TARP (Troubled assets relief program) schválený kongresom umožňoval ministerstvu financií USA použiť 250 mld. USD, prezidentovi 100 mld. USD a kongresu 350 mld. USD na záchranu finančného systému. Pôvodný plán počítal s tým, že bankám bude dodaná potrebná likvidita na zabezpečenie okamžitého fungovania a že postupne dôjde k odkúpeniu časti „toxických“ hypoték. Z celkového objemu 700 mld. USD sa použilo 250 mld. USD na navýšenie kapitálu bánk a 40 mld. na navýšenie kapitálu AIG.

Oproti pôvodnému plánu TARP došlo k výraznej zmene účelu jeho použitia. Namiesto odkúpenia „toxických“ hypoték, a teda stanovenia aj ich najnižšej možnej ceny, z ktorej by potom mohol vychádzať trh pri obchodovaní s ABM (Asset back mortgage), došlo len k navýšeniu kapitálu bánk. Doterajšia realizácia TARP nepriniesla zatiaľ očakávaný výsledný efekt na medzibankovom trhu.

Eurozóna

V súlade so signálmi, ktoré poskytovali viaceré indikátory, zaznamenalo hospodárstvo eurozóny v treťom štvrťroku pokles (o 0,2 %). Kým v druhom štvrťroku bol negatívny rast ekonomiky (rovnako o 0,2 %) čiastočne ovplyvnený vysokou bázou prvého štvrťroka, v treťom štvrťroku podobný technický faktor absentoval. Ekonomika eurozóny sa spomalila aj na medzoročnej báze. Zatiaľ čo v druhom štvrťroku HDP medzoročne vzrástol o 1,4 %, v treťom štvrťroku sa jeho dynamika spomalila na 0,6 %.

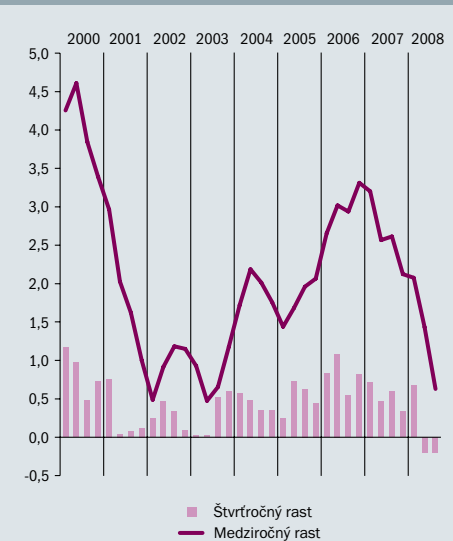
V rámci komponentov ekonomického rastu sa na poklese ekonomickej aktivity podieľal predovšetkým čistý export, najmä v dôsledku vysokého rastu dovozov. Ten sa na druhej strane premietol do vyššieho rastu stavu zásob, ktoré spolu so spotrebou verejnej správy pôsobili prorastovo. Súkromná spotreba po poklese v druhom štvrťroku v treťom štvrťroku stagnovala, naďalej nepriaznivo ovplyvňovaná negatívnym dôchodkovým efektom vysokých cien energií a potravín.

Pribrzdzenie ekonomickej aktivity v eurozóne už dlhšie obdobie naznačovali viaceré indikátory. Prehĺbenie finančnej krízy od polovice septembra výrazne zvýšilo obavy z citeľnejších dopadov na reálnu ekonomiku. Indikátor ekonomickej klímy pre eurozónu IFO naznačuje pokračujúci pokles hospodárskej výkonnosti eurozóny, keď sa vo štvrtom štvrťroku znížil na najnižšiu hodnotu od vzniku menovej únie.

Rovnako pokračoval prudký pokles indikátora ekonomickeho sentimentu, ktorý v novembri poklesol na 75. Už od marca sa tento indikátor pohybuje pod úrovňou 100, čo poukazuje na to, že ekonomická nálada sa nachádza pod dlhodobým priemerom. Jednotlivé indikátory dôvery naznačujú, že prehĺbenie negatívnych nálad zaznamenávajú všetky segmenty hospodárstva.

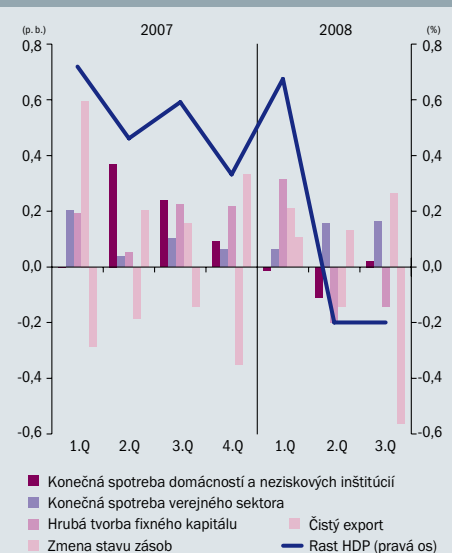
Spomalenie ekonomiky eurozóny sa prejavilo aj v postupnom raste nezamestnanosti. Mierny nárast miery nezamestnanosti v druhom štvrťroku 2008 pokračoval aj v ďalšom období. V porovnaní s koncom druhého štvrťroka sa miera nezamestnanosti na konci tretieho štvrťroka zvýšila o 0,2 percentuálneho bodu, na 7,6 % a v októbri dosiahla 7,7 %. Obavy z dopadu finančnej krízy na reálnu ekonomiku sa výraznejšie prejavili

Graf 1 Eurozóna: Ekonomický rast (stále ceny roku 2000) (%)

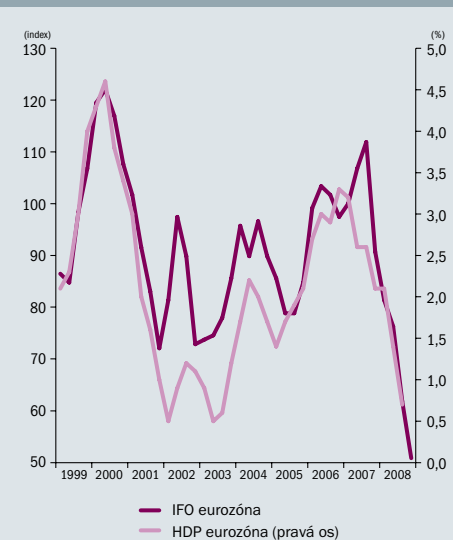
Zdroj: Eurostat.

Graf 2 Eurozóna: Príspevky jednotlivých komponentov k štvrťročnému rastu HDP

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS.

Graf 3 IFO index ekonomickej klímy pre eurozónu a medzoročný rast HDP v eurozóne

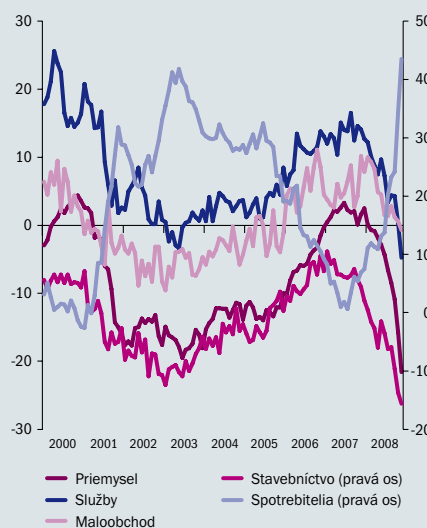

Zdroj: Ifo Institute for Economic Research, Eurostat.

Graf 4 Eurozóna: Indikátor ekonomického sentimentu

Zdroj: Európska komisia.

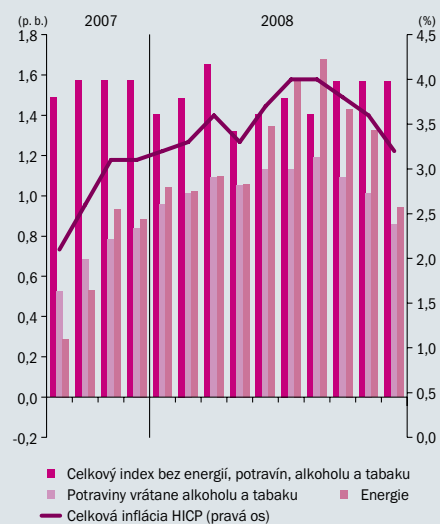
Poznámka: Indikátory dôvery sú aritmetickým priemerom súlad (v percentuálnych bodoch) odpovedí na jednotlivé otázky obsiahnuté v prieskumoch, indikátor ekonomického sentimentu je kompozitným indikátorom z jednotlivých indikátorov dôvery, hodnoty vyššie ako 100 indikujú sentiment nad dlhodobým priemerom a nižšie ako 100 pozíciu pod dlhodobým priemerom.

Graf 5 Eurozóna: Očakávaný vývoj nezamestnanosti spotrebiteľmi a vyhliadky jednotlivých odvetví na vývoj zamestnanosti (saldá odpovedí)

Zdroj: Európska komisia.

Poznámka: Priemysel – očakávaná vývoja zamestnanosti na nasledujúce mesiace, stavebníctvo – vývoja zamestnanosti na najbližšie tri mesiace, služby – vývoja zamestnanosti na najbližšie tri mesiace, maloobchod – vývoja zamestnanosti na najbližšie tri mesiace, spotrebiteľia – vývoja nezamestnanosti v najbližších 12 mesiacoch.

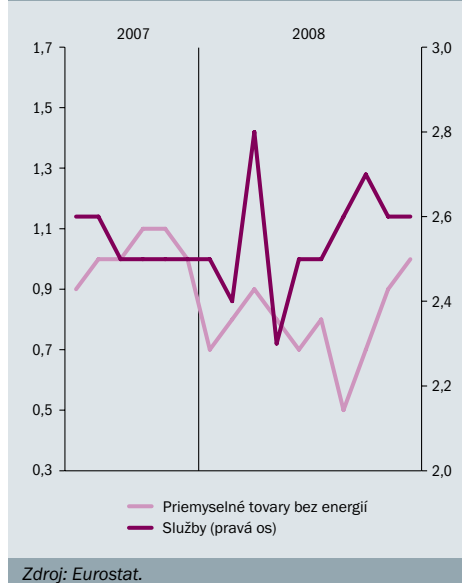
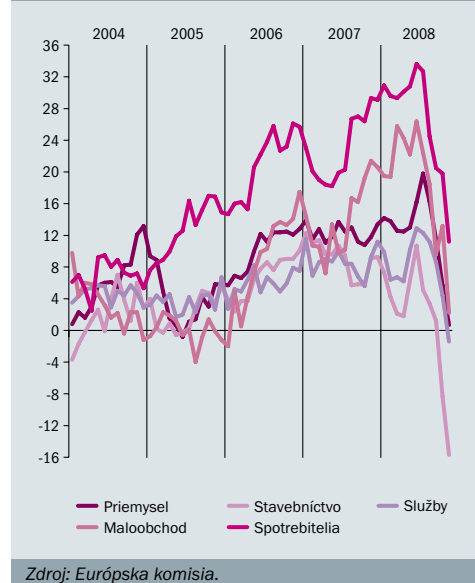
v zhoršení očakávaní spotrebiteľov ohľadom budúceho vývoja nezamestnanosti najmä v októbrových a novembrových prieskumoch. Zhoršujúce sa vyhliadky na trhu práce naznačujú aj negatívnejšie očakávania jednotlivých odvetví ohľadom vývoja zamestnanosti. Očakávania sa postupne zhoršovali vo všetkých odvetviach, pričom v posledných mesiacoch, po tom ako sa výrazne zhoršila situácia na finančných trhoch, výraznejšie poklesli vyhliadky zamestnanosti v priemyselnej výrobe, stavebníctve, ale aj v službách.

Graf 6 Eurozóna: Medziročná miera celkovej inflácie (HICP) a príspevky vybraných komponentov

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS.

Zrýchľovanie cenového rastu, ktoré pretrvávalo od septembra 2007 sa v priebehu tretieho štvrtroka zastavilo a inflácia sa postupne zmierňovala. Najvyššiu úroveň v histórii menovej únie dosiahla inflácia na prelome štvrtrokov, keď v júni a v júli dosiahla 4 %. V auguste a septembri však postupne poklesla na 3,6 %. Hlavnou príčinou spomaľovania cenového rastu bol vývoj cien energií a potravín, ktorých medziročná dynamika sa od augusta začala zmierňovať. Tento vývoj odrážal predovšetkým pokles cien ropy a agrokomodít na svetových trhoch. Naopak, príspevok trhových zložiek cenového koša sa po prechodnom poklese v júli v nasledujúcich mesiacoch štvrtroka mierne zvýšil. Pokračujúce spomaľovanie cenového rastu energií a potravín prispelo k ďalšiemu zníženiu inflácie aj v októbri (na 3,2 %). Podľa predbežných odhadov Eurostatu došlo v novembri k výraznému poklesu inflácie na 2,1 %.

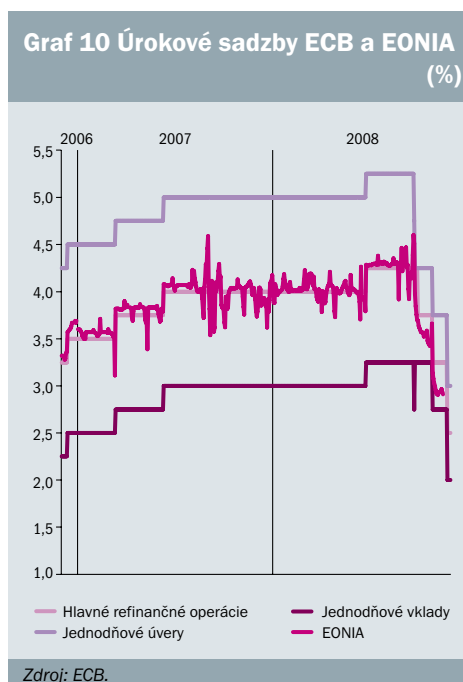
Jadrová inflácia sa v priebehu tretieho štvrtroka nezmenila a zotrvala na júnovej úrovni 2,5 %. V októbri mierne poklesla (o 0,1 percentuálneho bodu) v dôsledku spomalenia rastu cien spracovaných potravín.

Graf 7 Eurozóna: Ceny tovarov a služieb (%)**Graf 8 Eurozóna: Očakávania budúceho cenového vývoja (saldá odpovedí)**

V rámci trhových zložiek inflácie, po prechodnom spomalení rastu cien priemyselných tovarov bez energií v júli, sa ich dynamika v auguste a septembri opäť zrýchlila, mierne nad úroveň konca druhého štvrťroka (na 0,9 %). Júlové spomalenie cenového rastu priemyselných tovarov bez energií súviselo s výraznejším sezónnym výpredajovým poklesom cien odevov a obuvi ako v rovnakom období minulého roka. V ďalších mesiacoch sa ceny týchto tovarov postupne vracali na „zvyčajné“ úrovne, čo sa prejavilo v zrýchľovaní cenového rastu priemyselných tovarov bez energií. Mierne zrýchlenie rastu cien obchodovateľných tovarov pokračovalo aj v októbri. V predchádzajúcom období a čiastočne aj v treťom štvrťroku mohla byť inflácia obchodovateľnej zložky spotrebného koša tlmená aj zhodnocovaním eura voči americkému doláru. V druhej polovici júla sa však začalo euro pomerne výrazne oslabovať a v blízkej budúcnosti tak nemožno počítať s pretrváváním tohto tlmiaceho vplyvu. Mierne sa v priebehu tretieho štvrťroka (najmä v júli a auguste) zrýchlil aj cenový rast služieb. Súviselo to pravdepodobne so sekundárnymi vplyvmi vysokých cien ropy a potravín na svetových trhoch. Výraznejšie vzrástli najmä ceny služieb v doprave (predovšetkým letecká doprava). V septembri sa cenový rast služieb zmiernil a v nasledujúcom mesiaci zostal na rovnakej úrovni (2,6 %).

Pokles inflačných očakávaní, ktorý naznačovali prieskumy už v druhom štvrťroku, pokračoval v treťom štvrťroku vo všetkých segmentoch ekonomiky. Inflačné očakávania ekonomických subjektov sa pomerne výrazne znižovali aj v októbri a novembri, až pod úroveň dlhodobých priemerov. Súviselo to pravdepodobne s výrazným poklesom cien energetických a neenergetických komodít, ale aj so zhoršovaním vyhládok ekonomického rastu a perspektív niektorých špecifických segmentov trhu, najmä realít. Vo všeobecnosti naznačujú indikátory inflačných očakávaní výraznejšie uvoľnenie potenciálnych inflačných tlakov.

V treťom štvrťroku pomerne výrazne deprecioval kurz eura voči americkému doláru. S určitými výkyvmi tento vývoj pokračoval až do konca októbra. Najslabšiu hodnotu 1,246 USD/EUR dosiahol krížový kurz koncom októbra, keď v porovnaní s historicky najsilnejšou úrovňou (1,599 USD/EUR dosiahnutou 15. júla 2008) deprecioval o viac ako 22 %. Znehodnocovanie eura ovplyvnili obavy z ďalšieho spomalenia ekonomického rastu eurozóny a hlavne jej najväčších ekonomík, čo potvrdili aj údaje o HDP za druhý štvrťrok. V októbri k oslabovaniu eura prispel pravdepodobne aj odlev zahraničných investícií späť do USA a zvýšený dopyt po dolárovej likvidite na finančných trhoch eurozóny. V novembri sa výrazný depreciačný trend eura zastavil. V porovnaní s posledným obchodným dňom v druhom štvrťroku (1,5764 USD/EUR) sa spoločná európska mena ku koncu tretieho štvrťroka znehodnotila o 9,3 %, pričom k 2. decembru 2008 sa oslabila o takmer 20 %.

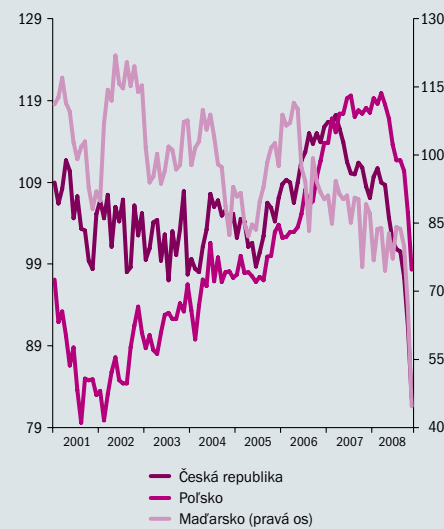
V priebehu prvého polroka 2008 upozorňovala ECB vo svojich komentároch k menovopolitickým rozhodnutiam na inflačné riziká sekundárnych efektov vysokého rastu cien energetických a neenergetických komodít. Práve zmierniť tieto riziká, ako aj eliminovať sekundárne efekty vysokého rastu cien energií a potravín rozhodla Rada Guvernérov ECB začiatkom júla o zvýšení kľúčových sadzieb o 0,25 percentuálneho bodu. Hlavná refinančná sadzba sa tak s účinnosťou od 9. júla zvýšila na úroveň 4,25 %. V auguste a septembri a ani na svojom riadnom zasadnutí 2. októbra 2008 Rada Guvernérov ECB nepristúpila k zmene menovopolitických sadzieb. Následne však 8. októbra rozhodla v rámci koordinovaného kroku s ďalšími významnými centrálnymi bankami o znížení kľúčových sadzieb o 0,5 percentuálneho bodu (s účinnosťou od 15. októbra). Tento krok bol reakciou na stupňujúce sa napätie na finančných trhoch a možný dopad na reálnu ekonomiku. Súčasne ECB v ten istý deň rozhodla, že hlavné refinančné operácie budú od 15. októbra realizované prostredníctvom tendra s fixnou sadzbou s plným objemom pridelenia a s účinnosťou od 9. októbra rozhodla o zúžení koridoru automatických operácií z 200 na 100 základných bodov okolo sadzby hlavného refinančného obchodu. Sadzba pre jednodňové refinančné obchody bola teda stanovená na 4,25 % a jednodňové sterilizačné obchody na 3,25 %. Intenzifikácia a prehĺbenie finančnej krízy a jej nepriaznivý dopad na ekonomiku eurozóny boli aj dôvodom ďalšieho zníženia kľúčových úrokových sadzieb o 0,5 percentuálneho bodu, o ktorom rozhodla Rada guvernérov začiatkom novembra (s účinnosťou od 12. novembra). Naplnenie niektorých rizík pre rast ekonomiky naznačil aj pokles hospodárstva eurozóny v treťom štvrtroku. Rada guvernérov preto už začiatkom decembra rozhodla o ďalšom znížení kľúčových úrokových sadzieb o 0,75 percentuálneho bodu. Výraznejšie zníženie sadzieb v relatívne krátkom časovom rozpätí umožnilo aj citeľné zmiernenie inflačných tlakov, spojené predovšetkým s poklesom cien komodít. Súčasne bol výhľad vývoja inflácie v súlade s definíciou cenovej stability. Sadzba pre hlavné refinančné operácie tak bola s účinnosťou od 10. decembra stanovená na 2,5 %, pre jednodňové refinančné operácie na 3,0 % a pre jednodňové sterilizačné operácie na 2,0 %.

Okrem toho Rada guvernérov prijala v priebehu októbra a novembra viacero opatrení na zabezpečenie dostatočnej likvidity finančných trhov. Medzi tieto opatrenia patrilo predovšetkým rozšírenie zoznamu kolaterálov, ktoré môžu byť použité pri refinančných obchodoch s ECB, rozšírenie nástrojov na dodávanie dlhobodej likvidity, ale aj zavedenie nástrojov na zabezpečenie dostatočnej likvidity denominovanej v amerických dolároch a švajčiarskych frankoch na trhoch eurozóny.²

Vývoj v Poľsku, Českej republike a Maďarsku

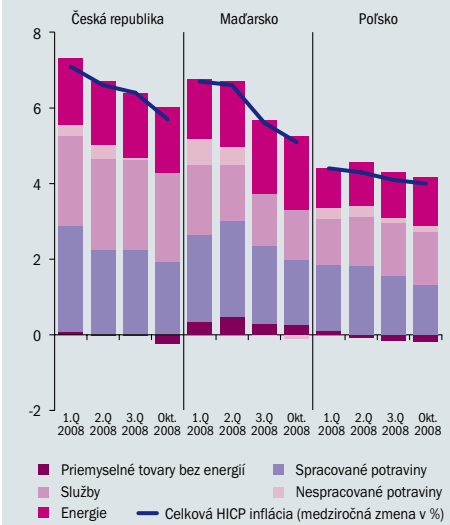
V porovnaní s predchádzajúcim štvrtrokom došlo v treťom štvrtroku 2008 k zníženiu dynamiky HDP v celom stredoeurópskom regióne. Rast poľskej ekonomiky sa spomalil o 0,2 percentuálneho bodu na 5,6 %, najmä vplyvom výraznejšieho zníženia investičného dopytu. Spolu so spotrebou domácností však hrubá tvorba fixného kapitálu naďalej relatívne významne prispievala k rastu HDP. Nižší

² Podrobné informácie možno nájsť na www.ecb.int

Graf 11 Indikátor ekonomického sentimentu v krajinách V4

Zdroj: Európska komisia.

Poznámka: Indikátory dôvery sú aritmetickým priemerom sáld (v percentuálnych bodoch) odpovedí na jednotlivé otázky obsiahnuté v prieskumoch, indikátor ekonomického sentimentu je kompozitným indikátorom z jednotlivých indikátorov dôvery, hodnoty vyššie ako 100 indikujú sentiment nad dlhodobým priemerom a nižšie ako 100 pozíciu pod dlhodobým priemerom.

Graf 12 Príspevky k HICP inflácii (p. b.)

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS.

investičný dopyt bol na druhej strane kompenzovaný vyššou spotrebou verejnej správy a nižším záporným príspevkom čistého exportu. V Maďarsku sa ekonomický rast spomalil o 0,6 percentuálneho bodu na 1 %. Po útlme ekonomického rastu v roku 2007 sa maďarské hospodárstvo v prvých dvoch štvrtrokoch 2008 postupne oživovalo. V treťom štvrtroku sa však jeho rast opäť zmiernil. Nižší rast zaznamenali predovšetkým zložky domáceho dopytu – spotreba domácností, investícií a tvorba zásob. Mierne prorastovo pôsobila vyššia spotreba verejnej správy a predovšetkým čistý export (keď sa rast importu znížil rýchlejšie ako rast exportu). Podľa českého štatistického úradu sa rast hrubého domáceho produktu v Českej republike spomalil zo 4,6 % v druhom štvrtroku³ na 4,2 % v treťom štvrtroku. Spomalenie rastu ovplyvnil predovšetkým nižší kladný príspevok čistého exportu a spomalenie rastu spotreby domácností a fixných investícií. Podobne ako v Maďarsku a Poľsku mierne sa zrýchlil rast konečnej spotreby verejnej správy.

Riziko spomalenia ekonomického rastu v stredoeurópskom regióne signalizujú aj indikátory ekonomického sentimentu. Tie po prehĺbení finančnej krízy v polovici septembra zaznamenali výrazný prepád a nachádzajú sa pod úrovňou dlhodobého priemeru.

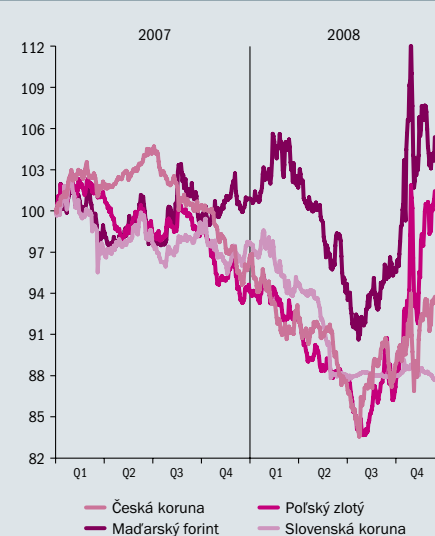
V treťom štvrtroku sa inflácia znížila vo všetkých sledovaných krajinách stredoeurópskeho regiónu. V Maďarsku sa rast cien spomalil zo 6,6 % na 5,6 %. V Českej republike a v Poľsku sa inflácia znížila zhodne o 0,2 percentuálneho bodu na 6,4 %, resp. 4,1 %. Rovnako v októbri došlo k ďalšiemu zníženiu rastu cien v Českej republike na 5,7 %, v Poľsku na 4 % a v Maďarsku na 5,1 %. Nižšia inflácia bola ovplyvnená predovšetkým výraznejším spomalením rastu cien potravín, v prípade Českej republiky a Maďarska najmä nespracovaných. V Maďarsku sa rast cien nespracovaných potravín, ktorý ku koncu druhého štvrtroka dosahoval takmer 7 %, postupne zmenil na defláciu (v septembri a októbri). Napriek spomaleniu rastu však ceny potravín naďalej pomerne významne prispievali k rastu cenovej hladiny. Pokles cien ropy na svetových trhoch sa zatiaľ nepremietol do vývoja cien energií. Pomerne rýchly rast aj naďalej zaznamenávali ceny služieb. Ten bol jednak dôsledkom vplyvu administratívnych opatrení zo začiatku roka, ako aj nepriamych dopadov vývoja cien energií a potravín.

³ Podľa predbežných odhadov Eurostatu a aj Českého štatistického úradu vzrástol HDP v treťom štvrtroku o 4,7 %. Dňa 10 decembra zverejnil Český štatistický úrad revíziu pôvodného odhadu rastu HDP na 4,2 %. Okrem dodatočných spresnených informácií bolo hlavným dôvodom redukcie rastu (o 0,5 percentuálneho bodu) zvýšenie implicitného deflátoru HDP.

**Graf 13 Kurzy mien V4 voči euru
(medziročná zmena v %)**

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS.

Poznámka: Záporné hodnoty predstavujú apreciáciu.

**Graf 14 Indexy kurzov mien V4 voči euru
(29.12.2006 = 100)**

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS.

Poznámka: Pokles hodnoty predstavuje apreciáciu.

Vývoj inflácie v krajinách V4 bol tlmený dlhodobjším trendom apreciácie nominálnych kurzov voči euru, najmä v prípade Českej republiky a Poľska. Aj keď sa v treťom štvrťroku posilňovanie týchto mien zastavilo a ich kurz sa začal dokonca oslabovať, medziročne kurzy CZK a PLN (mesačné priemery) ešte v októbri apreciovali. Vývoj nominálnych kurzov pôsobil tlmiačo na cenový rast obchodovateľných tovarov, ktorý sa v Českej republike dlhodobšie pohyboval približne na nulových úrovniach a v septembri a októbri sa posunul do deflácie. V Poľsku ceny priemyselných tovarov bez energií medziročne klesajú už od mája a v Maďarsku sa ich rast v posledných mesiacoch tiež výraznejšie znížil.

V porovnaní s druhým štvrťkom, keď všetky kurzy mien V4 voči euru apreciovali, v treťom štvrťroku vplyvom diania na globálnom trhu a nárastu rizikovej averzie došlo k ich oslabeniu. Výpredaje rizikových aktív na rozvíjajúcich sa trhoch prerušili v júli apreciačný trend z predchádzajúceho obdobia a meny stredoeurópskeho regiónu sa začali znehodnocovať. Začiatkom októbra, po zhoršení nálady v regióne, došlo k relatívne prudkému znehodnoteniu maďarského forintu, poľského zlotého a čiastočne aj českej koruny. Po stabilizovaní situácie v závere mesiaca sa kurzy prechodne posilnili.

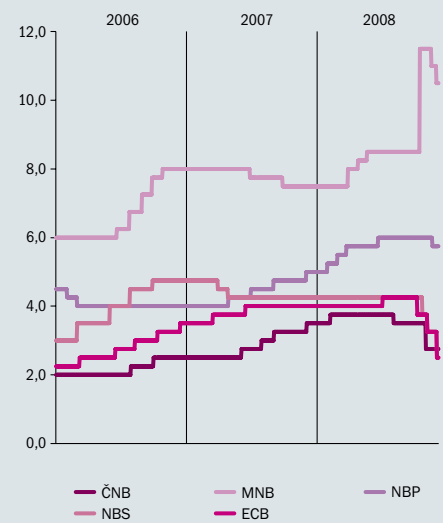
Záujem zahraničných investorov o krátkodobý nákup českej koruny, ktorý od začiatku roka viedol k relatívne prudkému zhodnocovaniu kurzu sa v júli zastavil a kurz sa viac-menej znehodnocoval. Depreciačný trend podporilo aj augustové zníženie úrokových sadzieb zo strany ČNB o 0,25 percentuálneho bodu. V septembri, po miernom oživení pozitívnych nálad v regióne (najmä v prípade Českej republiky a Poľska), došlo k dočasnému zhodnoteniu kurzu koruny. Na októbrový nárast rizikovej averzie česká koruna v porovnaní s ostatnými menami V4 reagovala miernejšie. Podobne na výpredaj zlotého v júli a auguste mala podstatný vplyv finančná kríza a dianie na svetových trhoch. Oslobovanie bolo v septembri krátkodobou prerušené vyhlásením o skorom plnení maastrichtských kritérií a následnom zavedení eura. Následný rýchly depreciačný trend v októbri bol z veľkej časti spôsobený rastom rizikovej averzie v regióne. Najvýraznejšie oslobenie v treťom štvrťroku zaznamenal maďarský forint. Strata dôvery investorov spôsobila hromadný predaj forintových aktív a tlak na oslobenie kurzu. K upokojeniu situácie prispelo až razantné zvýšenie úrokových sadzieb o 3 percentuálne body, spolu s oznámením o poskytnutí finančnej pomoci zo strany MMF, Európskej únie a Svetovej banky. V závere októbra kurz forintu zaznamenal čiastočnú korekciu.

V treťom štvrťroku až do začiatku decembra zmenili kľúčové úrokové sadzby všetky centrálné banky v regióne. Na svojom augustovom zasadnutí rozhodla ČNB o znížení dvojtýždňovej repo sadzby o 0,25 percentuálneho bodu na 3,5 %. Hlavným dôvodom tohto rozhodnutia bolo spomaľovanie českej ekonomiky, ktoré spolu s nižším zahraničným dopytom, apreciáciou kurzu koruny a znižovaním cien komodít predstavujú oslobovanie inflačných tlakov. Z rovnakých dôvodov znížila ČNB v novembri úrokové sadzby o 0,75 percentuálneho bodu na 2,75 %. Magyar Nemzeti Bank v reakcii na dianie na domácom finančnom trhu zvýšila na októbrovom mimoriadnom zasadnutí základnú úrokovú sadzbu o 3 percentuálne body

na 11,5 %. Taktiež došlo k zníženiu úrokového koridoru tvoreného jednoduchými refinančnými a sterilizačnými nástrojmi okolo základnej úrokovej sadzby na +/-0,5 percentuálneho bodu. Z dôvodu očakávaného spomalenia domáceho a zahraničného dopytu a rovnako aj nižšej inflácie znížila MNB základnú úrokovú sadzbu na novembrovom zasadnutí o 0,5 percentuálneho bodu. S účinnosťou od 9. decembra maďarská centrálna banka znížila opäť sadzby o 0,5 percentuálneho bodu na 10,5 %. Dôvodom bolo zvýšenie dôvery v maďarskú ekonomiku, zníženie globálnych inflačných tlakov, ako aj vyššie riziko spomalenia ekonomického rastu. Narodowy Bank Polski na svojom novembrovom zasadnutí znížila referenčnú úrokovú sadzbu o 0,25 percentuálneho bodu na 5,75 %. K tomuto kroku prispeli vyhliadky na protiinflačné faktory zníženia ekonomického rastu a dopytu na trhu práce.

Graf 15 Kľúčové sadzby NCB krajín V4 (%)

Zdroj: Národné centrálné banky, ECB.

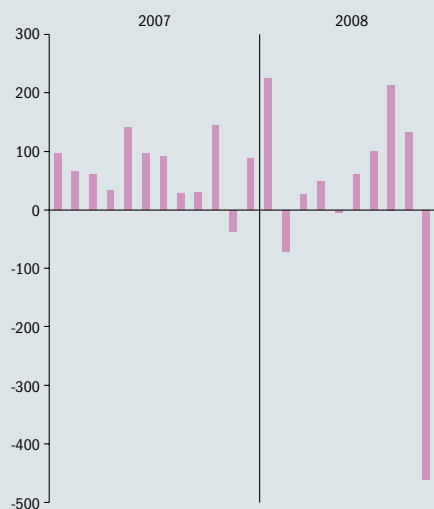
Box 2

Maďarsko – finančná kríza a stabilizačné opatrenia

Finančná kríza od svojho vzniku v roku 2007 postihovala väčšinou vyspelé trhové ekonomiky. V druhej polovici roka 2008, najmä po páde investičnej banky Lehman Brothers, sa vo väčšej miere začala prejavovať aj v rozvíjajúcich sa ekonomikách vrátane Maďarska. Vzhľadom na relatívne vysokú zahraničnú zadlženosť (viac ako 97 %) a potrebu financovania ekonomiky z prevažne externých zdrojov bola maďarská ekonomika najzraniteľnejšou v regióne.

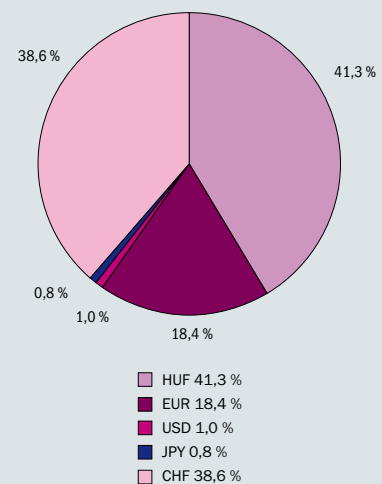
Nedostatok likvidity na svetových trhoch a značný nárast rizikovej averzie v poslednom období zapríčinili značný odlev kapitálu. V prvej polovici októbra, došlo k výrazným výpredajom forintových aktív hlavne na akciovom a dlhopisovom trhu a kurz maďarského forintu sa oslabil o viac ako 17 %. Depreciácia kurzu mala negatívny dopad na podnikový sektor a domácnosti, kde úvery

Graf A Čistý nákup vládných dlhopisov zo zahraničia (mld. HUF)

Zdroj: www.akk.hu.

Graf B Štruktúra poskytnutých úverov (stav k 3.Q 2008)

Zdroj: MNB.

v cudzej mene predstavujú takmer 60 % z celkových úverov, pričom objem novoposkytnutých úverov v cudzej mene od začiatku roka 2008 predstavoval približne 90 %. Prevažná väčšina neforintových úverov bola poskytnutá vo švajčiarskych frankoch.

Kurzové riziko sa v prípade úverov denominovaných v cudzej mene prenáša na klientov, zároveň sa však zvyšuje kreditné riziko bankového sektora. Z dôvodu ochrany klienta a zvýšenej volatility na devízových trhoch niektoré domáce banky prestali dočasne poskytovať úvery v cudzích menách.

Za účelom zabezpečenia likvidity v cudzej mene využívali domáce banky hlavne devízové swapy, ktorých obchodovanie sa v danom období takmer zastavilo. S cieľom riešenia vzniknutej situácie zaviedla MNB s účinnosťou od 16. októbra dvojcestný devízový swap s jednodňovou splatnosťou na poskytovanie eurovej a forintovej likvidity. Na podporu tohto nástroja poskytla ECB úver vo výške 5 mld. EUR. Ako súčasť stabilizácie finančného sektora a na zvýšenie likvidity na trhu MNB zaviedla ďalšie dva nástroje: zabezpečený úver s dvojtýždňovou splatnosťou s fixným úročením s neobmedzenou sumou a zabezpečený úver so šesťmesačnou splatnosťou, variabilným úročením a s vopred dohodnutou výškou sumy. Maďarská vláda taktiež schválila zvýšenie garancie vkladov zo 6 mld. HUF na 13 mld. HUF (približne 50 000 EUR).

Vzhľadom na vývoj na finančnom trhu sa MNB rozhodla na svojom mimoriadnom zasadnutí 24. novembra zvýšiť úrokové sadzby o 3 percentuálne body na 11,5 % a zúžila úrokový koridor tvorený jednodňovými refinančnými a sterilizačnými nástrojmi okolo základnej úrokovej sadzby na +/-50 bázických bodov, čo napomohlo zabrániť ďalšiemu oslabovaniu kurzu forintu. Zároveň MNB rozhodla o znížení povinných minimálnych rezerv z 5 % na 2 % s cieľom podporiť likviditu domáceho bankového sektora.

Koncom októbra a začiatkom novembra došlo k zníženiu ratingového hodnotenia Maďarska zo strany niektorých ratingových agentúr. V tomto čase bola zároveň odsúhlasená ďalšia pomoc Maďarsku v hodnote 20 mld. EUR za účelom prinavrátenia dôvery a likvidity na finančný trh a zlepšenie fiškálnej konsolidácie: Európska únia schválila pomoc Maďarsku vo výške 6,5 mld. EUR, Svetová banka 1 mld. EUR a Medzinárodný menový fond stand-by úver so 17-mesačnou splatnosťou v hodnote 12,5 mld. EUR. V rámci fiškálnej konsolidácie vláda revidovala schodok štátneho rozpočtu na rok 2008 a 2009 z dôvodu nižších výdavkov, ktoré by mala dosiahnuť prostredníctvom zmrazenia plátov vo verejnom sektore, zrušením 13. platu štátnym zamestnancom, limitovanie výšky 13. dôchodku pre dôchodcov, príp. jeho zrušenie pre predčasných dôchodcov, obmedzenie sociálnych výhod a výdavkov vládnych orgánov. Taktiež došlo k zrušeniu plánovaného znižovania daní. V rámci stabilizácie finančného sektora dôjde k vytvoreniu špecializovaných fondov na zvýšenie kapitálu a garancií v bankovom sektore.

Box 3

ČNB začne zverejňovať prognózu nominálneho kurzu

Banková rada ČNB na svojom októbrovom zasadnutí rozhodla o zverejňovaní prognózy nominálneho menového kurzu CZK/EUR začínajúc prvou prognózou v roku 2009. Dôvodom sú pozitívne skúsenosti so zverejňovaním prognózovanej trajektórie úrokových sadzieb. ČNB sa tak stane prvou centrálnou bankou na svete, ktorá bude zverejňovať prognózu nominálneho kurzu ku konkrétnej mene. Trajektória kurzu bude založená na prijatých predpokladoch prognózy a informáciách dostupných v dobe jej spracovania. Zverejňovanie predikcie budúceho vývoja nominálneho kurzu bude v číselnej podobe, formou tzv. vejárového grafu.

3 Inflácia

3.1 Index spotrebiteľských cien

Inflácia meraná HICP v novembri 2008

Harmonizovaný index spotrebiteľských cien

Spotrebiteľské ceny merané HICP sa v novembri na medzimesačnej báze zvýšili o 0,1 %, pri stagnácii cien tovarov a raste cien služieb o 0,4 %. Medziročne spotrebiteľské ceny vzrástli o 3,9 % (v októbri o 4,2 %). Celková inflácia bez energií a nespracovaných potravín (jadrová inflácia) dosiahla medziročnú dynamiku 4,0 % (v októbri 4,1 %). Priemerná medziročná miera inflácie za 12 mesiacov, od decembra 2007 do novembra 2008, zaznamenala 3,8 %. V priemere od začiatku roka dosiahla inflácia 4,0 %. HICP inflácia zaznamenala v novembri vyššiu hodnotu ako očakávala NBS, predovšetkým v dôsledku výraznej dynamiky cien služieb spojených s dopravou (SAD a MHD).

Tabuľka 1 Harmonizovaný index spotrebiteľských cien (medziročná zmena v %)

	2008					
	Jún	Júl	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.
ÚHRN	4,3	4,4	4,4	4,5	4,2	3,9
Tovary	4,2	4,3	4,3	4,1	3,4	3,0
Priemyselné tovary	2,1	2,4	2,4	2,8	2,7	2,3
Priemyselné tovary (bez energií)	0,6	0,9	0,9	0,7	0,5	0,4
Energie	4,4	4,7	4,7	6,0	6,2	5,2
Potraviny	8,0	8,1	7,9	6,7	4,8	4,3
Potraviny – spracované (vrátane alkoholu a tabaku)	8,7	8,7	8,7	8,1	6,8	6,2
Potraviny – nespracované	6,8	6,8	6,3	3,8	0,7	0,4
Služby	4,6	4,7	4,8	5,5	5,7	5,7
Úhrn bez energií a nespracovaných potravín (jadrová inflácia)	4,1	4,2	4,2	4,3	4,1	4,0
Úhrn bez energií	4,3	4,4	4,4	4,3	3,8	3,6

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Ďalšie spomalenie dynamiky inflácie

V rámci štruktúry inflácie sa spomalila medziročná dynamika cien energií, pokles medziročného tempa rastu zaznamenali aj ceny nespracovaných potravín. Rovnako sa znížila aj medziročná dynamika jadrovej inflácie (úhrn bez energií a nespracovaných potravín).

V rámci cien energií zaznamenali v novembri ceny pohonných látok po 13 mesiacoch opäť medziročný pokles. Na druhej strane, rovnako ako v predchádzajúcich mesiacoch, pokračovalo zrýchľovanie medziročnej dynamiky cien tepla. Spomalenie medziročného tempa rastu cien nespracovaných potravín bolo spôsobené znížením dynamiky cien mäsa a prehĺbením medziročného poklesu cien zeleniny.

Spomalenie dynamiky jadrovej inflácie

Aj v rámci jadrovej inflácie (úhrn bez energií a nespracovaných potravín) pokračovalo spomaľovanie dynamiky. Medziročný vývoj jadrovej inflácie bol ovplyvnený znižovaním tempa rastu cien spracovaných potravín a priemyselných tovarov bez energií. Naopak, dynamika cien služieb na medziročnej báze stagnovala. V porovnaní s predchádzajúcim mesiacom sa zrýchľilo tempo rastu cien služieb v sektore dopravy (MHD a prímestská autobusová doprava). V ostatných sektoroch služieb medziročná dynamika stagnovala, alebo došlo k jej spomaleniu. K najvýraznejšiemu spomaleniu došlo v rámci ostatných služieb, kde v dôsledku bážického efektu došlo k zníženiu medziročnej dynamiky finančných služieb. Rovnako ako v predchádzajúcom mesiaci sa v pomalšej medziročnej dynamike cien priemyselných tovarov bez energií prejavil predovšetkým vývoj v cenách priemyselných tovarov krátkodobej spotreby (pracie prášky), pričom tempo rastu

Graf 16 Vývoj inflácie (HICP) a jej hlavných zložiek (%)

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

cien priemyselných tovarov dlhodobej spotreby a strednodobej spotreby stagnovalo. Ceny spracovaných potravín na medziročnej báze spomalili svoje tempo rastu, keď sa znížilo tempo rastu chleba a obilnín, olejov a tukov a ceny mlieka a mliečnych výrobkov zaznamenali medziročný pokles. V rámci cien spracovaných potravín sa naopak zrýchľovala dynamika cien cigariet (vyššie spotrebné dane) a cien vína.

Box 4**Dekádne zisťovanie cien**

Štatistický úrad SR začal od 1. augusta s realizáciou dekadného zisťovania spotrebiteľských cien vybraných tovarov a služieb spotrebného koša. Dekádne zisťovanie sa realizuje v období od 1. augusta 2008 do 30. júna 2009, pričom cieľom zisťovania je monitorovať vývoj spotrebiteľských cien vybraných tovarov a služieb v slovenských korunách a v eurách v období duálneho oceňovania. Do dekadného zisťovania spotrebiteľských cien je zahrnutých 196 tovarov a služieb spotrebného koša, ktoré patria medzi najčastejšie nakupované obyvateľstvom.

Tabuľka A Indexy k predchádzajúcemu obdobiu

	Sk			Euro		
	Dekáda			Dekáda		
	November			November		
	31	32	33	31	32	33
Úhrn	100,0	99,7	99,9	100,0	99,7	99,9
Chlieb a obilniny	100,3	99,8	100,5	100,3	99,8	100,4
Mäso	100,2	99,6	100,4	100,2	99,5	100,4
Ryby	99,5	101,5	99,8	99,5	101,4	99,8
Mlieko, syry a vajcia	100,1	98,6	99,9	100,1	98,6	99,8
Oleje a tuky	101,0	101,0	99,3	101,0	101,0	99,3
Ovocie	102,7	100,2	96,4	102,8	100,0	96,3
Zelenina vrátane zemiakov a ostatných hlúznatých rastlín	100,2	101,9	103,7	100,1	101,9	103,7
Cukor, džem, med, sirupy, čokoláda a cukrovinky	99,2	100,5	99,7	99,3	100,5	99,7
Potravinárske výrobky inde neklasifikované	100,2	99,5	99,7	100,2	99,6	99,7
Káva, čaj a kakao	100,8	99,9	99,3	100,8	99,9	99,3
Minerálne vody, nealkoholické nápoje a šťavy	101,0	97,6	99,9	101,0	97,7	99,9
Destiláty	99,6	99,8	100,3	99,6	99,8	100,3
Víno	99,5	100,3	99,4	99,6	100,3	99,4
Pivo	100,8	100,9	100,1	100,8	100,9	100,1
Tovary krátkodobej spotreby pre domácnosť	104,5	100,2	99,0	104,5	100,2	99,0
Farmaceutické prípravky a produkty	100,2	100,4	100,5	100,1	100,4	100,5
Iné zdravotnícke produkty	100,0	99,3	99,0	100,0	99,3	99,1
Pohonné látky a mazivá	96,4	98,6	96,8	96,3	98,6	96,6
Kancelárske a kresliace potreby	100,1	100,0	100,0	100,1	100,0	100,0
Reštaurácie, kaviarne, bufety, cukrárne a pod.	100,0	100,1	100,0	100,0	100,1	100,0
Kadernícke salóny a zariadenia osobnej starostlivosti	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ostatné prístroje, predmety a tovary pre osobnú starostlivosť	99,6	98,8	102,3	99,6	98,9	102,3

V decembri oproti novembru 2008 by malo pokračovať spomaľovanie medziročnej dynamiky inflácie predovšetkým pokračujúcim vplyvom bázičného efektu v cenách potravín, reštaurácií a pokračujúcim poklesom cien pohonných látok v dôsledku vývoja cien ropy na svetových trhoch. V decembri by mal naďalej pokračovať rast cien cigariet.

Očakávania na nasledujúci mesiac

Inflácia meraná CPI v novembri 2008

Spotrebiteľské ceny vzrástli v novembri 2008 medzimesačne o 0,2 %, pri raste regulovaných cien a poklese jadrovej inflácie. Inflácia dosiahla mierne rýchlejšiu dynamiku ako predpokladala NBS. V rámci regulovaných cien rástli ceny tepla (o 2,6 %), dopravy (o 4,6 %), zdravotníctva (o 0,2 %) a školského stravovania a ubytovania (o 0,3 %). Vývoj jadrovej inflácie bol ovplyvnený, rovnako ako v predchádzajúcom mesiaci, rastom cien trhových služieb a menovite rastom cien fondu opráv a imputovaného nájomného o 2,7 % (medziročný rast o 27,5 %). Ceny obchodovateľných tovarov bez pohonných látok mierne klesli (rast cien odevov a obuvi bol kompenzovaný poklesom cien tovarov spojených s rekreáciou a kultúrou,

Index spotrebiteľských cien

poklesom cien automobilov a nealkoholických nápojov). Ceny pohonných látok klesali (o 9,2 %) v dôsledku vývoja cien ropy. Ceny potravín klesali v dôsledku rýchlejšieho poklesu cien zeleniny. Klesli aj ceny chleba, pekárenských výrobkov, obilnín, olejov a tukov, mäsa a ovocia. Vplyv zmeny nepriamych daní na tabak sa v spotrebiteľských cenách prejavil s celkovým príspevkom 0,11 percentuálneho bodu (pričom NBS očakávala 0,17 percentuálneho bodu). Medziročná dynamika spotrebiteľských cien dosiahla 4,9 % (v októbri 5,1 %). Jadrová inflácia dosiahla 4,1 % (pred mesiacom 4,8 %). Priemerná medziročná miera inflácie od decembra 2007 do novembra 2008 predstavovala 4,5 %.

Tabuľka 2 Spotrebiteľské ceny v novembri 2008

	CPI		HICP v štruktúre CPI	
	zmena oproti			
	októbri 2008	novembri 2007	októbri 2008	novembri 2007
Úhrn v %	0,2	4,9	0,1	3,9
Regulované ceny v %	0,9	6,6	0,9	7,5
– podiel na úhrne v p. b. ¹⁾	0,22	-	0,26	-
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách	0,11	-	0,17	-
– podiel na úhrne v p. b. ¹⁾	-	-	-	-
Jadrová inflácia v %	-0,2	4,1	-0,4	2,2
– podiel na úhrne v p. b. ¹⁾	-0,13	-	-0,30	-
v tom: Ceny potravín v %	-0,3	3,5	-0,4	3,0
– podiel na úhrne v p. b. ¹⁾	-0,05	-	-0,06	-
Obchodovateľné tovary v % ¹⁾	-0,9	-0,2	-0,8	0,2
– podiel na úhrne v p. b. ¹⁾	-0,32	-	-0,26	-
Obchodovateľné tovary bez pohonných látok v % ¹⁾	-0,1	0,5	0,0	0,8
– podiel na úhrne v p. b. ¹⁾	-0,02	-	0,00	-
Pohonné látky v % ¹⁾	-9,2	-6,8	-9,2	-6,8
– podiel na úhrne v p. b. ¹⁾	-0,30	-	-0,25	-
Trhové služby v % ¹⁾	0,8	10,2	0,1	4,9
– podiel na úhrne v p. b. ¹⁾	0,23	-	0,02	-
Čistá inflácia (bez vplyvu zmien nep. daní) v %	-0,1	4,3	-0,4	2,0
– podiel na úhrne v p. b. ¹⁾	-0,09	-	-0,24	-
Čistá inflácia bez pohonných látok (bez vplyvu zmien nepriamych daní) v %¹⁾	0,4	4,9	0,0	2,5
– podiel na úhrne v p. b. ¹⁾	0,21	-	0,02	-

Zdroj: ŠÚ SR a NBS.

1) Výpočet NBS z údajov ŠÚ SR.

3.2 Ceny výrobcov v októbri 2008

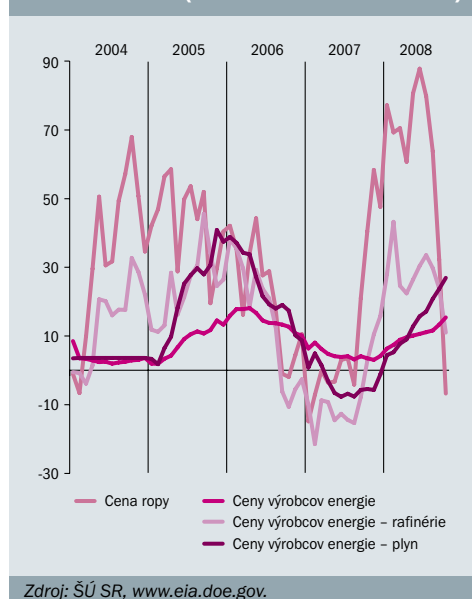
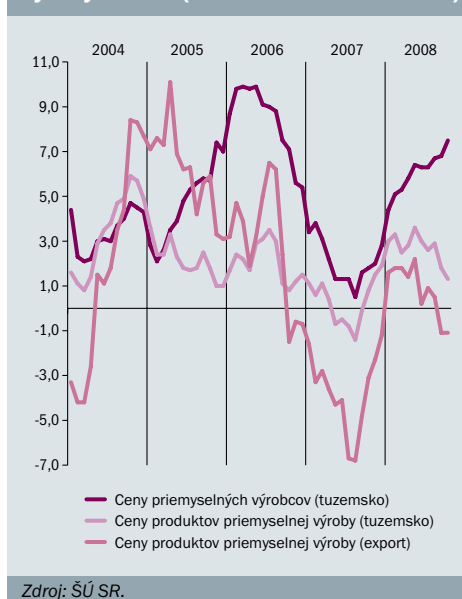
Medzimesačný rast cien priemyselných výrobcov pre tuzemsko...

Ceny priemyselných výrobcov pre tuzemsko vzrástli v októbri 2008 na medzimesačnej báze v úhrne o 0,9 % v dôsledku rastu cien energií a nerastných surovín, kým ceny produktov priemyselnej výroby mierne poklesli.

Tabuľka 3 Vývoj cien výrobcov v októbri 2008

	Medzimesačná zmena		Medziročná zmena			
	Sep. 2008	Okt. 2008	Okt. 2007	Sep. 2008	Okt. 2008	Priemer od začiatku 2008
Ceny priemyselných výrobcov (tuzemsko)	0,6	0,9	1,8	6,8	7,5	6,0
– ceny produktov priemyselnej výroby	-0,5	-0,1	0,8	1,8	1,3	2,7
– ceny nerastných surovín	6,0	1,7	-4,8	22,6	25,5	13,8
– ceny energií	1,7	2,1	3,5	13,3	15,4	10,4
Ceny priemyselných výrobcov (export)	-1,0	-0,1	-3,8	0,0	-0,2	1,8
– ceny produktov priemyselnej výroby	-0,9	-0,1	-3,1	-1,1	-1,1	0,8
Ceny stavebných prác	0,3	0,5	3,6	6,6	6,9	5,7
Ceny stavebných materiálov	-0,2	-0,1	5,5	1,8	2,2	3,8
Ceny poľnohospodárskych výrobkov	-	-	13,7	-0,6	-11,0	8,2
– ceny rastlinných výrobkov	-	-	33,3	-5,0	-23,5	11,5
– ceny živočíšnych výrobkov	-	-	-0,2	3,2	0,8	6,7

Zdroj: ŠÚ SR.

Graf 17 Vývoj cien ropy, rafinérskych ropných produktov a energií (medziročná zmena v %)

Graf 18 Vývoj cien priemyselných výrobcov a produktov priemyselnej výroby (medziročná zmena v %)

Medziročná dynamika tuzemských cien priemyselných výrobcov sa v októbri v porovnaní so septembrom zrýchliła o 0,7 percentuálneho bodu na 7,5 %. Ceny energií vzrástli o 2,1 percentuálneho bodu na 15,4 % a nerastných surovín o 2,9 percentuálneho bodu na 25,5 %. Ceny produktov priemyselnej výroby rástli na medziročnej báze pomalšie ako pred mesiacom (o 0,5 percentuálneho bodu na 1,3 %).

... sprevádzaný zrýchlením ich medziročnej dynamiky

Rýchlejší úhrnný medziročný rast cien energií bol v októbri výsledkom zrýchlenia rastu cien takmer všetkých ich základných zložiek. Ceny výroby plynu a distribúcie plyných palív potrubím vzrástli o 3,2 percentuálneho bodu na 26,9 %, výroby a distribúcie elektriny o 1,3 percentuálneho bodu na 10,8 %, dodávok pary a teplej vody o 4,1 percentuálneho bodu na 13,4 %. Len rast cien úpravy a distribúcie vody bol rovnaký ako pred mesiacom (8,5 %).

Pomalší medziročný rast cien produktov priemyselnej výroby bol v októbri v porovnaní so septembrom spôsobený hlavne pomalším rastom cien potravinárskych výrobkov (o 1,7 percentuálneho bodu na 4,8 %), rafinérskych ropných produktov (o 12,8 percentuálneho bodu na 11,0 %). Pretrváva pokles cien dopravných zariadení (-8,0 %). Poklesli aj ceny výrobkov z gumy a plastov (-2,4 %), výrobkov z papiera (-2,2 %), výrobkov z dreva (-5,0 %) aj textilných výrobkov (-1,7 %). Mierne rástli na medziročnej báze ceny základných kovov a hotových kovových výrobkov, elektrických a optických zariadení a chemických výrobkov.

V rámci potravinárskych výrobkov došlo v októbri oproti septembru k spomaleniu medziročného rastu cien vo väčšine ich skupín. Výraznejšie sa spomalil rast cien mlynárskych výrobkov, priemyselne pripraveného krmiva pre zvieratá a ceny mliečnych výrobkov dokonca poklesli (-0,8 %). Pretrváva pokles cien spracovaného a konzervovaného ovocia a zeleniny. Mierne rýchlejšie ako pred mesiacom rástli ceny mäsa a mäsových výrobkov a ceny nápojov.

Exportné ceny produktov priemyselnej výroby, ktoré v rozhodujúcej miere určujú exportné ceny priemyselných výrobcov, v októbri medzimesačne poklesli o 0,1 % a aj na medziročnej báze došlo k ich poklesu, o 1,1 %.

Vývoj cien priemyselných výrobcov na export

Medziročný pokles exportných cien produktov priemyselnej výroby spôsobil v októbri pretrvávajúci pokles cien dopravných zariadení (-9,5 %), elektrických a optických zariadení (-7,8 %), strojov a zariadení (-1,1 %), výrobkov z papiera (-6,2 %) a výrobkov z gumy a plastov. Rástli exportné ceny rafinérskych ropných produktov (16,3 %), základných kovov a hotových kovových výrobkov (5,0 %), chemických výrobkov (5,4 %) a potravinárskych výrobkov (2,7 %).

V októbri sa prehĺbil medziročný pokles cien poľnohospodárskych výrobkov (- 11,0 %), v dôsledku výrazného poklesu cien rastlinných výrobkov o 23,5 %. Ceny živočíšnych výrobkov vzrástli o 0,8 %.

Ceny poľnohospodárskej produkcie

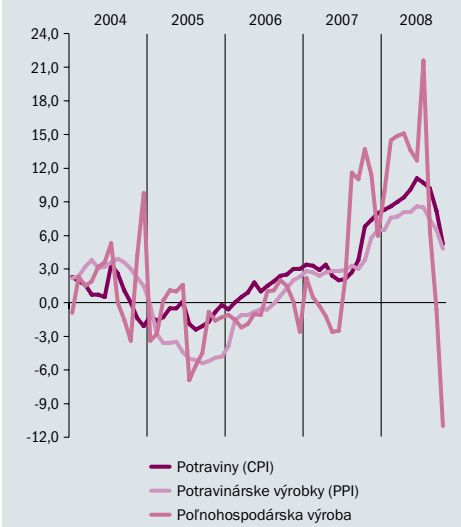
Pokles cien rastlinných výrobkov spôsobili nižšie ceny takmer všetkých ich skupín. Najviac poklesli ceny olejnin (-31,9 %) a obilnín (-16,8 %). Poklesli aj ceny cukrovej repy (-16,5 %), zemiakov (-12,4 %) a ovocia a zeleniny (-5,2 %). Vzrástli ceny strukovín (11,2 %).

Rast cien živočíšnych výrobkov súvisel s vyššími cenami jatočných ošípaných (7,5 %), výrobkov chovu oviec (6,9 %) a živých rýb (6,6 %). Znížili sa ceny jatočnej hydiny (2,9 %), konzumných slepačích vajec (1,0 %) a jatočného hovädzieho dobytká vrátane teliat (0,4 %).

Ceny priemyselných výrobcov by mali byť v novembri 2008 ovplyvňované poklesom ceny ropy na svetových trhoch pod jej úroveň pred rokom. Mierne prorastovo by mali stále pôsobiť ceny potravín. V dôsledku uvedených faktorov možno v novembri očakávať mierne spomalenie medziročnej dynamiky cien priemyselných výrobcov v porovnaní s októbrom.

Podľa aktuálnych agrárnych trhových informácií bohatá ponuka a slabý dopyt po potravinárskych obilninách oslabovali ich nákupné ceny. Pre prvovýrobcov by mal byť nápomocný od 1. novembra 2008 intervenčný nákup obilnín, ktorý bude trvať do 31. mája 2009. Na slovenskom trhu s obilninami možno v novembri očakávať ďalší pokles ich nákupných cien. V rámci produktov živočíšnej výroby sa predpokladá pretrvávajúce poklesu cien jatočného hovädzieho dobytká a mierny rast cien jatočných ošípaných. Priemerná nákupná cena surového kravského mlieka naďalej klesá. Celkovo možno aj v novembri očakávať pokles cien poľnohospodárskych výrobkov.

Graf 19 Vývoj cien potravín na vertikále prvovýroba-spracovanie-spotreba (medziročná zmena v %)

Zdroj: ŠÚ SR.

4 Faktory ovplyvňujúce vývoj inflácie

4.1 Menové agregáty

Medziročná dynamika rastu menového agregátu M3 (v metodike ECB)⁴ sa v októbri oproti predchádzajúcemu mesiacu znížila o 1,3 percentuálneho bodu na 5,1 %, čo predstavovalo historicky najnižšiu úroveň od roku 2004.

Pokles dynamiky rastu M3

Objem M3 poklesol v októbri medzimesačne o 12,7 mld. Sk, čo ovplyvnil najmä pokles krátkodobých vkladov nefinančných spoločností (15,1 mld. Sk), ako aj výrazný odlev investícií z podielových fondov peňažného trhu. Naopak, uvedený pokles čiastočne kompenzoval rast krátkodobých vkladov domácností (18,3 mld. Sk) a aj rast obeživa.

Pokračujúce spomaľovanie dynamiky menových agregátov ovplyvňuje na strane pasív najmä vývoj najkratších vkladov, ako aj tohtoročný pokles objemu obeživa. Kým príspevok vkladov na požiadanie k celkovej ročnej dynamike M3 sa v októbri oproti predchádzajúcemu mesiacu zvýšil o 1,3 percentuálneho bodu, naopak príspevok vkladov s dohodnutou splatnosťou sa znížil o 1,3 percentuálneho bodu. Krátkodobé vklady v októbri ovplyvnil predovšetkým pokles vkladov s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov v sektore nefinančných spoločností a rast vkladov s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov v sektore domácností.

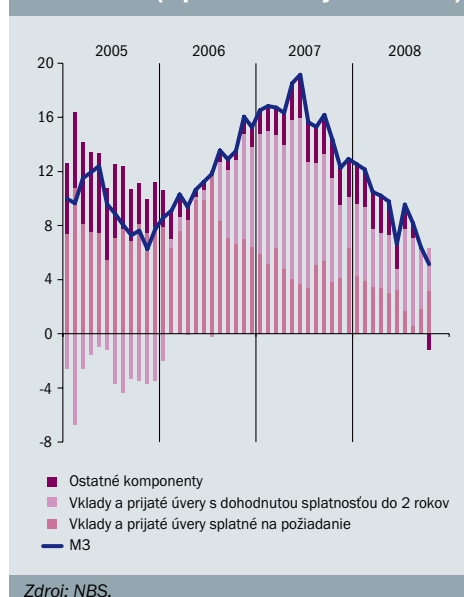
Príspevok ostatných hlavných zložiek M3 spolu (obeživa, vkladov s výpovednou lehotou do 3 mesiacov a nástrojov obchodateľných na trhu) k ročnému tempu rastu menového agregátu M3 sa stal záporný a v októbri oproti septembru sa znížil o 1,2 percentuálneho bodu.

Hlavné komponenty M3

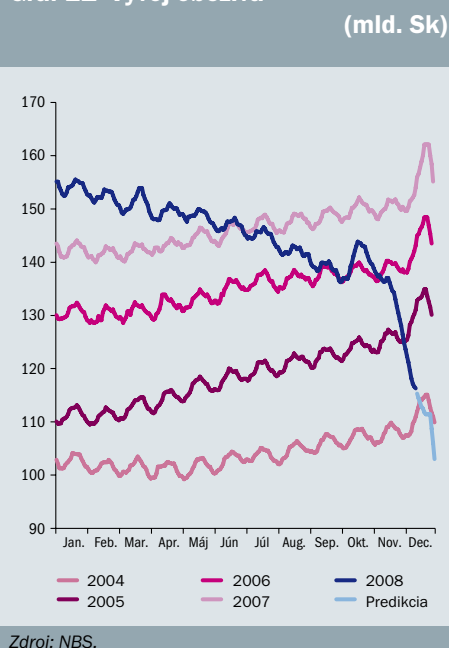
Z najkratších vkladov dosiahli jednotlivé zložky menového agregátu M1 v októbri opäť rozdielny vývoj, avšak opačný než v predchádzajúcom mesiaci. Kým objem obeživa prvýkrát v tomto roku vzrástol (o 1,5 mld. Sk), objem vkladov a prijatých úverov splatných na požiadanie sa mierne znížil. Vývoj štruktúry vkladov podnikov a domácností naďalej ovplyvňujú aktuálne očakávania vývoja úrokových sadzieb a zavedenie eura na Slovensku. Záporná medziročná dynamika obeživa sa zmiernila, keď pri netermínovaných vkladoch vzrástla na 7,7 % (medzimesačne o 3,3 percentuálneho bodu), čo viedlo aj k vyššej dynamike menového agregátu M1 (3,4 %, resp. o 2,7 percentuálneho bodu).

Rozdielny vývoj dynamiky jednotlivých menových agregátov

Graf 20 Príspevky hlavných komponentov M3 k medziročnej dynamike M3 (v percentuálnych bodoch)

Graf 21 Vývoj obeživa (mld. Sk)

4 Úroveň medziročnej dynamiky rastu menových agregátov a ich protipoložiek je počítaná z vykázaných koncomesačných stavov vrátane netransakcií, ktoré zahŕňajú všetky pohyby v stavoch bilančných položiek vyplývajúce zo zmien ocenenia obchodateľných nástrojov, zníženia/odpisania hodnoty úveru, kurzových rozdielov, reklasifikácií a iných zmien.

Tabuľka 4a Porovnanie medzimesačného vývoja menových agregátov (metodika ECB)

	Stav v mld. Sk ¹⁾			Medziročná zmena v % ²⁾	
	Okt. 2007	Sep. 2008	Okt. 2008	Sep. 2008	Okt. 2008
Obeživo	137,6	122,7	124,2	-10,8	-9,7
Vklady a prijaté úvery splatné na požiadanie	421,2	454,2	453,8	4,4	7,7
z toho: Nefinančné spoločnosti	165,0	176,1	171,7	1,2	4,1
Domácnosti a neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam	207,6	232,0	234,5	11,0	13,0
M1	558,8	576,9	578,0	0,7	3,4
Vklady a prijaté úvery s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov	408,9	443,1	441,9	11,7	8,1
z toho: Nefinančné spoločnosti	144,3	118,6	107,8	-11,2	-25,3
Domácnosti a neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam	201,0	245,8	261,7	24,0	30,2
Vklady s výpovednou lehotou do 3 mesiacov	9,7	8,8	8,7	-10,4	-10,3
M2	977,4	1 028,7	1 028,7	5,1	5,2
Podielové listy PFPT	55,5	63,5	49,8	18,5	-10,2
Repo operácie	0,0	0,0	0,0	-	-
Vydané dlhové cenné papiere do 2 rokov	6,7	13,6	14,7	100,4	118,0
M3	1 039,6	1 105,9	1 093,1	6,4	5,1

Zdroj: NBS.

Poznámka: Odchýlky v súčtoch sú v dôsledku zaokrúhľovania. Chýbajúce údaje nie sú uvedené z dôvodu vysokej hodnoty medziročnej zmeny vyplývajúcej z relatívne nízkych objemov daných ukazovateľov.

1) Stav k poslednému dňu daného mesiaca.

2) Medziročná zmena (okrem dynamik nefinančných spoločností a domácností) vypočítaná pomocou reťazového indexu s fixáciou na bazické obdobie január 2005.

Tabuľka 4b Porovnanie medzimesačného vývoja menových agregátov (metodika ECB)

	Stav v mld. EUR ¹⁾			Medziročná zmena v % ²⁾	
	Okt. 2007	Sep. 2008	Okt. 2008	Sep. 2008	Okt. 2008
Obeživo	4,6	4,1	4,1	-10,8	-9,7
Vklady a prijaté úvery splatné na požiadanie	14,0	15,1	15,1	4,4	7,7
z toho: Nefinančné spoločnosti	5,5	5,8	5,7	1,2	4,1
Domácnosti a neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam	6,9	7,7	7,8	11,0	13,0
M1	18,5	19,1	19,2	0,7	3,4
Vklady a prijaté úvery s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov	13,6	14,7	14,7	11,7	8,1
z toho: Nefinančné spoločnosti	4,8	3,9	3,6	-11,2	-25,3
Domácnosti a neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam	6,7	8,2	8,7	24,0	30,2
Vklady s výpovednou lehotou do 3 mesiacov	0,3	0,3	0,3	-10,4	-10,3
M2	32,4	34,1	34,1	5,1	5,2
Podielové listy PFPT	1,8	2,1	1,7	18,5	-10,2
Repo operácie	0,0	0,0	0,0	-	-
Vydané dlhové cenné papiere do 2 rokov	0,2	0,5	0,5	100,4	118,0
M3	34,5	36,7	36,3	6,4	5,1

Zdroj: NBS.

Poznámka: Odchýlky v súčtoch sú v dôsledku zaokrúhľovania. Chýbajúce údaje nie sú uvedené z dôvodu vysokej hodnoty medziročnej zmeny vyplývajúcej z relatívne nízkych objemov daných ukazovateľov.

1) Stav k poslednému dňu daného mesiaca.

2) Medziročná zmena (okrem dynamik nefinančných spoločností a domácností) vypočítaná pomocou reťazového indexu s fixáciou na bazické obdobie január 2005.

Z ostatných krátkodobých vkladov mierne poklesli vklady a prijaté úvery s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov (o 1,1 mld. Sk, z toho však podniky o 10,7 mld. Sk), ako aj vklady s výpovednou lehotou do 3 mesiacov. Medziročná dynamika vkladov s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov sa opäť znížila (na 8,1 %, resp. o 3,6 percentuálneho bodu). Záporná dynamika vkladov s výpovednou lehotou do 3 mesiacov sa zmiernila a dynamika menového agregátu M2 sa zvýšila na 5,2 % (o 0,1 percentuálneho bodu).

V rámci nástrojov obchodovateľných na trhu výrazne poklesli v októbri podielové listy podielových fondov peňažného trhu (o 13,7 mld. Sk), čo sa prejavilo v značnom prepade ich ročnej dynamiky o 28,7 percentuálneho bodu (na -10,25 %). Predpokladá sa, že z celkového poklesu podielových fondov sa najmä pokles PF PT vo veľkej miere podpísal na raste vkladov domácností. Objem vydaných dlhových cenných papierov do 2 rokov opäť mierne vzrástol.

Hlavné protipoložky M3

V rámci hlavných protipoložiek M3 predstavujú pohľadávky PFI voči rezidentom (vrátane cenných papierov emitovaných klientmi v držbe sektora PFI) dlhodobo hlavný faktor ovplyvňujúci menový vývoj. Pohľadávky voči rezidentom v októbri medzimesačne vzrástli o 22,1 mld. Sk, z toho pohľadávky voči súkromnému sektoru o 14,1 mld. Sk. Medziročná dynamika rastu pohľadávok voči rezidentom sa znížila na 13,6 %, keď bola nižšia dynamika pohľadávok voči súkromnému sektoru (19,9 %, resp. o 1,4 percentuálneho bodu), pričom ďalej pokračovalo zmierňovanie zápornej dynamiky pohľadávok voči verejnej správe.

Ďalšie zníženie dynamiky rastu pohľadávok PFI voči rezidentom (vrátane CP)

Tabuľka 5a Prehľad hlavných protipoložiek M3 (metodika ECB)

	Stav v mld. Sk ¹⁾			Medziročná zmena v % ²⁾	
	Okt. 2007	Sep. 2008	Okt. 2008	Sep. 2008	Okt. 2008
Pohľadávky PFI voči rezidentom (vrátane CP)	1 012,8	1 127,2	1 149,3	14,2	13,6
Pohľadávky voči verejnej správe	257,6	236,9	244,9	-6,1	-4,9
Pohľadávky voči súkromnému sektoru	755,2	890,3	904,4	21,3	19,9
Čisté zahraničné aktíva	270,7	196,5	187,3	-32,3	-30,9
Zahraničné aktíva	554,8	527,6	526,4	-5,3	-5,3
Zahraničné pasíva	284,1	331,1	339,2	24,0	19,4
Dlhodobé finančné pasíva (bez kapitálu a rezerv)	134,9	154,0	154,9	16,2	14,8
Ostatné čisté položky ³⁾	-109,0	-63,9	-88,6	-12,0	26,5
M3	1 039,6	1 105,9	1 093,1	6,4	5,1

Zdroj: NBS.

Poznámka: Odchýlky v súčtoch sú v dôsledku zaokrúhľovania.

1) Stav k poslednému dňu daného mesiaca.

2) Medziročná zmena vypočítaná pomocou reťazového indexu s fixáciou na bázičné obdobie január 2005.

3) Ostatné čisté položky sú vrátane kapitálu, rezerv a opravných položiek, ako aj vrátane vkladov a prijatých úverov od ústrednej štátnej správy.

Tabuľka 5b Prehľad hlavných protipoložiek M3 (metodika ECB)

	Stav v mld. EUR ¹⁾			Medziročná zmena v % ²⁾	
	Okt. 2007	Sep. 2008	Okt. 2008	Sep. 2008	Okt. 2008
Pohľadávky PFI voči rezidentom (vrátane CP)	33,6	37,4	38,1	14,2	13,6
Pohľadávky voči verejnej správe	8,6	7,9	8,1	-6,1	-4,9
Pohľadávky voči súkromnému sektoru	25,1	29,6	30,0	21,3	19,9
Čisté zahraničné aktíva	9,0	6,5	6,2	-32,3	-30,9
Zahraničné aktíva	18,4	17,5	17,5	-5,3	-5,3
Zahraničné pasíva	9,4	11,0	11,3	24,0	19,4
Dlhodobé finančné pasíva (bez kapitálu a rezerv)	4,5	5,1	5,1	16,2	14,8
Ostatné čisté položky ³⁾	-3,6	-2,1	-2,9	-12,0	26,5
M3	34,5	36,7	36,3	6,4	5,1

Zdroj: NBS.

Poznámka: Odchýlky v súčtoch sú v dôsledku zaokrúhľovania.

1) Stav k poslednému dňu daného mesiaca.

2) Medziročná zmena vypočítaná pomocou reťazového indexu s fixáciou na bázičné obdobie január 2005.

3) Ostatné čisté položky sú vrátane kapitálu, rezerv a opravných položiek, ako aj vrátane vkladov a prijatých úverov od ústrednej štátnej správy.

Čisté zahraničné aktíva poklesli v októbri o 9,2 mld. Sk, k čomu prispel najmä nárast zahraničných pasív o 8,1 mld. Sk, pri miernom poklese zahraničných aktív.

Medziročná dynamika dlhodobých finančných pasív (DFP, bez kapitálu, rezerv a opravných položiek) sa v októbri znížila na 14,8 %, z toho v rámci zložiek DFP rozhodujúci príspevok k ich medziročnému prírastku dosahujú emitované dlhové cenné papiere nad 2 roky (14,6 mld. Sk) a vklady s dohodnutou splatnosťou nad 2 roky (6,2 mld. Sk). Príspevok vkladov s výpovednou lehotou nad 3 mesiace bol záporný.

Tabuľka 6a Pohľadávky PFI voči rezidentskému súkromnému sektoru

	Stav ku koncu obdobia v mld. Sk ¹⁾			Medziročná zmena v % ²⁾	
	Okt. 2007	Sep. 2008	Okt. 2008	Sep. 2008	Okt. 2008
Pohľadávky PFI voči súkromnému sektoru (vrátane CP)	755,2	890,3	904,4	21,3	19,9
z toho: Cenné papiere emitované súkromným sektorom ²⁾	14,3	19,4	19,6	35,5	37,0
Pohľadávky PFI (bez CP)	740,9	870,8	884,8	21,0	19,7
Nefinančné spoločnosti	385,1	447,7	456,1	19,6	18,5
– do 1 roka	165,2	185,3	186,5	15,3	13,0
– 1 až 5 rokov	74,8	97,5	98,9	34,8	32,3
– nad 5 rokov	145,1	164,8	170,7	16,7	17,7
Finančné spoločnosti	64,5	59,4	57,8	-4,8	-10,2
Poisťovne a penzijné fondy	0,0	0,1	0,0	-	-
Domácnosti a neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam	291,2	363,7	370,8	28,4	27,8
– spotrebiteľské úvery	40,5	49,6	50,3	25,8	26,4
– úvery na bývanie	194,7	244,7	249,8	29,0	28,4
– ostatné úvery	56,1	69,4	70,7	28,5	26,9

Zdroj: NBS.

Poznámka: Odchýlky v súčtoch sú v dôsledku zaokrúhľovania. Chýbajúce údaje nie sú uvedené z dôvodu vysokej hodnoty medziročnej dynamiky vyplývajúcej z relatívne nízkych objemov daných ukazovateľov.

1) Stav k poslednému dňu daného obdobia.

2) Cenné papiere emitované súkromným sektorom vrátane pohľadávok NBS.

3) Medziročná zmena vypočítaná pomocou reťazového indexu s fixáciou na bázičké obdobie január 2005.

Tabuľka 6b Pohľadávky PFI voči rezidentskému súkromnému sektoru

	Stav ku koncu obdobia v mld. EUR ¹⁾			Medziročná zmena v % ²⁾	
	Okt. 2007	Sep. 2008	Okt. 2008	Sep. 2008	Okt. 2008
Pohľadávky PFI voči súkromnému sektoru (vrátane CP)	25,1	29,6	30,0	21,3	19,9
z toho: Cenné papiere emitované súkromným sektorom ²⁾	0,5	0,6	0,7	35,5	37,0
Pohľadávky PFI (bez CP)	24,6	28,9	29,4	21,0	19,7
Nefinančné spoločnosti	12,8	14,9	15,1	19,6	18,5
– do 1 roka	5,5	6,2	6,2	15,3	13,0
– 1 až 5 rokov	2,5	3,2	3,3	34,8	32,3
– nad 5 rokov	4,8	5,5	5,7	16,7	17,7
Finančné spoločnosti	2,1	2,0	1,9	-4,8	-10,2
Poisťovne a penzijné fondy	0,0	0,0	0,0	-	-
Domácnosti a neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam	9,7	12,1	12,3	28,4	27,8
– spotrebiteľské úvery	1,3	1,6	1,7	25,8	26,4
– úvery na bývanie	6,5	8,1	8,3	29,0	28,4
– ostatné úvery	0,1	0,1	0,1	28,5	26,9

Zdroj: NBS.

Poznámka: Odchýlky v súčtoch sú v dôsledku zaokrúhľovania. Chýbajúce údaje nie sú uvedené z dôvodu vysokej hodnoty medziročnej dynamiky vyplývajúcej z relatívne nízkych objemov daných ukazovateľov.

1) Stav k poslednému dňu daného obdobia.

2) Cenné papiere emitované súkromným sektorom vrátane pohľadávok NBS.

3) Medziročná zmena vypočítaná pomocou reťazového indexu s fixáciou na bázičké obdobie január 2005.

Celkový medziročný prírastok ostatných čistých položiek ovplyvnil predovšetkým nárast ostatných aktív o 20,7 mld. Sk a rast ostatných pasív o 12,2 mld. Sk.

Prehľad štruktúry pohľadávok PFI voči súkromnému sektoru (bez CP a pohľadávok NBS)

V októbri naďalej pokračovalo spomaľovanie tempa rastu pohľadávok PFI voči súkromnému sektoru. Spomaľenie dynamiky bolo zaznamenané tak v sektore nefinančných spoločností, ako aj v sektore domácností.

Spomaľenie dynamiky rastu úverov nefinančným spoločnostiam a úverov domácnostiam

Pohľadávky PFI voči nefinančným spoločnostiam vzrástli v októbri výraznejšie ako v predchádzajúcom mesiaci, o 8,4 mld. Sk (v septembri o 1,5 mld. Sk). Nárast vykázali všetky druhy úverov z hľadiska lehoty splatnosti. Najvyšší rast (5,9 mld. Sk) bol však zaznamenaný pri dlhodobých úveroch nad 5 rokov, z hľadiska účelu išlo o investičné úvery a úvery na nehnuteľnosti.

Pohľadávky PFI medzimesačne vzrástli o 7,1 mld. Sk, čo bol mierne vyšší prírastok ako v minulom mesiaci. Z hľadiska účelu sa zvýšil prírastok úverov na nehnuteľnosti (5,1 mld. Sk oproti 4,6 mld. Sk v septembri), zatiaľ čo spotrebiteľské a ostatné úvery rástli pomalšie.

Objem pohľadávok PFI voči súkromnému sektoru v cudzej mene vzrástol v októbri na rozdiel od predchádzajúceho mesiaca o 5,7 mld. Sk, keď zaznamenal mierny pokles. Najvýraznejší rast zaznamenali úvery nefinančným spoločnostiam v cudzej mene, a to tak úvery v eurách (4,6 mld. Sk), ako aj úvery v ostatných cudzích menách (1,0 mld. Sk). Vyšší prírastok ako v predchádzajúcich mesiacoch bol vykázaný aj v sektore domácností, keď sa objem úverov v cudzej mene zvýšil o 0,5 mld. Sk.

Vývoj investovania do otvorených podielových fondov (OPF)

Odlev prostriedkov z otvorených podielových fondov na Slovensku sa síce v novembri oproti októbru značne spomalil, ale bol druhý najvyšší mesačný odlev v roku. Čistá hodnota aktív OPF v SR denominovaných v slovenských korunách sa znížila na 111,4 mld. Sk (o 6,4 mld. Sk) a dosiahli sa záporné mesačné čisté predaje 5,4 mld. Sk. Naopak, čisté predaje OPF denominovaných v cudzej mene boli len mierne kladné a záporné čisté predaje všetkých OPF spolu dosiahli 5,4 mld. Sk.

Pokračujúci odlev z otvorených podielových fondov

Tabuľka 7a Pohľadávky PFI voči súkromnému sektoru, rezidentom (bez CP a pohľadávok NBS)

	Stav v mld. Sk ¹⁾	Medziročná zmena v % ²⁾					Kumulatívna zmena od začiatku roka (mld. Sk)	
		Okt. 2008	2007 4.Q	2008 1.Q	2008 2.Q	2008 3.Q	Okt. 2008	Okt. 2008
Pohľadávky PFI (bez CP)	884,8	23,9	25,8	23,0	21,0	19,7	113,6	114,8
Nefinančné spoločnosti	456,1	24,1	26,3	22,7	19,6	18,5	58,7	56,6
– úvery v slovenských korunách	312,1	23,4	29,1	31,8	26,5	23,0	36,8	49,6
– úvery v cudzej mene	144,0	25,4	21,1	6,7	6,6	9,8	21,8	7,0
Finančné spoločnosti (ostatní finanční sprostredkovatelia a finančné pomocné inštitúcie)	57,8	5,7	11,5	-0,4	-4,8	-10,2	1,6	-8,5
– úvery v slovenských korunách	43,3	-2,9	3,8	-5,4	-6,5	-12,0	-1,6	-6,0
– úvery v cudzej mene	14,6	42,1	40,9	17,2	0,4	-4,2	3,1	-2,6
Poisťovne a penzijné fondy	0,0	-	-	-	-	-	0,0	0,0
Domácnosti a neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam	370,8	28,5	28,6	28,8	28,4	27,8	53,4	66,8
– úvery v slovenských korunách	361,2	26,8	27,6	28,8	29,0	28,3	48,8	66,1
– úvery v cudzej mene	9,6	126,5	74,0	29,0	10,5	12,6	4,6	0,6
z toho: Spotrebiteľské úvery	50,3	17,9	16,4	22,8	25,8	26,4	4,6	8,8
Úvery na bývanie	249,8	30,2	30,3	29,5	29,0	28,4	37,8	45,9
Ostatné úvery	70,7	31,0	32,1	30,7	28,5	26,9	10,9	12,0

Zdroj: NBS.

Poznámka: Odchýlky v súčtoch sú v dôsledku zaokrúhľovania. Chýbajúce údaje nie sú uvedené z dôvodu vysokej hodnoty medziročnej dynamiky vyplývajúcej z relatívne nízkych objemov daných ukazovateľov.

1) Stav k poslednému dňu daného obdobia.

2) Medziročná zmena vypočítaná pomocou reťazového indexu s fixáciou na bazické obdobie január 2005.

Tabuľka 7b Pohľadávky PFI voči súkromnému sektoru, rezidentom (bez CP a pohľadávok NBS)

	Stav v mld. EUR ¹⁾	Medziročná zmena v % ²⁾					Kumulatívna zmena od začiatku roka (mld. EUR)	
		Okt. 2008	2007 4.Q	2008 1.Q	2008 2.Q	2008 3.Q	Okt. 2008	Okt. 2007
Pohľadávky PFI (bez CP)	29,4	23,9	25,8	23,0	21,0	19,7	3,8	3,8
Nefinančné spoločnosti	15,1	24,1	26,3	22,7	19,6	18,5	1,9	1,9
– úvery v slovenských korunách	10,4	23,4	29,1	31,8	26,5	23,0	1,2	1,6
– úvery v cudzej mene	4,8	25,4	21,1	6,7	6,6	9,8	0,7	0,2
Finančné spoločnosti (ostatní finanční sprostredkovatelia a finančné pomocné inštitúcie)	1,9	5,7	11,5	-0,4	-4,8	-10,2	0,1	-0,3
– úvery v slovenských korunách	1,4	-2,9	3,8	-5,4	-6,5	-12,0	-0,1	-0,2
– úvery v cudzej mene	0,5	42,1	40,9	17,2	0,4	-4,2	0,1	-0,1
Poistovne a penzijné fondy	0,0	-	-	-	-	-	0,0	0,0
Domácnosti a neziskové inštitú- cie slúžiace domácnostiam	12,3	28,5	28,6	28,8	28,4	27,8	1,8	2,2
– úvery v slovenských korunách	12,0	26,8	27,6	28,8	29,0	28,3	1,6	2,2
– úvery v cudzej mene	0,3	126,5	74,0	29,0	10,5	12,6	0,2	0,0
z toho: Spotrebiteľské úvery	1,7	17,9	16,4	22,8	25,8	26,4	0,2	0,3
Úvery na bývanie	8,3	30,2	30,3	29,5	29,0	28,4	1,3	1,5
Ostatné úvery	0,1	31,0	32,1	30,7	28,5	26,9	0,4	0,4

Zdroj: NBS.

Poznámka: Odchýlky v súčtoch sú v dôsledku zaokrúhľovania. Chýbajúce údaje nie sú uvedené z dôvodu vysokej hodnoty medziročnej dynamiky vyplývajúcej z relatívne nízkych objemov daných ukazovateľov.

1) Stav k poslednému dňu daného obdobia.

2) Medziročná zmena vypočítaná pomocou reťazového indexu s fixáciou na bazický obdobie január 2005.

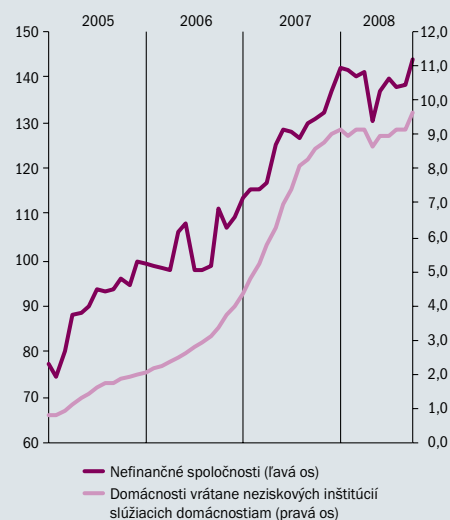
Všetky kategórie OPF v SR denominovaných v slovenských korunách aj v cudzej mene spolu dosiahli za 11 mesiacov roku 2008 záporné čisté predaje v objeme 25,5 mld. Sk⁵, čo oproti rovnakému obdobiu roku 2007 predstavovalo pokles o 43,5 mld. Sk. Svetová finančná kríza negatívne ovplyvnila výsledky všetkých kategórií podielových fondov a zvýšila nedôveru investorov.

Zo všetkých kategórií OPF dosiahli v novembri mierne kladné čisté predaje akciové a špeciálne fondy nehnuteľností (spolu len 0,047 mld. Sk). K celkovým záporným čistým predajom prispeli najmä fondy peňažného trhu (4,1 mld. Sk), ostatné kategórie vykázali nižšie záporné čisté predaje (spolu 1,4 mld. Sk, z toho dlhopisové fondy 0,5 mld. Sk, zmiešané a fondy fondov po 0,4 mld. Sk a iné fondy 0,1 mld. Sk).

Aktuálny vývoj štátneho rozpočtu

K 30. novembru 2008 vykázal štátny rozpočet Slovenskej republiky prebytok vo výške 9,6 mld. Sk. Celkové rozpočtové príjmy dosiahli 307,1 mld. Sk a výdavky 297,5 mld. Sk.

Graf 22 Vývoj úverov v cudzej mene (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

5 Skutočnosť, že údaje SASS z pravidelných týždenných štatistík a údaje jednotlivých správcov OPF (openiazoch. zoznam.sk) sú niekedy za rôzne obdobia (SASS vystavuje údaje vždy k piatku, ale niektorí jej členovia k štvrtku), ako aj rôzne vykazované počty podielových fondov spôsobujú rozdielnu výšku mesačných, ako aj kumulatívnych čistých predajov.

Tabuľka 8a Mesačné čisté predaje otvorených podielových fondov v SR

(mld. Sk)

	Rok	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Máj	Jún	Júl	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	Kumu- latív
OPF spolu	2006	1,8	0,4	1,2	-1,6	-0,1	-0,4	0,1	-1,9	-0,4	1,2	2,4	1,4	4,1
(denominované v Sk	2007	3,9	0,3	0,9	1,5	1,8	2,1	2,1	2,2	1,3	0,7	1,3	2,0	20,0
a v cudzej mene)	2008	3,1	2,1	-0,7	0,6	0,7	0,9	-1,0	-1,6	-4,7	-19,5	-5,4	.	-25,5

Zdroj: Výpočty NBS z údajov SASS.

Tabuľka 8b Mesačné čisté predaje otvorených podielových fondov v SR

(mil. EUR)

	Rok	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Máj	Jún	Júl	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	Kumu- latív
OPF spolu	2006	58,4	14,3	39,2	-54,0	-3,6	-12,5	1,8	-61,8	-14,8	39,6	81,3	47,8	135,7
(denominované v Sk	2007	129,9	8,9	28,7	50,0	60,4	71,2	69,6	72,1	43,2	23,0	41,6	65,8	664,4
a v cudzej mene)	2008	101,3	70,3	-22,1	19,4	24,3	29,6	-32,5	-52,0	-157,2	-648,0	-179,9	.	-846,8

Zdroj: Výpočty NBS z údajov SASS.

4.2 Zahraníčná oblasť

Platobná bilancia za september a za január až september 2008

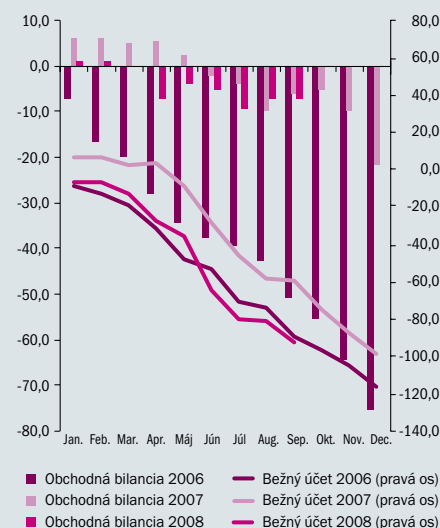
V septembri 2008 dosiahol bežný účet platobnej bilancie deficit vo výške 11,9 mld. Sk. Saldo bežného účtu platobnej bilancie sa v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom zhoršilo o 11,3 mld. Sk, pričom hlavným faktorom takéhoto vývoja bol zhoršený vývoj bilancie služieb (revízia príjmov z finančných služieb a obchodných nákladov). V menšej miere podporili medzimesačné zhoršenie salda bežného účtu aj pokles prebytku obchodnej bilancie a nárast deficitu bilancie bežných transferov. Naopak bilancia výnosov zaznamenala mierny pokles deficitu, avšak jej vplyv na celkovú medzimesačnú zmenu salda bežného účtu bol zanedbateľný.

Bežný účet

Za január až september 2008 sa saldo bežného účtu platobnej bilancie medziročne zhoršilo o 33,7 mld. Sk, pričom dosiahlo 92,9 mld. Sk. Medziročné prehĺbenie deficitu bolo podporené najmä horším vývojom bilancie služieb. V menšej miere zaznamenali medziročné zhoršenie aj bilancia bežných transferov a bilancia výnosov. Podľa revidovaných údajov dosiahla obchodná bilancia deficit vo výške 7,1 mld. Sk, čo je v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka zhoršenie o 1,2 mld. Sk (podľa predbežných údajov zverejnených pred mesiacom bolo pôvodne zaznamenané medziročné zlepšenie o 3,1 mld. Sk).

Graf 23 Vývoj úrokových sadzieb NBS a čisté predaje OPF v SR

Zdroj: Výpočty NBS z údajov SASS.

Graf 24 Vývoj obchodnej bilancie a bežného účtu v rokoch 2006, 2007 a 2008 kumulatív

Zdroj: NBS a ŠÚ SR.

Tabuľka 9a Bežný účet platobnej bilancie

(mld. Sk)

	September		Január – September	
	2008	2007	2008	2007
Obchodná bilancia	0,2	3,7	-7,1	-5,9
Vývoz	132,9	123,5	1 143,7	1 030,4
Dovoz	132,7	119,8	1 150,8	1 036,3
Bilancia služieb	-5,7	-0,3	-9,7	11,3
Bilancia výnosov	-3,6	-3,7	-57,2	-52,9
z toho: Výnosy z investícií	-7,0	-6,6	-86,1	-78,7
z toho: Reinvestovaný zisk	-1,4	-2,4	-12,6	-18,6
Bežné transfery	-2,8	-0,7	-18,9	-11,7
Bežný účet spolu	-11,9	-1,0	-92,9	-59,2
Podiel salda bežného účtu na HDP v %	-	-	-6,2	-4,4
Podiel salda bežného účtu (bez dividend a reinvestovaného zisku) na HDP v %	-	-	-0,7	2,2

Zdroj: NBS a ŠÚ SR.

Tabuľka 9b Bežný účet platobnej bilancie

(mld. EUR)

	September		Január – September	
	2008	2007	2008	2007
Obchodná bilancia	0,0	0,1	-0,2	-0,2
Vývoz	4,4	4,1	38,0	34,2
Dovoz	4,4	4,0	38,2	34,4
Bilancia služieb	-0,2	0,0	-0,3	0,4
Bilancia výnosov	-0,1	-0,1	-1,9	-1,8
z toho: Výnosy z investícií	-0,2	-0,2	-2,9	-2,6
z toho: Reinvestovaný zisk	0,0	-0,1	-0,4	-0,6
Bežné transfery	-0,1	0,0	-0,6	-0,4
Bežný účet spolu	-0,4	0,0	-3,1	-2,0

Zdroj: NBS a ŠÚ SR.

Tabuľka 10a Vývoz za január až september, medziročná zmena

	Medziročná zmena v mld. Sk		Príspevok k medziročnej zmene v p. b.	
	Január – September		Január – September	
	2008	2007	2008	2007
Suroviny	14,7	-9,2	1,4	-1,0
Chemické výrobky a polotovary	21,2	14,9	2,1	1,7
Stroje a dopravné zariadenia	66,0	132,9	6,4	15,0
Hotové výrobky	11,3	5,1	1,1	0,6
Vývoz spolu	113,3	143,7	11,0	16,2

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Tabuľka 10b Vývoz za január až september, medziročná zmena

	Medziročná zmena v mld. EUR	
	Január – September	
	2008	2007
Suroviny	0,5	-0,3
Chemické výrobky a polotovary	0,7	0,5
Stroje a dopravné zariadenia	2,2	4,4
Hotové výrobky	0,4	0,2
Vývoz spolu	3,8	4,8

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

V porovnaní s prvými deviatimi mesiacmi roku 2007 vzrástol vývoz aj dovoz v rovnakom období roku 2008 o 11,0 % (v amerických dolároch o 37,7 %, v eurách o 19,8 %).

Za prvých deväť mesiacov roku 2008, v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roku, vzrástol najvýraznejšie vývoz strojov a dopravných zariadení, ktorých prírastok sa však v porovnaní s rovnakým obdobím roku 2007 znížil približne o polovicu. Napriek tomu bolo zvýšenie objemu celkového vývozu za január až september 2008 ovplyvnené najmä vývozom v rámci tejto skupiny tovarov. V rámci uvedenej skupiny tovarov tvoril viac ako 72 % medziročného prírastku vývoz podskupiny strojov, ktorý bol spôsobený rastom vývozu televíznych prijímačov a ich častí a súčastí. Okrem strojov a dopravných zariadení rástol tiež vývoz v skupine chemických výrobkov a polotovarov, pričom sa na svetových trhoch najlepšie uplatňovali polotovary (železo a oceľ a výrobky z nich) a v menšej miere aj chemické výrobky (kaučuk a výrobky z neho). Vyšší vývoz surovín bol spôsobený najmä vyšším vývozom spracovaných ropných olejov, pričom časť nárastu vývozu bola spôsobená cenovým vývojom. Medziročne vyšší prírastok vývozu bol zaznamenaný aj v skupine hotových výrobkov, kde rástol najmä vývoz obuvi, mlieko a mliečnych výrobkov a nápojov.

Vývoz

Najvyšší medziročný nárast dovozu bol zaznamenaný v skupine surovín, kde tvoril viac ako 41 % celkového prírastku dovozu. Táto skutočnosť bola do značnej miery spôsobená medziročne vyššou cenou ropy a plynu, čo sa prejavilo najmä nárastom dovozu týchto dvoch komodít. V porovnaní s rovnakým obdobím roku 2007 sa znížil prírastok skupiny strojov a dopravných zariadení, čo sa prejavilo v nižšom prírastku dovozu podskupiny dopravných zariadení (časti, súčasti a príslušenstvo motorových vozidiel), ako aj podskupiny strojov (dovoz komponentov pre elektrotechnický priemysel). Naopak vyšší rast dovozu ako v minulom roku bol zaznamenaný v skupine hotových výrobkov, kde rástol hlavne dovoz osobných automobilov a v menšej miere tiež poľnohospodárskych výrobkov (mäso, mlieko) a strojárskech a elektrotechnických výrobkov (spotrebná elektronika). V rámci hotových výrobkov bol nižší prírastok zaznamenaný v dovoze priemyselných výrobkov. Medziročný prírastok dovozu v skupine chemických výrobkov a polotovarov tiež podporil medziročný rast celkového dovozu, avšak jeho prírastok bol v porovnaní s prvým polrokom 2007 iba polovičný. Vyšší dovoz polotovarov bol sústredný do zvýšeného dovozu železa a ocele a výrobkov zo železa a ocele. V skupine chemických výrobkov sa nárast dovozu prejavil najviac pri dovoze plastov a kaučuku.

Dovoz
Tabuľka 11a Dovoz za január až september, medziročná zmena

	Medziročná zmena v mld. Sk		Príspevok k medziročnej zmene v p. b.	
	Január – September		Január – September	
	2008	2007	2008	2007
Suroviny	47,3	-27,9	4,6	-3,0
Chemické výrobky a polotovary	17,5	32,7	1,7	3,5
Stroje a dopravné zariadenia	18,7	74,4	1,8	7,9
Hotové výrobky	30,9	19,6	3,0	2,1
z toho: Poľnohospodárske a priemyselné výrobky	14,6	14,1	1,4	1,5
Osobné autá	12,6	4,9	1,2	0,5
Strojárske a elektrotechnické spotrebné výrobky	3,7	0,5	0,4	0,1
Dovoz spolu	114,4	98,7	11,0	10,5

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Tabuľka 11b Dovoz za január až september, medziročná zmena

	Medziročná zmena v mld. EUR	
	Január – September	
	2008	2007
Suroviny	1,6	-0,9
Chemické výrobky a polotovary	0,6	1,1
Stroje a dopravné zariadenia	0,6	2,5
Hotové výrobky	1,0	0,7
z toho: Poľnohospodárske a priemyselné výrobky	0,5	0,5
Osobné autá	0,4	0,2
Strojárske a elektrotechnické spotrebné výrobky	0,1	0,0
Dovoz spolu	3,8	3,3

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Bilancia služieb Bilancia služieb dosiahla za január až september 2008 deficit 9,7 mld. Sk, čo znamenalo zhoršenie oproti rovnakému obdobiu roku 2007 o 21,0 mld. Sk. Na zmene minuloročného prebytku na deficit sa podieľali najmä „iné služby spolu“ a v menšej miere tiež služby cestovného ruchu a dopravné služby. Hlavnými príčinami vyššieho deficitu bilancie „iných služieb spolu“ bol najmä výraznejší nárast platieb (pri súčasnom poklese príjmov) za poskytované finančné služby a služby v ostatných činnostiach (najmä sprostredkovateľské služby). Medziročné zhoršenie bilancie služieb cestovného ruchu bolo spôsobené výraznejším rastom výdavkov slovenských rezidentov na služby súvisiace s cestovným ruchom, ktorý prevýšil nárast príjmov za poskytované služby cestovného ruchu. V prípade dopravných služieb bol napriek vyšším príjmom z tranzitu plynu a ropy (o 2,5 mld. Sk) zaznamenaný mierny pokles minuloročného prebytku najmä z dôvodu rastu platieb za poskytnuté služby osobnej leteckej dopravy.

Bilancia výnosov a bežných transferov Medziročné zhoršenie bilancie výnosov za prvých deväť mesiacov roku 2008 o 4,4 mld. Sk bolo dôsledkom rastu deficitu bilancie výnosov z investícií. Zhoršenie salda bolo spôsobené najmä vyššou výplatom dividend priamym zahraničným investorom a nárastom platieb úrokov z portfóliových investícií (platba úrokov z eurobondov). Naopak odhad zisku vyplateného zahraničným investorom, ktorý bol reinvestovaný na Slovensku, v porovnaní s minulým rokom poklesol, čím zmiernoval rast deficitu bilancie výnosov z investícií. Mierne lepší vývoj ako v predchádzajúcom roku bol tiež zaznamenaný v kompenzáciách pracovníkov, kde čiastočne kompenzoval medziročné zhoršenie salda bilancie výnosov z investícií.

Medziročné prehĺbenie deficitu bežných transferov o 7,2 mld. Sk bolo zapríčinené najmä vývojom v bilancii súkromných transferov, kde rast výdavkov výrazne prevýšil nárast príjmov. Bilancia vládnych transferov znamenala taktiež mierne zhoršenie (nárast platieb do rozpočtu EÚ prevýšil rast príjmov z eurofondov).

Kapitálový a finančný účet V septembri 2008 dosiahol kapitálový a finančný účet platobnej bilancie prebytok vo výške 6,1 mld. Sk. Prílev bol dosiahnutý najmä v rámci bilancie priamych zahraničných investícií, pričom sa realizoval tak vo forme zvýšenia majetkovej účasti, ako aj reinvestovaného zisku a ostatného kapitálu.

Za prvých deväť mesiacov roku 2008 dosiahol kapitálový a finančný účet platobnej bilancie prebytok vo výške 122,4 mld. Sk (v roku 2007 bol zaznamenaný prebytok vo výške 146,5 mld. Sk). Medziročný pokles prebytku bol v rámci bilancie ostatných investícií zapríčinený rozdielnym vývojom krátkodobých vkladov na účtoch slovenských bánk (za prvých deväť mesiacov roku 2007 bol zaznamenaný prílev vkladov vo výške 86,0 mld. Sk, zatiaľčo v rovnakom období roku 2008 bol dosiahnutý odlev vo výške 3,0 mld. Sk). Naopak pokles celkového prílevu zdrojov bol čiastočne kompenzovaný v bilancii portfóliových investícií, kde bol zaznamenaný nárast záujmu zahraničných investorov o emitované obligácie, pričom bol na strane aktív podporený poklesom záujmu slovenských rezidentov o investovanie do zahraničných cenných papierov (majetkových aj dlžobných).

Tabuľka 12a Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie

(mld. Sk)

	September		Január – September	
	2008	2007	2008	2007
Kapitálový účet	0,8	-0,8	18,8	5,7
Priame investície	5,6	-3,5	31,0	45,2
SR v zahraničí	-0,1	0,1	-2,2	-2,4
z toho: Majetková účasť v zahraničí	-0,4	-0,2	-2,2	-1,7
Reinvestovaný zisk	-0,1	-0,1	-0,9	-0,9
V SR	5,7	-3,6	33,2	47,6
z toho: Majetková účasť v SR	2,6	2,5	12,6	16,1
z toho: Neprivatizačné	2,6	2,5	12,6	16,1
Reinvestovaný zisk	1,5	2,5	13,5	19,5
Portfóliové investície a finančné deriváty	2,4	2,1	47,8	6,3
SR v zahraničí	3,1	-0,5	5,6	-7,0
V SR	-0,7	2,6	42,2	13,3
Ostatné dlhodobé investície	1,0	2,6	4,6	8,9
Aktíva	-0,8	-1,4	-9,5	-8,2
Pasíva	1,8	4,0	14,1	17,1
Ostatné krátkodobé investície	-3,7	-0,5	20,2	80,4
Aktíva	-19,7	-1,2	-19,3	-0,2
Pasíva	16,0	0,7	39,5	80,6
Kapitálový a finančný účet	6,1	-0,1	122,4	146,5

Zdroj: NBS.

Tabuľka 12b Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie		(mld. EUR)			
		September		Január – September	
	2008	2007	2008	2007	
Kapitálový účet	0,0	0,0	0,6	0,2	
Priame investície	0,2	-0,1	1,0	1,5	
SR v zahraničí	0,0	0,0	-0,1	-0,1	
z toho: Majetková účasť v zahraničí	0,0	0,0	-0,1	-0,1	
Reinvestovaný zisk	0,0	0,0	0,0	0,0	
V SR	0,2	-0,1	1,1	1,6	
z toho: Majetková účasť v SR	0,1	0,1	0,4	0,5	
z toho: Neprivatizačné	0,1	0,1	0,4	0,5	
Reinvestovaný zisk	0,0	0,1	0,4	0,6	
Portfóliové investície a finančné deriváty	0,1	0,1	1,6	0,2	
SR v zahraničí	0,1	0,0	0,2	-0,2	
V SR	0,0	0,1	1,4	0,4	
Ostatné dlhodobé investície	0,0	0,1	0,2	0,3	
Aktíva	0,0	0,0	-0,3	-0,3	
Pasíva	0,1	0,1	0,5	0,6	
Ostatné krátkodobé investície	-0,1	0,0	0,7	2,7	
Aktíva	-0,7	0,0	-0,6	0,0	
Pasíva	0,5	0,0	1,3	2,7	
Kapitálový a finančný účet	0,2	0,0	4,1	4,9	

Zdroj: NBS.

Saldo priamych zahraničných investícií (PZI) zaznamenalo za január až september 2008 prílev zdrojov vo výške 31,0 mld. Sk, čo predstavuje medziročný pokles v porovnaní s rokom 2007 o 14,2 mld. Sk. Medziročná zmena salda priamych investícií bola ovplyvnená najmä nižším odhadom reinvestovaného zisku, ktorý zahraniční investori reinvestovali v ekonomike a v menšej miere aj nižším prílevom kapitálu vo forme ostatného kapitálu a majetkovej účasti.

Priame zahraničné investície

Čistý prílev prostriedkov v oblasti portfóliových investícií dosiahol 47,8 mld. Sk, zatiaľ čo v minulom roku bol zaznamenaný čistý prílev 6,3 mld. Sk. Medziročne vyšší čistý prílev bol na strane aktív ovplyvnený poklesom záujmu slovenských rezidentov o majetkové aj dlžobné zahraničné cenné papiere. Na strane pasív medziročne vyšší prílev vyplynul z nárastu záujmu zahraničných investorov o emitované obligácie (najmä v bankovom a podnikovom sektore).

Portfóliové investície

V položke ostatné investície bol za január až september 2008 zaznamenaný prílev zdrojov vo výške 24,8 mld. Sk, zatiaľ čo v rovnakom období minulého roku bol zaznamenaný prílev 89,3 mld. Sk. Medziročný pokles o 64,5 mld. Sk súvisel s vývojom v bankovom sektore, pričom hlavným faktorom bol nižší prílev krátkodobého kapitálu do slovenských bánk (vklady v bankách). Uvedený prílev kapitálu v minulom roku bol do značnej miery dôsledkom vývoja na medzibankovom devízovom trhu v marci a apríli, ktorý viedol k zhodnocovaniu slovenskej koruny a následným intervenciám NBS. Odlev prostriedkov vyplývajúci z vkladových operácií bol najmä v bankovom sektore čiastočne kompenzovaný nárastom čerpania finančných úverov.

Ostatné investície

Tabuľka 13a Prílev kapitálu v rámci ostatných investícií v členení podľa sektorov		(mld. Sk)	
	Január – September 2008	Január – September 2007	medziročná zmena
Banky	32,9	80,3	-47,5
Podniky	-8,2	12,0	-20,2
Vláda + NBS	0,2	-3,0	3,2
Spolu	24,8	89,3	-64,5

Zdroj: NBS.

Tabuľka 13b Prílev kapitálu v rámci ostatných investícií v členení podľa sektorov		(mld. EUR)	
	Január – Jún 2008	Január – Jún 2007	medziročná zmena
Banky	1,1	2,7	-1,6
Podniky	-0,3	0,4	-0,7
Vláda + NBS	0,0	-0,1	0,1
Spolu	0,8	3,0	-2,1

Zdroj: NBS.

Devízové rezervy NBS Devízové rezervy NBS za prvých deväť mesiacov roku 2008 vzrástli o 2,7 mld. Sk (0,1 mld. EUR), t. j. o 0,1 mld. USD (bez kurzových rozdielov).

Tabuľka 14a Platobná bilancia upravená o aktivity vlády a NBS (mld. Sk)		
	Január – September 2008	
	Skutočné ¹⁾	Upravené ²⁾
Bežný účet	-94,9	-37,0
Kapitálový a finančný účet	122,4	38,8
z toho: PZI v SR – majetková účasť	12,6	11,2
Nezačlenené položky	-30,3	-30,3
Intervencie NBS ³⁾	0,0	0,0
Zmena čistých zahraničných aktív obchodných bánk (- nárast)	-	28,5
Zmena rezerv NBS (- nárast)	2,7	-

Zdroj: NBS.
 1) Pôvodná konštrukcia platobnej bilancie, t. j. vplyv inkás a platieb na rezervy NBS.
 2) Očistené o vplyvy aktivít vlády SR a NBS, ktoré nemajú vplyv na pozíciu obchodných bánk voči nerezidentom a nepredstavujú reálne financovanie bežného účtu.
 3) V pôvodnej konštrukcii platobnej bilancie sú intervencie súčasťou devízových rezerv NBS.

Tabuľka 14b Platobná bilancia upravená o aktivity vlády a NBS (mld. EUR)		
	Január – September 2008	
	Skutočné ¹⁾	Upravené ²⁾
Bežný účet	-3,1	-1,2
Kapitálový a finančný účet	4,1	1,3
z toho: PZI v SR – majetková účasť	0,4	0,4
Nezačlenené položky	-1,0	-1,0
Intervencie NBS ³⁾	0,0	0,0
Zmena čistých zahraničných aktív obchodných bánk (- nárast)	-	0,9
Zmena rezerv NBS (- nárast)	0,1	-

Zdroj: NBS.
 1) Pôvodná konštrukcia platobnej bilancie, t. j. vplyv inkás a platieb na rezervy NBS.
 2) Očistené o vplyvy aktivít vlády SR a NBS, ktoré nemajú vplyv na pozíciu obchodných bánk voči nerezidentom a nepredstavujú reálne financovanie bežného účtu.
 3) V pôvodnej konštrukcii platobnej bilancie sú intervencie súčasťou devízových rezerv NBS.

Zahraničná zadlženosť SR k 30. septembru 2008

Hrubá zahraničná zadlženosť Celkový hrubý zahraničný dlh ku koncu septembra 2008 dosiahol 53,0 mld. USD, resp. 37,0 mld. EUR. Celkový dlhodobý zahraničný dlh v auguste klesol o 0,5 mld. USD, pri náraste celkového krátkodobého zahraničného dlhu o 0,7 mld. USD.

V celkovom dlhodobom zahraničnom dlhu klesli v septembri zahraničné pasíva vlády a NBS o 0,5 mld. USD.

V rámci krátkodobého zahraničného dlhu bol zaznamenaný nárast krátkodobých zahraničných pasív komerčných bánk o 0,4 mld. USD a nárast krátkodobých zahraničných záväzkov podnikateľských subjektov o 0,3 mld. USD.

Celkový hrubý zahraničný dlh na obyvateľa SR dosiahol ku koncu septembra 9 861 USD. Podiel celkového krátkodobého zahraničného dlhu na celkovom hrubom zahraničnom dlhu SR vzrástol k ultimu septembra 2008 medzimesačne o 1,1 percentuálneho bodu, pričom dosiahol úroveň 51,3 %.

Čistá zahraničná zadlženosť Čistá zahraničná zadlženosť, vypočítaná ako rozdiel hrubej zahraničnej zadlženosti vo výške 53,0 mld. USD (pasíva NBS a vlády, pasíva komerčných bánk a pasíva podnikovej sféry – bez majetkovej účasti) a zahraničných aktív vo výške 40,1 mld. USD (devízové rezervy NBS, zahraničné aktíva komerčných bánk, zahraničné aktíva podnikovej sféry – bez majetkovej účasti) dosiahla ku koncu septembra 2008 dlžnícku pozíciu 12,9 mld. USD, pričom medzimesačne vzrástla o 1,3 mld. USD.

Tabuľka 15 Zahraničný dlh SR

	mil. USD			mil. EUR		
	31.12.2007	31.08.2008	30.09.2008	31.12.2007	31.08.2008	30.09.2008
Celkový zahraničný dlh SR	44 308,7	52 823,3	53 045,3	30 156,2	35 767,9	36 963,7
Dlhodobý zahraničný dlh	20 709,7	26 309,1	25 848,3	14 094,9	17 757,1	18 011,9
Vláda a NBS ¹⁾	9 502,4	11 307,2	10 831,9	6 467,3	7 656,4	7 548,0
Komerčné banky	2 150,8	3 167,3	3 135,5	1 463,8	2 144,6	2 184,9
Podnikateľské subjekty	9 056,5	11 834,6	11 880,9	6 163,8	8 013,5	8 279,0
Krátkodobý zahraničný dlh	23 599,0	26 514,1	27 197,0	16 061,3	17 953,4	18 951,8
Vláda a NBS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Komerčné banky	12 095,6	13 880,0	14 225,5	8 232,2	9 398,5	9 912,8
Podnikateľské subjekty	11 503,4	12 634,1	12 971,5	7 829,1	8 554,9	9 039,0
Zahraničné aktíva	37 017,4	38 821,7	40 142,4	25 193,8	26 287,2	27 972,6
Čistá zahraničná zadlženosť	7 291,3	14 001,5	12 902,9	4 962,4	9 480,7	8 991,1
SKK/USD a SKK/EUR	22,870	20,523	21,112	33,603	30,309	30,297
Krížový kurz USD/EUR	-	-	-	1,469	1,477	1,435

Zdroj: NBS.

1) Vrátane vládnych agentúr a obcí.

Aktuálny vývoj

V októbri sa deficit bežného účtu platobnej bilancie znížil, keď dosiahol hodnotu 2,0 mld. Sk. Medzi-mesačné zlepšenie o 9,9 mld. Sk bolo zapríčinené najmä nižším deficitom bilancie služieb a nárastom prebytku obchodnej bilancie. Lepšie saldo ako v predchádzajúcom mesiaci bolo zaznamenané aj v bilancii výnosov. Naopak minulomesačný deficit bilancie bežných transferov sa takmer nezmenil (nárast o 0,2 mld. Sk).

Tabuľka 16a Bežný účet platobnej bilancie

(mld. Sk)

	Október		Január – Október	
	2008	2007	2008	2007
Obchodná bilancia	4,0	0,7	-3,1	-5,2
Vývoz	140,1	142,8	1 283,8	1 173,2
Dovoz	136,1	142,1	1 286,9	1 178,4
Bilancia služieb	-1,4	-1,6	-11,1	9,7
Bilancia výnosov	-1,6	-15,8	-58,8	-68,7
z toho: Výnosy z investícií	-4,9	-18,7	-91,0	-97,4
z toho: Reinvestovaný zisk	-1,4	-2,4	-14,0	-21,0
Bežné transfery	-3,0	-0,1	-21,9	-11,8
Bežný účet spolu	-2,0	-16,8	-94,9	-76,0

Zdroj: NBS a ŠÚ SR.

Tabuľka 16b Bežný účet platobnej bilancie

(mld. EUR)

	Október		Január – Október	
	2008	2007	2008	2007
Obchodná bilancia	0,1	0,0	-0,1	-0,2
Vývoz	4,7	4,7	42,6	38,9
Dovoz	4,5	4,7	42,7	39,1
Bilancia služieb	0,0	-0,1	-0,4	0,3
Bilancia výnosov	-0,1	-0,5	-2,0	-2,3
z toho: Výnosy z investícií	-0,2	-0,6	-3,0	-3,2
z toho: Reinvestovaný zisk	0,0	-0,1	-0,5	-0,7
Bežné transfery	-0,1	0,0	-0,7	-0,4
Bežný účet spolu	-0,1	-0,6	-3,2	-2,5

Zdroj: NBS a ŠÚ SR.

V októbri sa spomalila medziročná dynamika vývozu aj dovozu, pričom tempo rastu vývozu (-1,8 %) predstihlo tempo rastu dovozu (-4,2 %).

Dosiahnuté saldo obchodnej bilancie bolo v októbri lepšie ako očakávala NBS pri nižších hodnotách vývozu, ale najmä dovozu (v porovnaní s očakávaniami).

V novembri sa predpokladá mierny pokles vývozu, pričom dynamika vývozu by mala byť podobná ako v predchádzajúcom mesiaci. Dovoz by mal v novembri dosiahnuť podobnú úroveň ako v predchádzajúcom mesiaci (na rozdiel od vývozu by mal byť podporený predvianočnými dovozmi) pri súčasnom miernom poklese medziročného tempa rastu.

V decembri sa predpokladá ďalší výrazný pokles dovozu (vplyv sezónnosti), pričom dynamika vývozu by mohla zotrvať na medzimesačne podobnej úrovni. V januári by mal objem vývozu vplyvom sezónnosti opätovne výrazne medzimesačne vzrásť, zatiaľ čo tempo rastu by sa dôsledkom základného efektu mohlo mierne spomaliť. Podobný vývoj ako v prípade vývozu sa očakáva v decembri a v januári aj v dovoze, pričom hlavnou príčinou postupného rastu objemov by mal byť vyšší dovoz polotovarov. V januári je nižší očakávaný medzimesačný nárast dovozu (v porovnaní s nárastom vývozu) zapríčinený predpokladaným nižším dovozom tovarov určených na konečnú spotrebu.

Celkovo možno vo všetkých troch mesiacoch očakávať úrovne salda zahraničného obchodu na úrovni predchádzajúceho roku.

Tabuľka 17a Vývoj položiek bežného účtu v jednotlivých mesiacoch (mld. Sk)										
	2008									
	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Máj	Jún	Júl	Aug.	Sep.	Okt.
Obchodná bilancia	1,3	0,3	-1,8	-6,9	3,4	-1,7	-4,1	2,2	0,2	4,0
Bilancia služieb	-0,9	-1,8	-0,1	-1,3	-1,2	-0,7	0,2	1,8	-5,7	-1,4
Bilancia výnosov	-1,4	1,7	-3,8	-2,8	-12,5	-21,2	-9,8	-3,8	-3,6	-1,6
Bežné transfery	-6,0	0,0	-0,5	-3,1	1,4	-4,8	-2,3	-0,8	-2,8	-3,0
Bežný účet	-7,0	0,2	-6,2	-14,1	-8,9	-28,4	-16,0	-0,6	-11,9	-2,0

Zdroj: NBS a ŠÚ SR.

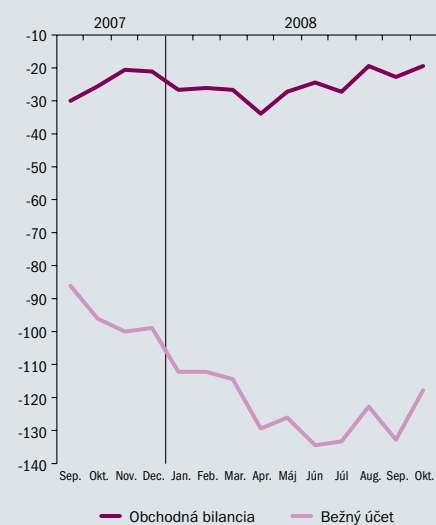
Tabuľka 17b Vývoj položiek bežného účtu v jednotlivých mesiacoch (mld. EUR)										
	2008									
	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Máj	Jún	Júl	Aug.	Sep.	Okt.
Obchodná bilancia	0,0	0,0	-0,1	-0,2	0,1	-0,1	-0,1	0,1	0,0	0,1
Bilancia služieb	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,2	0,0
Bilancia výnosov	0,0	0,1	-0,1	-0,1	-0,4	-0,7	-0,3	-0,1	-0,1	-0,1
Bežné transfery	-0,2	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,2	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
Bežný účet	-0,2	0,0	-0,2	-0,5	-0,3	-0,9	-0,5	0,0	-0,4	-0,1

Zdroj: NBS a ŠÚ SR.

Celkové devízové rezervy NBS

Celkové devízové rezervy NBS dosiahli k ultimu novembra hodnotu 17 093,5 mil. USD, čo v medzimesačnom porovnaní predstavuje mierny nárast o 36,9 mil. USD. Nárast devízových rezerv v porovnaní so stavom z konca októbra je výsledkom mierneho prebytku bilancie príjmov a výdavkov vo výške 27,4 mil. USD, sprevádzaného pozitívnymi kurzovými rozdielmi (9,5 mil. USD) v dôsledku zmeny krízového kurzu USD a eura v sledovanom období. Stav devízových rezerv NBS ku koncu novembra zodpovedal 2,5-násobku priemerného mesačného dovozu tovarov a služieb do SR za prvých desať mesiacov roka 2008.

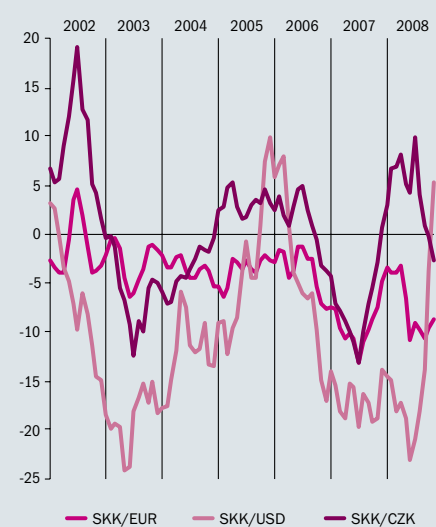
Pomer devízových rezerv k objemu platieb za tovary a služby, vykazovaných bankovou štatistikou, predstavuje 3,3-násobok priemerného mesačného dovozu tovarov a služieb do SR za prvých desať mesiacov roka 2008.

Graf 25 Vývoj obchodnej bilancie a bežného účtu – kĺzavé 12-mesačné kumulatívy (mld. Sk)

Zdroj: NBS a ŠÚ SR.

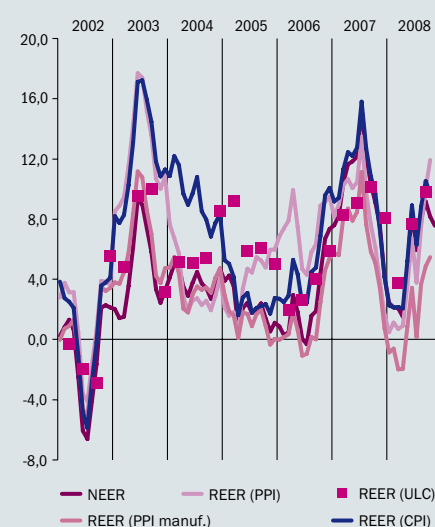
Graf 26 Krytie deficitu bežného účtu platobnej bilancie priamymi zahraničnými investíciami (%)

Zdroj: NBS.

Graf 27 Priemerný mesačný kurz slovenskej koruny (medziročná zmena v %)

Zdroj: NBS.

Poznámka: + znehodnotenie, - zhodnotenie výmenného kurzu.

Graf 28 Vývoj indexov NEER a REER (9 obchodných partnerov) (medziročná zmena v %)

Zdroj: NBS.

Poznámka: + zhodnotenie, - znehodnotenie indexov.

V novembri sa nominálny efektívny kurz⁶ slovenskej koruny medzimesačne zhodnotil o 0,3 %, na rozdiel od znehodnotenia o 0,4 % v predchádzajúcom mesiaci. K apriácii nominálneho efektívneho kurzu v najväčšej miere prispelo zhodnotenie domácej meny voči českej korune s príspevkom 0,4 percentuálneho bodu, efektívne zhodnocovanie slovenskej koruny bolo zmiernené oslabením voči americkému doláru a euru.

Nominálny efektívny výmenný kurz slovenskej koruny (NEER)

⁶ Metodika výpočtu indexov nominálneho a reálneho efektívneho výmenného kurzu slovenskej koruny (NEER a REER) bola prevzatá od MMF. Výpočet REER je založený na báze indexu spotrebiteľských cien (CPI), indexu cien priemyselných výrobcov (PPI), resp. indexu cien produktov priemyselnej výroby bez cien nerastných surovín, elektrickej energie, plynu, pary a teplej vody (PPI manufacturing) a indexu jednotkových nákladov práce (ULC). Rok 1999 predstavuje východiskový rok pre výpočty, rovnako zvolené váhy zodpovedajú štruktúre zahraničného obchodu SR v roku 1999 podľa deviatich našich najvýznamnejších obchodných partnerov (spolu tvorili zhruba 70 % celkového obratu): Nemecko, Česká republika, Taliansko, Rakúsko, Francúzsko, Holandsko, Spojené štáty americké, Veľká Británia a Švajčiarsko.

Na medzioročnej báze sa apreciácia nominálneho efektívneho kurzu slovenskej koruny oproti októbru spomalila z 8,2 % na 7,6 %. Najväčšou mierou k posilneniu indexu nominálneho efektívneho kurzu prispelo zhodnotenie koruny voči euru vo výške 6,4 percentuálneho bodu.

Reálny efektívny výmenný kurz slovenskej koruny (REER)

Nižšia apreciácia nominálneho efektívneho kurzu viedla v októbri k spomaleniu medzioročného zhodnocovania reálneho efektívneho kurzu (REER) na báze indexu spotrebiteľských cien (CPI) na 9,7 %. Zhodnocovanie REER na báze indexu cien priemyselných výrobcov (PPI) dosiahlo 11,9 % a REER na báze indexu cien produktov priemyselnej výroby (PPI manuf.) 5,5 %. Zrýchlenie apreciácie REER na báze PPI a PPI manuf. je výsledkom akcelerácie rastu indexu cien priemyselných výrobcov, resp. relatívne nižšieho spomalenia rastu indexu cien produktov priemyselnej výroby pri výraznejšom poklese inflácie relevantných zahraničných obchodných partnerov SR.

Tabuľka 18 Vývoj indexov NEER a REER

(medzioročná zmena v %)

Pre 9 partnerov na báze deflátora:	NEER	REER (CPI)	REER (PPI)	REER (PPI manuf.)	REER (ULC) ²⁾
December 2002	2,1	4,1	3,6	3,4	5,5
December 2003	3,2	11,3	10,8	4,7	3,2
December 2004	4,7	8,3	4,1	4,7	8,6
December 2005	1,1	2,7	6,0	0,0	5,0
December 2006	7,4	10,1	9,5	5,4	5,9
December 2007	4,2	4,2	1,7	0,8	8,1
September 2008 ¹⁾	9,2 / 8,5	10,5 / 9,3	10,0 / 10,8	4,9 / 4,8	9,8 ^(p)
Október 2008 ¹⁾	8,2 / 8,0	9,7 / 9,4	11,9 / 10,9	5,5 / 5,7	-
November 2008 ¹⁾	7,6 / 8,3	.	.	.	-

Zdroj: NBS.

1) Medzioročná zmena/kumulatívna zmena od začiatku roka.

2) Medzioročná zmena na báze štvrťročných údajov.

4.3 Reálna ekonomika

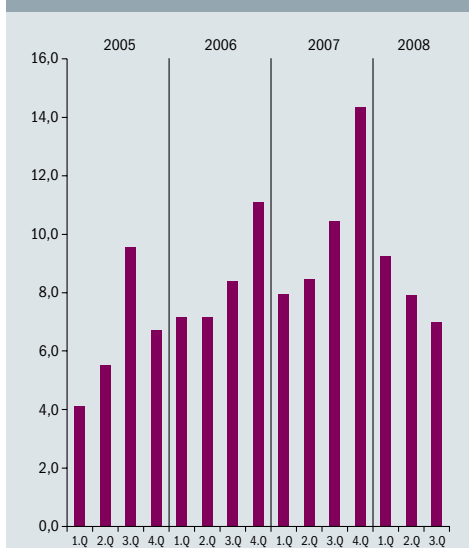
Vývoj reálnej ekonomiky v 3. štvrťroku 2008

Hrubý domáci produkt

Reálny rast ekonomiky v 3. štvrťroku 2008 o 7,0 %

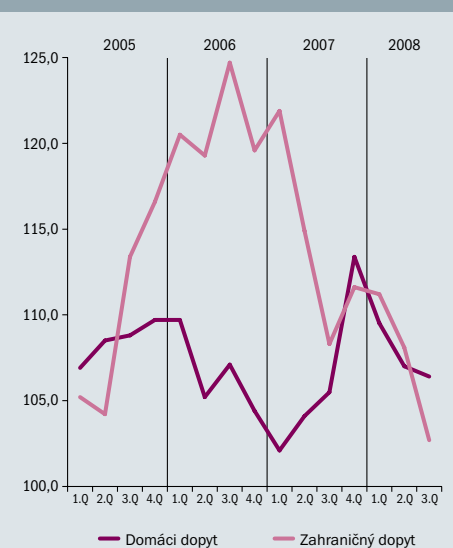
Hrubý domáci produkt (HDP) vzrástol v 3. štvrťroku 2008 podľa revidovaných údajov Štatistického úradu SR medzioročne o 7,0 % v stálych cenách. V porovnaní s 3. štvrťkom 2007 sa jeho tempo rastu spomalilo o 3,5 percentuálneho bodu. V 1. až 3. štvrťroku 2008 tak vzrástol HDP medzioročne o 8,0 % v stálych cenách.

Graf 29 Vývoj reálneho HDP podľa štvrťrokov (medzioročný rast v %)

Zdroj: ŠÚ SR.

Graf 30 Vývoj domáceho a zahraničného dopytu (index, ROMR = 100)

Zdroj: ŠÚ SR a prepočty NBS.

Z produkčného hľadiska súvisel vývoj HDP v 3. štvrťroku 2008 s rastom pridanej hodnoty najmä v obchode, hoteloch, reštauráciách a doprave a finančnom sprostredkovaní a nehnuteľnostiach a v stavebníctve. Nominálny objem vytvoreného HDP v 3. štvrťroku 2008 predstavoval 534,5 mld. Sk, čo bolo o 10,2 % viac ako pred rokom.

Dopyt

Štruktúra ekonomického rastu v 3. štvrťroku 2008 bola na strane použitia ovplyvnená najmä rastom domáceho dopytu⁷ (6,4 % v stálych cenách), ktorý prevýšil dynamiku zahraničného dopytu (2,7 %). Prorastovo na ekonomický rast pôsobili všetky komponenty domáceho dopytu.

Rýchlejší rast domáceho ako zahraničného dopytu

Rast domáceho dopytu bol v 3. štvrťroku 2008 o 0,9 percentuálneho bodu rýchlejší ako pred rokom a reálne vzrástol o 6,4 %. Spotrebná zložka domáceho dopytu sa medziročne zvýšila o 5,4 %, čo znamenalo spomalenie jej dynamiky oproti rovnakému obdobiu minulého roka o 0,8 percentuálneho bodu. Rast konečnej spotreby bol ovplyvnený hlavne vyšším rastom spotrebných výdavkov vlády (v 3. štvrťroku 2008 o 3,3 %, pričom pred rokom pokles o 0,2 %). Konečná spotreba domácností vzrástla o 6,0 % (o 2,3 percentuálneho bodu menej ako pred rokom). Spotreba neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam dosiahla pomalší rast ako pred rokom.

Zrýchlenie medziročnej dynamiky domáceho dopytu

Tabuľka 19 Vývoj hrubého domáceho produktu podľa použitia
(index, ROMR = 100, stále ceny)

	2007			2008		
	3.Q	4.Q	Rok	1.Q	2.Q	3.Q
Hrubý domáci produkt	110,5	114,3	110,4	109,3	107,9	107,0
Domáci dopyt	105,5	113,4	106,5	109,5	107,0	106,4
Konečná spotreba	106,2	103,8	104,9	106,6	106,5	105,4
Konečná spotreba domácností	108,3	105,8	107,1	108,4	105,7	106,0
Konečná spotreba verejnej správy	99,8	98,7	98,7	100,7	109,6	103,3
Nezisk. inštitúcie slúžiace domácnostiam	103,6	104,0	102,0	101,9	101,0	100,4
Tvorba hrubého fixného kapitálu	111,1	107,0	108,7	107,5	111,8	107,3
Vývoz výrobkov a služieb	108,3	111,6	113,8	111,2	108,1	102,7
Dovoz výrobkov a služieb	102,3	110,2	108,9	110,6	107,7	102,0

Zdroj: ŠÚ SR.

Tabuľka 20a Štruktúra tvorby hrubého fixného kapitálu za 3. štvrťrok 2008 (bežné ceny)

	Tvorba hrubého fix. kapitálu (mil. Sk)	Podiel (%)	Index	
			3.Q 2007	3.Q 2008
			3.Q 2006	3.Q 2007
Hospodárstvo SR spolu	141 578	100,0	112,5	109,2
<i>v tom podľa sektorov:</i>				
Nefinančné korporácie	99 519	70,3	114,5	104,0
Finančné korporácie	1 958	1,4	100,9	90,0
Verejná správa	8 923	6,3	98,9	125,4
Domácnosti	30 887	21,8	110,5	126,6
Neziskové inštitúcie	291	0,2	109,6	106,6
<i>z toho podľa klasif. produkcie:</i>				
Stroje	50 764	35,9	101,5	126,7
v tom: ostatné stroje a zariadenia	35 251	24,9	101,0	121,1
dopravné zariadenia	15 513	11,0	103,0	141,5
Stavby	79 375	56,1	108,7	105,8
v tom: budovy na bývanie	14 523	10,3	119,7	124,0
ostatné stavby	64 852	45,8	106,8	102,4

Zdroj: ŠÚ SR.

⁷ Súčet konečnej spotreby domácností, konečnej spotreby verejnej správy, konečnej spotreby neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam a tvorby hrubého kapitálu.

Tabuľka 20b Štruktúra tvorby hrubého fixného kapitálu za 3. štvrťrok 2008 (bežné ceny)

	Tvorba hrubého fix. kapitálu (mil. EUR)	Podiel (%)	Index	
			3.Q 2007 3.Q 2006	3.Q 2008 3.Q 2007
Hospodárstvo SR spolu	4 700	100,0	112,5	109,2
<i>v tom podľa sektorov:</i>				
Nefinančné korporácie	3 303	70,3	114,5	104,0
Finančné korporácie	65	1,4	100,9	90,0
Verejná správa	296	6,3	98,9	125,4
Domácnosti	1 052	21,8	110,5	126,6
Neziskové inštitúcie	10	0,2	109,6	106,6
<i>z toho podľa klasif. produkcie:</i>				
Stroje	1 685	35,9	101,5	126,7
v tom: ostatné stroje a zariadenia	1 170	24,9	101,0	121,1
dopravné zariadenia	515	11,0	103,0	141,5
Stavby	2 635	56,1	108,7	105,8
v tom: budovy na bývanie	482	10,3	119,7	124,0
ostatné stavby	2 153	45,8	106,8	102,4

Zdroj: ŠÚ SR.

Rástli investície do stavieb, aj strojov

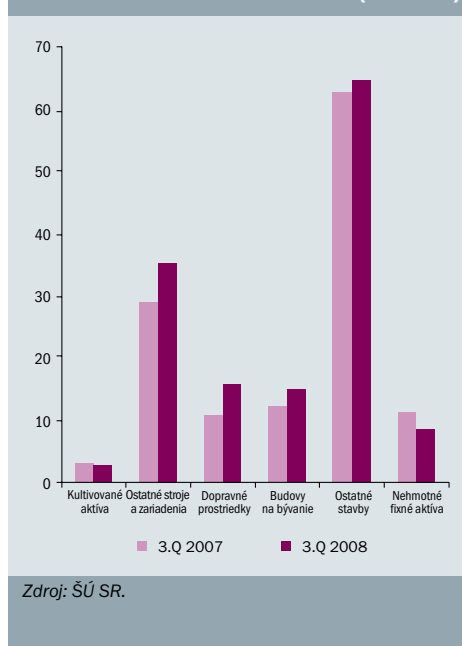
V 3. štvrťroku 2008 vzrástli investície vo všetkých kategóriách produkcie. Najrýchlejšie rástli investície do strojov, konkrétne do dopravných zariadení. V porovnaní s 3. štvrťrokom 2007 sa podiel investícií do strojov zvýšil o 5 percentuálnych bodov, zatiaľ čo podiel stavebných investícií poklesol o 1,7 percentuálneho bodu. K rastu fixných investícií prispeli, s výnimkou finančných korporácií, všetky sektory ekonomiky.

Nížšia konečná spotreba domácností

Výdavky na konečnú spotrebu za 3. štvrťrok 2008 medziročne vzrástli o 5,4 % v stálych cenách (pred rokom o 6,2 %). Vývoj konečnej spotreby domácností bol ovplyvnený rastom miezd i zamestnanosti, ako aj pokračujúcim čerpaním úverových zdrojov. V 3. štvrťroku 2008 pokračoval rast podielu celkových pohľadávok peňažných finančných inštitúcií voči domácnostiam na ich konečnej spotrebe, keď dosiahol 32,9 % a oproti 3. štvrťroku 2007 sa zvýšil o 4,3 percentuálneho bodu.

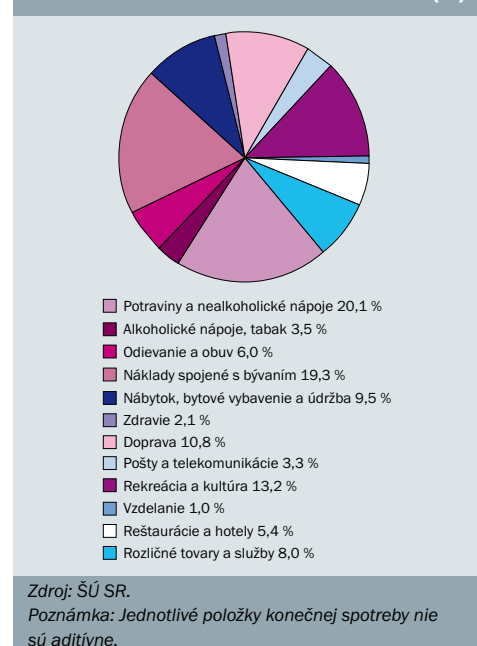
Rast spotreby vlády (3,3 % v stálych cenách) bol ovplyvnený najmä rastom naturálnych sociálnych príspevkov, medzispotreby a odmien zamestnancov. Spotrebné výdavky neziskových inštitúcií vzrástli o 0,4 %.

Graf 31 Členenie tvorby hrubého fixného kapitálu z hľadiska produkcie (mld. Sk)

Zdroj: ŠÚ SR.

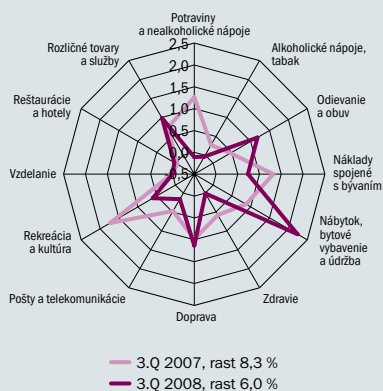
Graf 32 Štruktúra konečnej spotreby domácností v 3. štvrťroku 2008 (%)

Zdroj: ŠÚ SR.

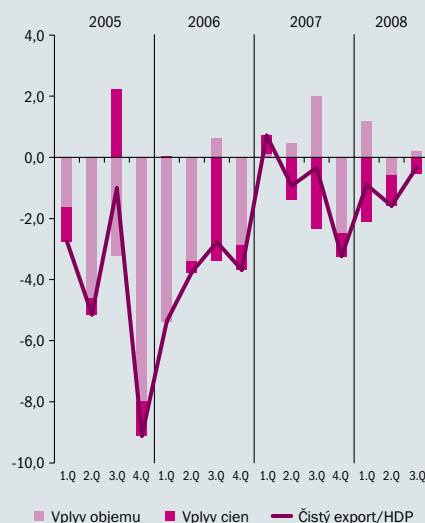
Poznámka: Jednotlivé položky konečnej spotreby nie sú aditívne.

Graf 33 Príspevky jednotlivých skupín spotrebných výdavkov k rastu konečnej spotreby domácností (%)

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Poznámka: Jednotlivé položky konečnej spotreby nie sú aditívne.

Graf 34 Podiel čistého exportu na HDP v bežných cenách (%)

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Z hľadiska podielu najväčšiu časť spotreby tvorili, rovnako ako pred rokom, výdavky na potraviny a nealkoholické nápoje (20,1 %) a výdavky spojené s bývaním (19,3 %). V porovnaní s 3. štvrťrokom 2007 sa podiel oboch položiek znížil o 1,3, resp. 0,5 percentuálneho bodu.

Štruktúra spotrebných výdavkov

Rast konečnej spotreby domácností bol v 3. štvrťroku 2008 založený predovšetkým na spotrebných výdavkoch na nábytok, bytové vybavenie a bežnú údržbu domu; odievanie a obuv a dopravu. Naopak, medziročne zníženie príspevku (o 1,4 percentuálneho bodu) zaznamenali výdavky na potraviny a nealkoholické nápoje.

Vývoz i dovoz výrobkov a služieb v bežných cenách sa medziročne spomalili, pričom vývoz sa spomalil o 4,3 percentuálneho bodu na 4,5 % v bežných cenách. Dovoz rástol rovnakou dynamikou ako vývoz a medziročne sa spomalil o 1,3 percentuálneho bodu v prospech vývozu. Nominálny čistý vývoz sa v porovnaní s 3. štvrťrokom 2007 zhoršil približne o 149 mil. Sk a dosiahol deficit 1,8 mld. Sk.

Čistý export

Čistý vývoz v stálych cenách, po zohľadnení vývoja cien na zahraničných trhoch, bol v 3. štvrťroku 2008 prebytkový v objeme 22,9 mld. Sk (o 2,8 mld. Sk viac ako pred rokom).

Tabuľka 21 Príspevky ceny a objemu k vývoju vývozu a dovozu (percentuálne body)

Ukazovateľ	3. Q 07 3. Q 06	4. Q 07 4. Q 06	2007 2006	1. Q 08 1. Q 07	2. Q 08 2. Q 07	3. Q 08 3. Q 07
Vývoz výrobkov a služieb (medziročný rast v %, bežné ceny)	8,8	11,6	14,4	14,6	11,4	4,5
Príspevok objemu	8,3	11,6	13,8	11,2	8,1	2,7
Príspevok ceny	0,5	0,0	0,6	3,3	3,2	1,8
Dovoz výrobkov a služieb (medziročný rast v %, bežné ceny)	5,8	11,0	10,7	16,6	12,2	4,5
Príspevok objemu	2,3	10,2	8,9	10,6	7,7	2,0
Príspevok ceny	3,5	0,8	1,8	6,0	4,5	2,5
Podiel čistého exportu na HDP (podiel v %, bežné ceny)	-0,3	-3,2	-1,0	-0,9	-1,6	-0,3
Príspevok objemu	2,0	-2,5	0,0	1,2	-0,6	0,2
Príspevok ceny	-2,3	-0,8	-1,0	-2,1	-1,0	-0,5
Terms of trade (index)	97,2	99,2	98,9	97,7	98,9	99,3

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Poznámky: Prepočítané z hodnôt HDP v mil. Sk, príspevok dovozu výrobkov a služieb znižuje čistý export a HDP, odchýlky v medzisúčtoch sú v dôsledku zaokrúhľovania. Terms of trade sú počítané z medziročných zmien deflátorov vývozu a dovozu výrobkov a služieb.

Vývoj importných cien v zahraničnom obchode, vyjadrený deflátorom dovozu výrobkov a služieb, súvisel predovšetkým s vývojom cien energetických surovín. Importné ceny medziročne vzrástli o 2,5 % a exportné ceny o 1,8 %. V 3. štvrťroku 2008 tak došlo k zhoršeniu výmenných relácií.

Rast exportnej výkonnosti aj dovoznej náročnosti

Exportná výkonnosť slovenskej ekonomiky sa v 3. štvrťroku 2008 medziročne znížila o 4,3 percentuálneho bodu, keď podiel vývozov výrobkov a služieb na HDP v bežných cenách dosiahol 77,5 %. Rovnako o 4,3 percentuálneho bodu poklesla aj dovozná náročnosť, ktorá tak dosiahla úroveň 77,8 %. Otvorenosť slovenskej ekonomiky, meraná podielom vývozu a dovozu výrobkov a služieb na nominálnom HDP, sa medziročne znížila o 8,5 percentuálneho bodu a dosiahla 155,3 %.

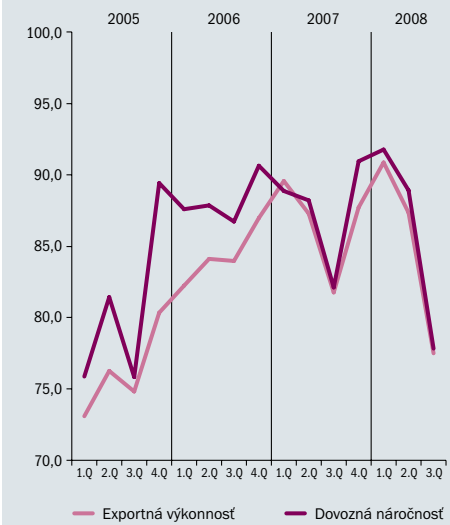
Ponuka

Tvorba HDP

Tvorba HDP v 3. štvrťroku 2008 súvisela s vývojom pridanej hodnoty, ktorá vzrástla medziročne o 7,4 % v stálych cenách (v rovnakom období minulého roka o 11,5 %). Čisté dane, ktoré zahŕňajú daň z pridanej hodnoty, spotrebnú daň, daň z dovozu po očistení od subvencií, vzrástli o 3,7 % (pred rokom rast o 1,4 %).

Dynamika medzispotreby medziročne poklesla o 1,2 percentuálneho bodu a dosiahla rast 3,2 %.

Graf 35 Vývoj exportnej výkonnosti a dovejnej náročnosti (%)

Zdroj: ŠÚ SR.

Tabuľka 22 Tvorba hrubého domáceho produktu a jeho zložiek (index, ROMR = 100, stále ceny)

	2007			2008		
	3.Q	4.Q	Rok	1.Q	2.Q	3.Q
Hrubá produkcia	107,3	114,3	110,9	108,3	109,9	105,0
Medzispotreba	104,4	115,6	111,2	107,3	110,8	103,2
Pridaná hodnota	111,5	112,3	110,4	110,2	108,6	107,4
Čisté dane z produktov ¹⁾	101,4	134,4	110,7	99,9	101,7	103,7

Zdroj: ŠÚ SR.

1) Daň z pridanej hodnoty, spotrebná daň, daň z dovozu mínus subvencie.

Rast pridanej hodnoty dosiahli okrem priemyslu všetky odvetvia. Najvyšší rast zaznamenala pridaná hodnota v obchode, hoteloch a reštauráciách a v doprave (19,9 %), finančnom sprostredkovaní a nehnuteľnostiach a stavebníctve (8,0 %).

Tabuľka 23 Vývoj hrubého domáceho produktu podľa odvetví (index, ROMR = 100, stále ceny)

	3.Q 07 3.Q 06	4.Q 07 4.Q 06	2007 2006	1.Q 08 1.Q 07	2.Q 08 2.Q 07	3.Q 08 3.Q 07
HDP	110,5	114,3	110,4	109,3	107,9	107,0
v tom:						
Pôdohospodárstvo	113,1	120,0	109,2	106,4	97,1	106,5
Priemysel	116,9	117,9	113,0	111,4	106,9	91,5
Stavebníctvo	109,0	105,8	107,8	107,3	106,6	109,0
Obchod, hotely a reštaurácie a doprava	107,4	116,7	114,1	116,2	113,6	119,9
Finančné sprostred. a nehnuteľnosti	108,4	109,1	104,2	105,5	107,2	117,1
Ver. správa, školstvo, zdravotníctvo a ostatné spoloč., soc. a osobné služby	112,1	101,2	108,2	106,3	108,0	108,1
Čisté dane z produktov ¹⁾	101,4	134,4	110,7	99,9	101,7	103,7

Zdroj: ŠÚ SR.

1) Daň z pridanej hodnoty, spotrebná daň, daň z dovozu mínus subvencie.

Hrubý národný dôchodok

Hrubý národný dôchodok⁸ (HND) sa v 3. štvrťroku 2008 podľa revidovaných údajov Štatistického úradu SR medziročne zvýšil o 17,0 % v bežných cenách. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roku sa jeho tempo rastu zrýchlilo (z dôvodu poklesu primárnych dôchodkov platených nerezidentom) o 11,7 percentuálneho bodu, čím predstihlo dynamiku rastu HDP v bežných cenách (10,2 %). Hrubý národný disponibilný dôchodok (HNDD) medziročne vzrástol o 17,3 % v bežných cenách.

Nižší HND v porovnaní s HDP

Tabuľka 24a Porovnanie HDP, HND a HNDD		(mld. Sk, bežné ceny)				
	3.Q 07	4.Q 07	2007	1.Q 08	2.Q 08	3.Q 08
Hrubý domáci produkt (HDP)	484,9	499,0	1 852,8	470,0	503,8	534,5
Hrubý národný dôchodok (HND)	448,1	482,1	1 801,5	469,7	484,8	524,5
Hrubý národný disp. dôchodok (HNDD)	438,4	477,8	1 777,5	460,6	473,4	514,4
HDP – indexy rastu	111,7	110,6	111,7	112,9	111,3	110,2
HND – indexy rastu	105,3	107,6	111,2	112,4	106,9	117,0
HNDD – indexy rastu	104,3	107,7	111,1	111,8	105,3	117,3
Podiel HND/HDP v %	92,4	96,6	97,2	99,9	96,2	98,1
Podiel HNDD/HDP v %	90,4	95,8	95,9	98,0	94,0	96,2

Zdroj: ŠÚ SR.

Tabuľka 24b Porovnanie HDP, HND a HNDD		(mld. EUR, bežné ceny)				
	3.Q 07	4.Q 07	2007	1.Q 08	2.Q 08	3.Q 08
Hrubý domáci produkt (HDP)	16,1	16,6	61,5	15,6	16,7	17,7
Hrubý národný dôchodok (HND)	14,9	16,0	59,8	15,6	16,1	17,4
Hrubý národný disp. dôchodok (HNDD)	14,6	15,9	59,0	15,3	15,7	17,1
HDP – indexy rastu	111,7	110,6	111,7	112,9	111,3	110,2
HND – indexy rastu	105,3	107,6	111,2	112,4	106,9	117,0
HNDD – indexy rastu	104,3	107,7	111,1	111,8	105,3	117,3
Podiel HND/HDP v %	92,4	96,6	97,2	99,9	96,2	98,1
Podiel HNDD/HDP v %	90,4	95,8	95,9	98,0	94,0	96,2

Zdroj: ŠÚ SR.

Z nižšieho objemu HND v porovnaní s HDP vyplýva, že v 3. štvrťroku 2008 bol prílev príjmov osôb pracujúcich v zahraničí (kompenzácie pracovníkov) do ekonomiky nižší ako odlev príjmov z ekonomickej aktivity na území domácej ekonomiky do zahraničia (výnosy z majetku, reinvestovaný zisk a úroky).

Mzdy, produktivita práce

Priemerná mesačná nominálna mzda zamestnanca hospodárstva SR v 3. štvrťroku 2008 medziročne vzrástla o 8,8 % na 21 226 Sk a oproti predchádzajúcemu štvrťroku zaznamenala spomalenie o 0,7 percentuálneho bodu.

Zrýchlenie rastu priemernej mesačnej mzdy v nominálnom vyjadrení

Najvyšší rast nominálnej mzdy v 3. štvrťroku 2008 zaznamenali verejná správa, obrana a povinné sociálne zabezpečenie (12 %), výroba a rozvod elektriny a plynu (11,4 %), poľnohospodárstvo (11,2 %), ťažba nerastných surovín (11,1 %), obchod (10,9 %), zdravotníctvo a sociálna pomoc (9,5 %) a ostatné spoločenské služby (9,2 %).

Dynamika reálnej mzdy sa oproti 3. štvrťroku 2007 spomalila o 0,7 percentuálneho bodu (zo 4,2 % na 3,5 %), čo bolo ovplyvnené rýchlejším rastom spotrebiteľských cien.

Spomalenie rastu priemernej mesačnej mzdy v reálnom vyjadrení

Rast reálnej mzdy v 3. štvrťroku 2008 zaznamenali okrem hotelov a reštaurácií všetky odvetvia hospodárstva.

⁸ Hrubý národný dôchodok (HND) je jedným z používaných makroekonomických indikátorov na meranie výkonnosti ekonomiky, pri využití národného konceptu, kým HDP je založený na domácom koncepte, ktorý predstavuje konečný výsledok činnosti rezidentských jednotiek vyprodukovaný v sledovanom období. HND sa vypočíta ako: HDP v trhových cenách mínus prvotné dôchodky platené rezidentmi nerezidentom plus prvotné dôchodky prijaté rezidentmi od nerezidentov. Hrubý národný disponibilný dôchodok (HNDD) je bilančná položka nefinančných národných účtov, pri jeho výpočte sa HND znižuje o bežné transfery platené nerezidentským jednotkám a zvyšuje o bežné transfery prijaté od nerezidentských jednotiek.

Tabuľka 25 Vývoj priemerných mesačných miezd a produktivity práce v hospodárstve SR (index, ROMR = 100)

	2007			2008		
	3.Q	4.Q	Rok	1.Q	2.Q	3.Q
Nominálna mzda (index)	106,8	108,0	107,2	110,0	109,5	108,8
Reálna mzda	104,2	104,5	104,3	105,8	104,8	103,5
Produktivita práce, b. c.	108,9	108,2	109,0	109,9	108,4	106,8
Produktivita práce, s. c.	107,7	111,8	107,7	106,4	105,1	103,7
Reálna produktivita práce – reálna mzda (p. b.)	3,5	7,3	3,4	0,6	0,3	0,2
CPI (priemer za obdobie)	102,5	103,3	102,8	104,0	104,5	105,1

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS.

Produktivita práce počítaná z údajov HDP a zamestnanosti podľa štvrťročného štatistického výkazníctva.

Pozn.: ŠÚ SR 4.12.2008 zrevidoval údaje za národné účty.

Vývoj produktivity práce

Produktivita práce (HDP na zamestnanca hospodárstva) vzrástla v 3. štvrťroku 2008 nominálne o 6,8 %, reálne o 3,7 %. Oproti 3. štvrťroku 2007 sa tempo rastu produktivity práce v nominálnom vyjadrení spomalilo o 2,1 percentuálneho bodu, v reálnom vyjadrení o 4 percentuálne body. Dynamika rastu reálnej produktivity práce predstihla dynamiku reálnej mzdy o 0,2 percentuálneho bodu.

Vývoj ukazovateľov trhu práce podľa metodiky ESA 95 za NH spolu a...

V 3. štvrťroku 2008 vzrástli nominálne kompenzácie na zamestnanca (metodika ESA 95) medziročne o 9,2 % a v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka sa ich dynamika nezmenila.

Tabuľka 26 Vývoj priemerných kompenzácií na zamestnanca a produktivity práce v hospodárstve SR (metodika ESA 95) (index, ROMR = 100)

	2007			2008		
	3.Q	4.Q	Rok	1.Q	2.Q	3.Q
Kompenzácie na zamestnanca, nominálne	109,2	109,8	108,7	110,9	110,4	109,2
Kompenzácie na zamestnanca, reálne	107,2	105,7	105,9	106,5	105,2	104,3
Produktivita práce, b. c.	109,4	108,1	109,4	109,8	108,1	106,8
Produktivita práce, s. c.	108,3	111,7	108,1	106,3	104,8	103,7
Reálna prod. práce – reálne kompenz. na zamestnanca (p. b.)	1,1	6,0	2,2	-0,2	-0,4	-0,6
ULC nominálne	100,9	98,2	100,6	104,4	105,3	105,4
Deflátor konečnej spotreby domácností	101,9	103,9	102,6	104,2	104,9	104,7

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS.

Poznámka: Produktivita práce počítaná z údajov HDP a zamestnanosti podľa metodiky ESA 95.

... v odvetvovom členení

Produktivita práce, počítaná podľa metodiky ESA 95, vzrástla na medziročnej báze v nominálnom vyjadrení o 6,8 %, v reálnom vyjadrení o 3,7 %. Reálna produktivita práce v odvetvovom členení, počítaná z údajov v ESA 95, zaznamenala v 3. štvrťroku 2008 pokles v priemysle a stavebníctve. V službách dosiahol rast produktivity práce 12,5 %.

Tabuľka 27 Vývoj reálnej produktivity práce a reálnych kompenzácií na zamestnanca v 3. štvrťroku 2008 (index, ROMR = 100)

	Reálna produktivita práce	Reálne kompenzácie na zamestnanca
Národné hospodárstvo spolu	103,7	104,3
Pôdohospodárstvo a rybolov	105,4	103,6
Priemysel	90,0	104,2
Stavebníctvo	99,9	91,4
Obchod, hotely a reštaurácie a doprava	114,8	103,7
Finančné sprostredkovanie a nehnuteľnosti	108,2	104,5
Verejná správa, školstvo, zdravotníctvo a ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby	108,3	107,9

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS.

Graf 36 Vývoj reálnych miezd a reálnej produktivity práce

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS.

Graf 37 Jednotkové náklady práce a ich komponenty v metodike ECB (%)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS.

Jednotkové náklady práce v metodike ECB (ULCECB), počítané ako podiel rastu nominálnych kompenzácií na zamestnanca k rastu reálnej produktivity práce (HDP na celkovú zamestnanosť) z údajov v ESA 95 zaznamenali v 3. štvrťroku 2008 v porovnaní s 3. štvrťrokom 2007 výrazný rast 5,4 %, kým v minulom roku vzrástli o 0,9 %. Dôvodom takéhoto vývoja je najmä výrazné spomalenie reálnej produktivity práce v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka.

Jednotkové náklady práce v metodike ESA 95
Príjmy a výdavky domácností

Podľa predbežných údajov ŠÚ SR dosiahli v 3. štvrťroku 2008 bežné príjmy domácností 416,6 mld. Sk pri medziročnom nominálnom raste o 12,4 %. Oproti 3. štvrťroku 2007 sa ich dynamika zrýchliła o 0,4 percentuálneho bodu. V rámci bežných príjmov dosiahol najrýchlejšiu dynamiku rastu hrubý zmiešaný dôchodok (16,6 %).

Zrýchlenie rastu bežných príjmov...
Tabuľka 28 Tvorba a použitie dôchodkov v sektore domácností

(b. c.)

	mld. Sk		mld. EUR		Index ¹⁾		Podiel v %	
	3.Q	3.Q	3.Q	3.Q	3.Q 07	3.Q 08	3.Q	3.Q
	2007	2008	2007	2008	3.Q 06	3.Q 07	2007	2008
Odmeny zamestnancov (všetky sektory)	177,9	196,7	5,9	6,5	109,5	110,6	48,0	47,2
z toho: hrubé mzdy a platy	138,6	154,7	4,6	5,1	109,6	111,6	37,4	37,1
Hrubý zmiešaný dôchodok	111,0	129,5	3,7	4,3	113,9	116,6	29,9	31,1
Dôchodky z majetku – príjmové	11,9	13,1	0,4	0,4	130,5	110,5	3,2	3,1
Sociálne dávky	56,6	62,8	1,9	2,1	108,5	110,9	15,3	15,1
Ostatné bežné transfery – príjmové	13,2	14,5	0,4	0,5	133,9	109,4	3,6	3,5
Bežné príjmy spolu	370,7	416,6	12,3	13,8	112,0	112,4	100,0	100,0
Dôchodky z majetku – výdavkové	6,3	6,6	0,2	0,2	118,5	105,2	6,0	5,6
Bežné dane z dôchodkov, majetku, atď.	16,4	19,3	0,5	0,6	119,6	117,7	15,6	16,3
Sociálne príspevky	69,0	77,7	2,3	2,6	110,0	112,5	65,8	65,7
Ostatné bežné transfery – výdavkové	13,2	14,6	0,4	0,5	117,0	110,6	12,6	12,4
Bežné výdavky spolu	104,9	118,2	3,5	3,9	112,7	112,7	100,0	100,0
Hrubý disponibilný dôchodok	265,8	298,4	8,8	9,9	111,7	112,3	-	-
Úprava vplyv. zo zmien čistého majetku domácností v rezervách penzijných fondov	7,2	7,8	0,2	0,3	113,6	108,1	-	-
Konečná spotreba domácností	259,2	287,8	8,6	9,6	110,3	111,1	-	-
Hrubé úspory domácností	13,8	18,4	0,5	0,6	146,1	133,5	-	-

Zdroj: ŠÚ SR.

1) Indexy počítané z hodnôt vyjadrených v mil. Sk.

**... sprevádzané rastom
bežných výdavkov**

Bežné výdavky domácností (výdavky, ktoré platí obyvateľstvo iným sektorom a priamo ich nespotrebuje) vzrástli medziročne o 12,7 % a dosiahli 118,2 mld. Sk. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka sa ich dynamika nezmenila. Medziročný rast bežných výdavkov súvisel s rastom bežných daní z dôchodkov a majetku a sociálnych príspevkov.

Po úhrade bežných výdavkov z bežných príjmov zostal domácnostiam na ďalšie použitie hrubý disponibilný dôchodok vo výške 298,4 mld. Sk, ktorý medziročne vzrástol o 12,3 % (pred rokom o 11,7 %). Z disponibilného dôchodku použili domácnosti na konečnú spotrebu 96,5 %, zvyšok smeroval do hrubých úspor, ktoré medziročne vzrástli o 33,5 %. Miera hrubých úspor domácností dosiahla 6,2 % a v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka bola o 1 percentuálny bod vyššia.

Tabuľka 29 Vývoj hrubého disponibilného dôchodku (index, ROMR = 100, b. c.)

	2007			2008		
	3.Q	4.Q	Rok	1.Q	2.Q	3.Q
Hrubý disponibilný dôchodok	111,7	112,3	112,0	110,3	112,7	112,3
Konečná spotreba domácností	110,3	109,9	109,9	112,9	110,9	111,1
Hrubé úspory domácností	146,1	126,5	141,2	76,2	126,9	133,5
Podiel hrubých úspor na hrubom disponibilnom dôchodku (%)	5,2	12,4	8,4	4,7	9,6	6,2

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS.

Zamestnanosť, nezamestnanosť**Dynamický rast
zamestnanosti
pretrvával**

Zamestnanosť podľa štatistického zisťovania, ako aj metodiky národných účtov (ESA 95), vzrástla medziročne o 3,2 %. Medziročný rast zamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl (VZPS) zaznamenal 4,5 % a v porovnaní s 3. štvrťrokom 2007 sa jej rast zrýchlil o 2,5 percentuálneho bodu. Výrazné zrýchlenie rastu zamestnanosti v 3. štvrťroku 2008 súviselo hlavne s nárastom počtu aktivačných pracovníkov. Počet pracujúcich v zahraničí medziročne poklesol o 4,9 %. Z hľadiska štruktúry pracujúcich bol vývoj celkovej zamestnanosti (podľa VZPS) v 3. štvrťroku 2008 ovplyvnený vyšším počtom podnikateľov, ktorých počet sa zvýšil o 12,1 %. Počet zamestnancov medziročne vzrástol o 3,6 %.

**Vývoj zamestnanosti
v odvetviach**

Z hľadiska odvetvového členenia vzrástla v 3. štvrťroku 2008 (metodika ESA 95) medziročne zamestnanosť najviac v stavebníctve, nehnuteľnostiach a prenájme a doprave, skladovaní, poštách a telekomunikáciách. Úroveň zamestnanosti spreď roka nedosiahli výroba a rozvod elektriny a plynu, ťažba nerastných surovín, zdravotníctvo a ostatné spoločenské služby.

**Graf 38 Sklon domácností k úsporám
a spotrebe** (%)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS.

Tabuľka 30 Vývoj zamestnanosti a nezamestnanosti (priemer za obdobie)

	2007			2008		
	3.Q	4.Q	Rok	1.Q	2.Q	3.Q
Zamestnanosť podľa štatistického výkazníctva ¹⁾ tis. osôb	2 222,8	2 252,5	2 222,7	2 260,9	2 274,4	2 294,1
index ROMR=100	102,6	102,2	102,5	102,7	102,7	103,2
Pracujúci podľa VZPS tis. osôb	2 366,5	2 398,4	2 357,3	2 391,3	2 404,8	2 472,9
index ROMR=100	102,0	102,8	102,4	102,8	102,9	104,5
Zamestnanosť podľa ESA 95 tis. osôb	2 191,5	2 204,7	2 177,0	2 207,7	2 226,9	2 262,6
index ROMR=100	102,1	102,3	102,1	102,8	102,9	103,2
Nezamestnanosť podľa VZPS tis. osôb	297,9	275,3	291,9	280,5	270,8	244,1
index ROMR=100	87,2	86,3	82,6	92,6	93,0	81,9
Miera nezamestnanosti podľa VZPS v %	11,2	10,3	11,0	10,5	10,1	9,0
Miera evidovanej nezamestnanosti v % ²⁾	8,3	7,9	8,4	7,8	7,4	7,5

Zdroj: ŠÚ SR.

1) Od roku 2007 vrátane profesionálnych vojakov.

2) Výpočty NBS z mesačných údajov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Tabuľka 31 Vývoj zamestnanosti podľa odvetví (metodika ESA 95) (index, ROMR = 100)

	2007			2008		
	3.Q	4.Q	Rok	1.Q	2.Q	3.Q
Spolu	102,1	102,3	102,1	102,8	102,9	103,2
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo	94,5	92,0	93,5	100,8	101,4	101,0
Priemysel	102,2	102,0	102,4	103,2	102,6	101,7
Ťažba nerastných surovín	106,3	105,6	103,6	102,0	99,6	95,7
Priemyselná výroba	102,9	102,6	103,0	103,9	103,3	102,3
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	92,8	92,3	93,5	94,0	92,8	93,6
Stavebníctvo	107,4	107,1	107,1	105,9	106,4	109,1
Obchod	107,1	109,0	106,6	104,5	105,6	104,3
Hotely a reštaurácie	99,7	100,8	101,1	110,0	108,9	103,5
Doprava, skladovanie, pošty a telekom.	103,3	102,9	102,6	106,8	107,5	105,1
Finančné sprostredkovanie	101,6	100,2	100,7	104,1	103,6	103,9
Nehnuteľnosti, prenájom a obch. činnosti	97,1	98,8	98,1	103,0	102,8	109,0
Verejná správa a obrana; povinné soc. zab.	99,3	97,8	99,4	99,5	100,5	101,0
Školstvo	97,2	96,8	98,0	97,7	98,1	100,5
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	105,8	109,2	108,1	96,4	97,1	99,1
Ostatné spoločenské služby	93,1	91,2	91,3	99,4	95,3	97,0

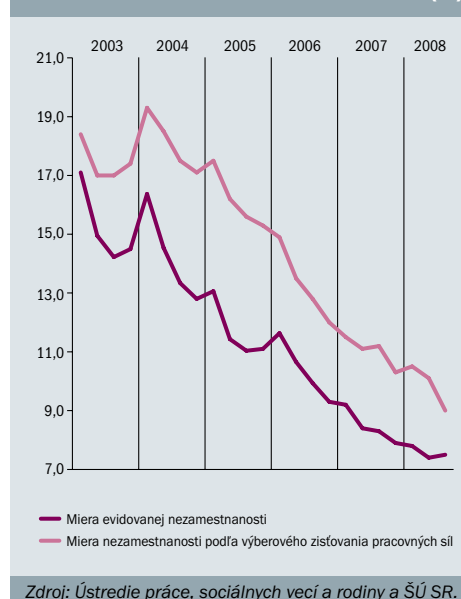
Zdroj: ŠÚ SR.

Pokračujúci dopyt po pracovnej sile sa premietol do vývoja nezamestnanosti. Podľa výberového zisťovania pracovných síl sa počet nezamestnaných v 3. štvrtroku 2008 medziročne znížil o 18,1 %. Pokles počtu nezamestnaných sa premietol do miery nezamestnanosti, ktorá v 3. štvrtroku 2008 predstavovala 9 % a v porovnaní s 3. štvrtkom 2007 poklesla o 2,2 percentuálneho bodu. Klesajúcu tendenciu vo vývoji nezamestnanosti potvrdzujú aj údaje o evidovanej nezamestnanosti. Podľa evidencie úradov práce, sociálnych vecí a rodiny dosiahla miera nezamestnanosti v 3. štvrtroku 2008 v priemere 7,5 %, čo bolo o 0,8 percentuálneho bodu menej ako pred rokom.

**Nezamestnanosť
naďalej klesala**

Pokračujúci trend medziročného rastu ponuky práce (osôb v produktívnom a poproduktívnom veku) sa v 3. štvrtroku 2008 premietol do rýchlejšieho rastu ekonomicky aktívnych osôb. V dôsledku tohto vývoja sa miera ekonomickej aktivity, ktorá dosiahla 59,8 %, zvýšila v medziročnom porovnaní o 0,9 percentuálneho bodu. V rámci ekonomicky aktívneho obyvateľstva sa zvyšoval podiel pracujúcich osôb, čo sa premietlo do rastúcej miery zamestnanosti, ktorá v 3. štvrtroku 2008 zaznamenala medziročný rast o 2,4 percentuálneho bodu na 63,1 %.

Vyššia ponuka práce

Graf 39 Vývoj miery nezamestnanosti (%)

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a ŠÚ SR.

Finančné hospodárenie

Podľa predbežných údajov ŠÚ SR vytvorili nefinančné a finančné korporácie v 1. až 3. štvrtroku 2008 zisk v objeme 259,8 mld. Sk. Vytvorený zisk bol v porovnaní s rovnakým obdobím roku 2007 nižší o 6,9 %, čo súviselo s nižšou tvorbou zisku v nefinančných korporáciách o 4,7 % a nižšou tvorbou zisku vo finančných korporáciách o 25,1 %.

Nižšia tvorba zisku nefinančných korporácií súvisela v rozhodujúcej miere s jeho poklesom v priemyselnej výrobe, výrobe a rozvode elektriny, plynu, vody a súčasne poklese v odvetviach dopravy, skladovania, pôšt a telekomunikácií. V odvetviach veľkoobchodu, maloobchodu, predaja motorových vozidiel, pohonných látok, stavebníctva, nehnuteľností, prenájmu a obchodných činností zisk naopak rástol.

Tabuľka 32a Výsledky finančného hospodárenia

(mil. Sk, bežné ceny)

	2006	2007	1.-3.Q 2007	1.-3.Q 2008	Index
					<u>1.-3.Q 2008</u> <u>1.-3.Q 2007</u>
Nefinančné a finančné korporácie spolu	268 380	327 980	279 001	259 820	93,1
z toho					
Nefinančné korporácie	280 350	308 606	249 672	237 848	95,3
Finančné korporácie	-11 970	19 374	29 329	21 973	74,9
v tom					
NBS	-45 128	-19 464	-1 095	-3 104 ¹⁾	-
Finančné korporácie bez NBS	33 158	38 838	30 424	25 077	82,4

Zdroj: ŠÚ SR a NBS.

1) Neauditovaný hospodársky výsledok.

Tabuľka 32b Výsledky finančného hospodárenia

(mil. EUR, bežné ceny)

	2006	2007	1.-3.Q 2007	1.-3.Q 2008	Index
					<u>1.-3.Q 2008</u> <u>1.-3.Q 2007</u>
Nefinančné a finančné korporácie spolu	8 908,6	10 886,9	9 261,1	8 624,4	93,1
z toho					
Nefinančné korporácie	9 305,9	10 243,8	8 287,6	7 895,1	95,3
Finančné korporácie	-397,3	643,1	973,5	729,4	74,9
v tom					
NBS	-1 498,0	-646,0	-36,3	-103,0 ¹⁾	-
Finančné korporácie bez NBS	1 100,6	1 289,2	1 009,9	832,4	82,4

Zdroj: ŠÚ SR a NBS.

1) Neauditovaný hospodársky výsledok.

Tabuľka 33a Štatistická odvetvová klasifikácia ekonomických činností

	Výsledok hospodárenia pred zdanením	
	1.-3.Q 2008 (v mil. Sk)	Indexy <u>1.-3.Q 2008</u> <u>1.-3.Q 2007</u>
Nefinančné korporácie úhrnom	237 848	95,3
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo, rybolov, chov rýb	731	-
Priemysel spolu	108 585	83,6
Ťažba nerastných surovín	3 200	149,3
Priemyselná výroba	65 576	85,2
Výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov	3 945	77,7
Výroba textílií a odevov	51	28,8
Spracúvanie kože a kožených výrobkov	702	217,3
Spracúvanie dreva a výrobkov z dreva	915	154,6
Výroba celulózy, papiera a výrobkov z papiera, vydavateľstvo a tlač	4 271	130,9
Výroba koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva	5 231	80,4
Výroba chemikálií, chemických výrobkov a chemických vlákien	3 274	126,0
Výroba výrobkov z gumy a plastov	2 733	105,0
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	6 802	103,3
Výroba kovov a kovových výrobkov	18 058	61,7
Výroba strojov a zariadení	4 472	90,5
Výroba elektrických a optických zariadení	3 306	52,2
Výroba dopravných prostriedkov	9 841	114,3
Výroba inde neklasifikovaná	1 975	-
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	39 809	78,4
Stavebníctvo	14 799	146,8
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	65 248	123,8
Hotely a reštaurácie	984	49,2
Doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie	18 369	46,6
Nehnutelnosti, prenájom a obchodné činnosti	23 783	157,9
Školstvo	263	274,0
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	1 508	-
Ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby	3 578	123,3

Zdroj: ŠÚ SR.

	Výsledok hospodárenia pred zdanením	
	1.-3.Q	Indexy
	2008 (v mil. EUR)	1.-3.Q 2008 1.-3.Q 2007
Nefinančné korporácie úhrnom	7 895,1	95,3
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo, rybolov, chov rýb	24,3	-
Priemysel spolu	3 604,4	83,6
Ťažba nerastných surovín	106,2	149,3
Priemyselná výroba	2 176,7	85,2
Výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov	131,0	77,7
Výroba textílií a odevov	1,7	28,8
Spracúvanie kože a kožených výrobkov	23,3	217,3
Spracúvanie dreva a výrobkov z dreva	30,4	154,6
Výroba celulózy, papiera a výrobkov z papiera, vydavateľstvo a tlač	141,8	130,9
Výroba koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva	173,6	80,4
Výroba chemikálií, chemických výrobkov a chemických vlákien	108,7	126,0
Výroba výrobkov z gumy a plastov	90,7	105,0
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	225,8	103,3
Výroba kovov a kovových výrobkov	599,4	61,7
Výroba strojov a zariadení	148,4	90,5
Výroba elektrických a optických zariadení	109,7	52,2
Výroba dopravných prostriedkov	326,7	114,3
Výroba inde neklasifikovaná	65,6	-
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	1 321,4	78,4
Stavebníctvo	491,2	146,8
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	2 165,8	123,8
Hotely a reštaurácie	32,7	49,2
Doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie	609,7	46,6
Nehnutelnosti, prenájom a obchodné činnosti	789,5	157,9
Školstvo	8,7	274,0
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	50,1	-
Ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby	118,8	123,3

Zdroj: ŠÚ SR.

Najväčší podiel na tvorbe zisku v prvých troch štvrtrokoch 2008 v rámci nefinančných korporácií mali podnikateľské subjekty v priemyselnej výrobe, v obchode a vo výrobe a rozvode elektriny, plynu a vody.

Tvorba zisku finančných korporácií dosiahla v prvých troch štvrtrokoch 2008 úroveň 22,0 mld. Sk (v rovnakom období roku 2007 bol zisk 29,3 mld. Sk). Predovšetkým menší hospodársky výsledok poisťovacích korporácií, penzijných fondov (zisk klesol zo 7,4 mld. Sk v 1. až 3.Q 2007 na 2,9 mld. Sk v roku 2008) a ostatných finančných sprostredkovateľov (zisk klesol zo 6,3 mld. Sk v 1. až 3.Q 2007 na 1,8 mld. Sk v roku 2008) sa podieľali na zhoršení výsledku hospodárenia finančných korporácií v prvých troch štvrtrokoch 2008 v porovnaní s rovnakým obdobím roku 2007. Komerčné finančné inštitúcie zaznamenali rast zisku zo 16,7 mld. Sk v 1. až 3.Q 2007 na 20,4 mld. Sk v roku 2008. Naopak, NBS zaznamenala negatívny predbežný hospodársky výsledok (v roku 2007 strata 1,1 mld. Sk a v roku 2008 strata predbežne 3,1 mld. Sk).

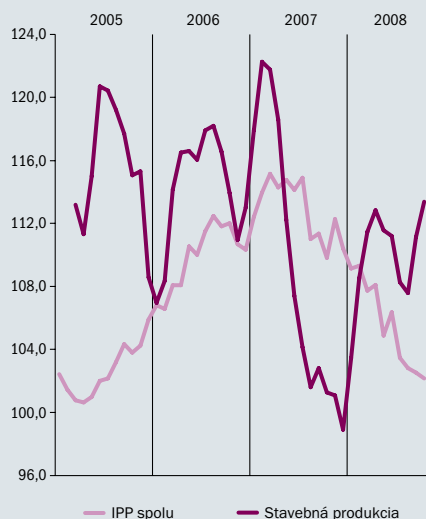
Aktuálny vývoj

Produkcía a tržby

V októbri sa dynamika priemyselnej produkcie v porovnaní so septembrom 2008 spomalila na 0 %, pričom pred mesiacom zaznamenala 5,4 %. Na spomalení medziročného rastu priemyselnej produkcie sa podieľal najmä vývoj produkcie kľúčových sektorov priemyslu. Dynamika produkcie odvetvia výroby dopravných prostriedkov zaznamenala v októbri pokles o 12,8 % v porovnaní s rastom o 5,2 % v septembri.

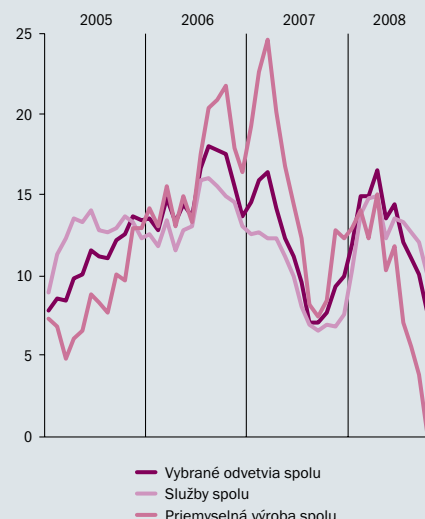
Výroba strojov zaznamenala taktiež pokles o 2,9 % v porovnaní s rastom o 7,7 % v septembri. Na druhej strane produkcia odvetvia výroby elektrických a optických zariadení si udržala vysoký medziročný rast (21,2 % v októbri v porovnaní s 23,5 % v septembri). Odvetvie výroby kovov a kovových výrobkov zaznamenalo medziročný pokles produkcie tretí mesiac po sebe (v septembri o 3,5 % a v októbri o 3,9 %).

Graf 40 Vývoj indexu priemyselnej produkcie a stavebnej produkcie (3-mesačné kĺzavé priemery) (index, ROMR = 100)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.
Poznámka: Index priemyselnej produkcie je očistený o vplyv počtu pracovných dní.

Graf 41 Medziročná dynamika tržieb vybraných odvetví v bežných cenách (3-mesačné kĺzavé priemery) (%)

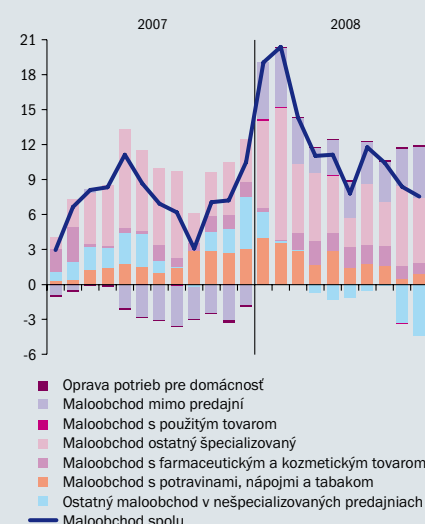
Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS:

Graf 42 Vývoj tržieb obchodu v bežných cenách (3-mesačné kĺzavé priemery) (index, ROMR = 100)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Graf 43 Príspevky k medziročnému rastu tržieb maloobchodu v bežných cenách (v p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Stavebná produkcia zaznamenala v októbri mierne spomalenie medziročného rastu (zo 17,2 % v septembri na 15,9 % v októbri 2008) v dôsledku spomalenia medziročného rastu novej výstavby, modernizácie a rekonštrukcií tuzemskej stavebnej produkcie.

Tržby v priemysle kopírovali spomalenie priemyselnej produkcie a v bežných cenách zaznamenali spomalenie medziročného rastu zo 4,7 % v septembri na 0,3 % v októbri 2008. Dynamika tržieb kľúčových odvetví priemyslu SR (výroba dopravných prostriedkov, výroba kovov a kovových výrobkov, výroba strojov a zariadení a výroba elektrických a optických prístrojov) dosiahla v októbri 2008 medziročný pokles tržieb o 0,8 % (v septembri rast 1,6 %).

Tržby v maloobchode zaznamenali v bežných cenách mierne spomalenie medziročného rastu (z 8,4 % v septembri na 7,5 % v októbri). V stálych cenách zaznamenali rast o 4,6 % (v septembri 2008 rovnako 4,6 %). Na spomalení dynamiky tržieb maloobchodu v bežných cenách malo dopad najmä prehĺbenie medziročného poklesu ostatného maloobchodu v nešpecializovaných predajniach. Spomalenie medziročnej dynamiky tržieb zaznamenal maloobchod s farmaceutickým a kozmetickým tovarom. Zrýchlenie medziročného rastu tržieb zaznamenal maloobchod mimo predajní.

Dynamika tržieb subjektov zameraných na predaj a údržbu motorových vozidiel a maloobchodný predaj pohonných látok dosiahla v októbri 2008 medziročný pokles o 4,2 % (v stálych cenách dosiahla medziročný pokles o 3,2 %). Príčinou bolo prehĺbenie medziročného poklesu tržieb za predaj motorových vozidiel (pokles o 6,6 % v októbri v porovnaní s poklesom o 1,9 % v septembri), ako aj spomalenie medziročného rastu tržieb za predaj pohonných látok (z 8,0 % v septembri na 1,1 % v októbri).

Tabuľka 34a Produkcia a tržby					
	mil. Sk, b. c.	Indexy			
		Október 2008	Október 2007	Jan.-Dec. 2007	September 2008
Index priemyselnej produkcie ¹⁾	-	112,5	112,7	105,4	100,0
Stavebná produkcia ²⁾	19 383	100,1	105,7	117,2	115,9
Priemysel spolu ³⁾	202 260	112,1	112,8	104,7	100,3
Stavebníctvo ³⁾	32 495	108,2	114,8	131,5	129,1
Veľkoobchod ³⁾	83 245	104,9	106,3	115,0	112,9
Maloobchod ³⁾	43 773	107,1	107,2	108,4	107,5
Predaj a údržba vozidiel, maloob. predaj pohonných látok ³⁾	20 065	120,2	118,0	102,4	95,8
Hotely a reštaurácie ³⁾	3 664	110,2	104,1	97,8	99,0
Doprava, skladovanie ³⁾	16 730	106,5	119,1	120,6	111,4
Nehnutelnosti, prenajímanie, obchodné činnosti a ostatné služby ³⁾	24 897	110,9	111,1	114,7	111,1
Pošty a telekomunikácie ³⁾	7 215	104,9	108,2	106,7	107,1
Tržby za vlastné výkony a tovar spolu za vybrané odvetvia ³⁾	434 344	110,0	111,1	109,7	105,9

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.
 1) Očistené o vplyv počtu pracovných dní (údaje v časovom rade sú priebežne spätne revidované).
 2) Index - rovnaké obdobie predchádzajúceho roku = 100 (stále ceny - priemer roku 2000 = 100).
 3) Rovnaké obdobie predchádzajúceho roku = 100 (bežné ceny).

Tabuľka 34b Produkcia a tržby					
	mil. EUR, b. c.	Indexy			
		Október 2008	Október 2007	Jan.-Dec. 2007	September 2008
Index priemyselnej produkcie ¹⁾	-	112,5	112,7	105,4	100,0
Stavebná produkcia ²⁾	643,4	100,1	105,7	117,2	115,9
Priemysel spolu ³⁾	6 713,8	112,1	112,8	104,7	100,3
Stavebníctvo ³⁾	1 078,6	108,2	114,8	131,5	129,1
Veľkoobchod ³⁾	2 763,2	104,9	106,3	115,0	112,9
Maloobchod ³⁾	1 453,0	107,1	107,2	108,4	107,5
Predaj a údržba vozidiel, maloob. predaj pohonných látok ³⁾	666,0	120,2	118,0	102,4	95,8
Hotely a reštaurácie ³⁾	121,6	110,2	104,1	97,8	99,0
Doprava, skladovanie ³⁾	555,3	106,5	119,1	120,6	111,4
Nehnutelnosti, prenajímanie, obchodné činnosti a ostatné služby ³⁾	826,4	110,9	111,1	114,7	111,1
Pošty a telekomunikácie ³⁾	239,5	104,9	108,2	106,7	107,1
Tržby za vlastné výkony a tovar spolu za vybrané odvetvia ³⁾	14 417,6	110,0	111,1	109,7	105,9

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.
 1) Očistené o vplyv počtu pracovných dní (údaje v časovom rade sú priebežne spätne revidované).
 2) Index - rovnaké obdobie predchádzajúceho roku = 100 (stále ceny - priemer roku 2000 = 100).
 3) Rovnaké obdobie predchádzajúceho roku = 100 (bežné ceny).

Dynamika tržieb veľkoobchodu sa spomalila (z 15,0 % v septembri na 12,9 % v októbri) najmä v dôsledku spomalenia dynamiky tržieb veľkoobchodu s nepoľnohospodárskymi medziproduktmi, veľkoobchodu s potravinami, nápojmi a tabakom a veľkoobchodu s tovarmi pre domácnosť.

Medziročný rast tržieb v bežných cenách za nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné činnosti a ostatné služby v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom zaznamenal spomalenie dynamiky, ako výsledok spomalenia medziročného rastu tržieb za iné obchodné činnosti a súčasne medziročného poklesu tržieb za činnosti v oblasti nehnuteľností.

Mzdy, zamestnanosť a nezamestnanosť

Vývoj nominálnej mzdy V októbri 2008 v porovnaní so septembrom sa medziročná dynamika nominálnych miezd spomalila vo všetkých odvetviach, s výnimkou pôšt a telekomunikácií. Mesačné štatistiky miezd za vybrané odvetvia indikujú v 4. štvrťroku 2008 oproti predchádzajúcemu štvrťroku výraznejšie spomalenie rastu nominálnych miezd za celú ekonomiku.

Tabuľka 35 Vývoj miezd vo vybraných odvetviach		(index, ROMR = 100)			
	Priemerná mesačná nominálna mzda		Priemerná mesačná reálna mzda		
	September 2008	Október 2008	September 2008	Október 2008	
Priemysel	109,6	104,4	104,0	99,3	
z toho: Priemyselná výroba	110,4	104,3	104,7	99,2	
Stavebníctvo	113,5	109,9	107,7	104,6	
Maloobchod	108,1	107,5	102,6	102,3	
Veľkoobchod	113,5	109,3	107,7	104,0	
Predaj a údržba vozidiel	105,9	103,2	100,5	98,2	
Nehuteľnosti a prenájom	106,6	106,1	101,1	101,0	
Doprava	107,9	107,3	102,4	102,1	
Pošty a telekomunikácie	107,3	110,6	101,8	105,2	
Priemer za vybrané odvetvia	109,4	106,2	103,8	101,0	
Spotrebiteľské ceny	105,4	105,1	-	-	

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.
 Poznámky: Index reálnej mzdy = index nominálnej mzdy/index spotrebiteľských cien.
 Uvedené údaje o priemernej mzde za mesiac september 2008 sú nerevidované.
 Podiel vybraných odvetví na celkovej zamestnanosti v 3. štvrťroku 2008 predstavoval 69,2 %.

Zamestnanosť Medziročný rast zamestnanosti sa v októbri 2008 v porovnaní so septembrom 2008 zrýchlil v doprave a skladovaní, stavebníctve a maloobchode. V ostatných odvetviach rástla zamestnanosť pomalšou dynamikou ako v predchádzajúcom mesiaci.

Tabuľka 36 Vývoj zamestnanosti vo vybraných odvetviach		(index, ROMR = 100)	
	Zamestnanosť		
	September 2008	Október 2008	
Priemysel	101,5	101,1	
z toho: Priemyselná výroba	102,2	101,7	
Stavebníctvo	110,1	110,7	
Maloobchod	102,6	102,8	
Veľkoobchod	102,2	102,1	
Predaj a údržba vozidiel	99,6	99,4	
Nehuteľnosti a prenájom	107,7	106,7	
Doprava	104,5	105,2	
Pošty a telekomunikácie	99,0	99,5	
Priemer za vybrané odvetvia	103,2	103,0	

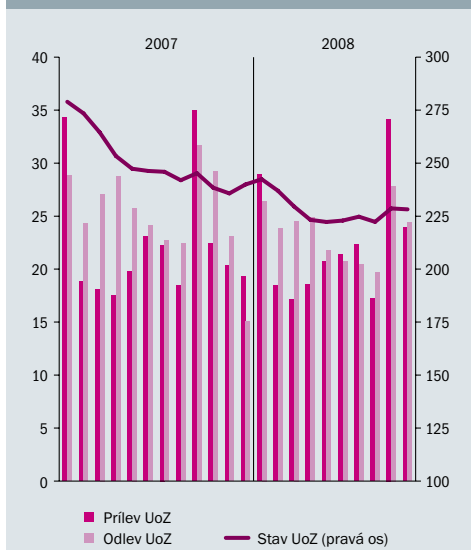
Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.
 Uvedené údaje o zamestnanosti za mesiac september 2008 sú nerevidované.

Graf 44 Porovnanie vývoja priemernej mesačnej mzdy z mesačných a štvrtročných ukazovateľov (%)

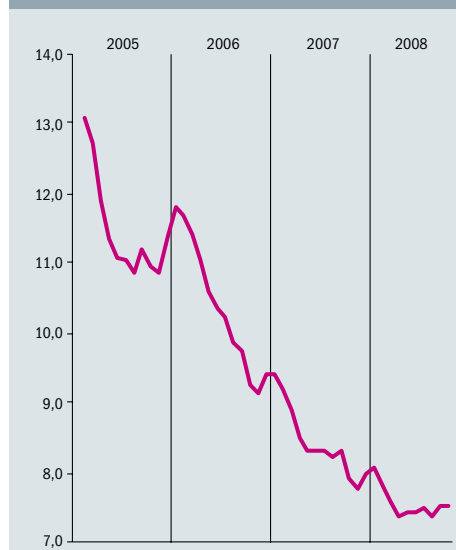

Zdroj: ŠÚ SR.

Graf 45 Porovnanie vývoja zamestnanosti z mesačných a štvrtročných ukazovateľov (%)

Zdroj: ŠÚ SR.

Graf 46 Prílev, odlev a celkový stav uchádzačov o zamestnanie (UoZ) (tis. osôb)

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny.

Graf 47 Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti (%)

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny.

Podľa údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny poklesol celkový počet nezamestnaných v októbri 2008 medzimesečne o 465 osôb na 228,2 tis. osôb. Počet disponibilných nezamestnaných, ktorí môžu bezprostredne nastúpiť do pracovného pomeru, predstavoval 195,9 tis. osôb a oproti septembru poklesol o 776 osôb. Miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla v septembri 7,5 % a medziročne poklesla o 0,4 percentuálneho bodu.

Nezamestnanosť

Priemerná dĺžka evidencie predstavovala 10,3 mesiaca. Podiel dlhodobo nezamestnaných osôb, ktoré nemajú prácu viac ako 12 mesiacov, dosiahol v októbri 2008 47,5 % a v porovnaní so septembrom 2008 poklesol o 0,4 percentuálneho bodu.

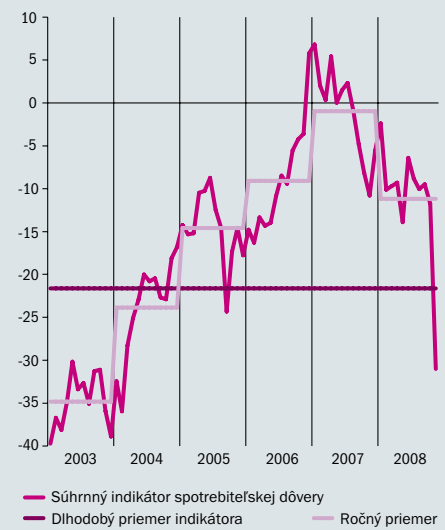

Indikátor spotrebiteľskej dôvery

Pokles hodnoty indikátora spotrebiteľskej dôvery

V novembri sa spotrebiteľská dôvera výrazne znížila, keď došlo k poklesu indikátora spotrebiteľskej dôvery na -31,0 bodu (o 19,3 bodu menej ako v októbri). V porovnaní s októbrom došlo k zhoršeniu pri všetkých zložkách indikátora, pričom najvýraznejšie sa zhoršili očakávania ohľadom vývoja nezamestnanosti a celkovej hospodárskej situácie v SR. Oproti rovnakému obdobiu minulého roka sa indikátor spotrebiteľskej dôvery zhoršil o 20,2 bodu.

Graf 48 Indikátor spotrebiteľskej dôvery

Zdroj: Štatistický úrad SR, Európska komisia a výpočty NBS z údajov ŠÚ SR a EK.

5 Menový vývoj

5.1 Devízový trh

Výmenný kurz slovenskej koruny sa v priebehu novembra posilnil o 0,2 % (z 30,391 SKK/EUR na konci októbra na 30,333 SKK/EUR na konci novembra), pričom priemerný kurz sa posilnil o 0,2 %. Slovenská koruna sa v novembri od svojej parity (30,126 SKK/EUR) odchyľila najviac 13. novembra 2008, keď bol zafixovaný kurz 30,495 SKK/EUR, čo predstavuje znehodnotenie o 1,2 % od centrálnej parity. Voči americkému doláru sa slovenská koruna oslabilo o 0,9 % (z 23,306 SKK/USD na 23,516 SKK/USD), pričom priemerný kurz sa znehodnotil o 4,8 %.

Operácie na devízovom trhu

Saldo spotových obchodov zahraničných bánk voči domácim bolo záporné, 401,2 mil. USD, teda zahraničné banky viac nakupovali slovenskú korunu a predávali cudziu menu.

Národná banka Slovenska nevykonala v novembri žiadnu devízovú intervenciu.

	Medzimesačná zmena	Ø Október 2008 Ø Október 2007	Ø Január–Október 2008 Ø Január–Október 2007
SKK/EUR	-0,2	-8,6	-7,2
SKK/USD	0,9	5,4	-14,6

Zdroj: NBS.
Poznámka: - znamená zhodnotenie Sk, + znamená znehodnotenie Sk, Ø znamená priemer.

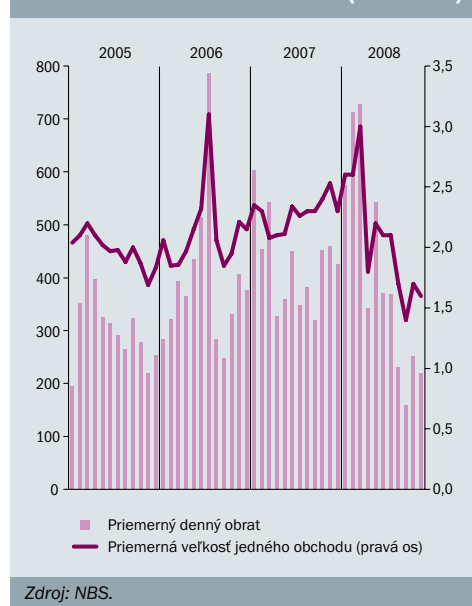
Slovenská koruna sa takmer počas celého mesiaca obchodovala v úzkom pásme 30,250 – 30,500 SKK/EUR.

Celkový zobchodovaný objem na medzibankovom devízovom trhu dosiahol v novembri 61 664,0 mil. USD (68 136,8 mil. USD v októbri), čo predstavovalo pokles oproti októbri o 9,5 %. V rámci druhov obchodov tvorili 91,7 % objemu swapové transakcie, ktorých prevažná časť sa uskutočnila v amerických dolároch (54,6 %). Spotové obchody sa podieľali na celkovej sume 7,7 %, pričom 95,7 % týchto obchodov bolo uskutočnených v eurách. Priemerný denný obrat na spotovom trhu bol 219,6 mil. USD, s priemernou veľkosťou jedného obchodu 1,6 mil. USD.

Medzibankový devízový trh

Objem všetkých obchodov medzi domácimi obchodnými bankami klesol z 5 284,6 mil. USD dosiahnutých v októbri na 5 151,8 mil. USD v novembri. Najväčšie zastúpenie v obchodovaní 78,1 % (93,1 % v októbri) malo euro, nasledoval americký dolár s podielom 21,1 % (4,3 % v októbri) a ostatné meny tvorili len 0,8 % z celkového obratu medzi domácimi obchodnými bankami.

Graf 49 Objem obchodov na medzibankovom devízovom trhu (mil. USD)

Na celkovom medzibankovom devízovom trhu sa obchodovanie domácich bánk podieľalo 8,4 % v porovnaní so 7,8 % v predchádzajúcom mesiaci. Z hľadiska druhov obchodov bolo 88,1 % (81,9 % v októbri) z celkovej sumy obchodov medzi domácimi bankami uskutočnených vo forme swapových operácií, na spotové obchody (bez intervencií) pripadlo 11,9 % (18,1 % v októbri).

Obchodovanie so zahraničnými bankami zaznamenalo pokles o 10,1 % zo 62 851,7 mil. USD v októbri na 56 512,2 mil. USD v novembri. Najväčší objem 53,6 % (33,1 % v októbri) bol uskutočnený v amerických dolároch, nasledovalo obchodovanie v eurách s podielom 45,0 % (64,7 % v októbri) a obchodovanie v ostatných menách tvorilo 1,5 %. Suma obchodov so zahraničnými bankami tvorí stále podstatnejšiu časť celkového devízového trhu a podieľa sa na ňom 91,6 %.

Podobne ako pri obchodoch medzi domácimi bankami, aj v obchodovaní so zahraničnými bankami

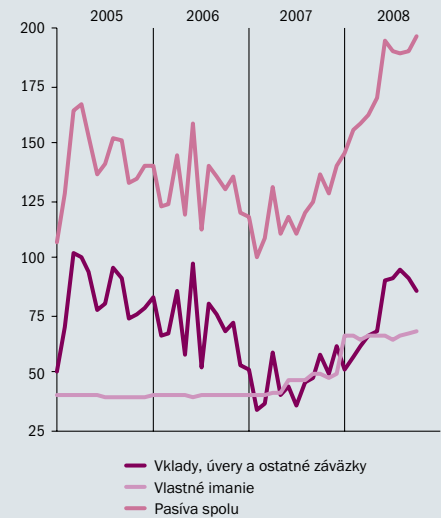

takmer celú časť objemu 92,0 % (91,0 % v októbri) tvorili swapové operácie, spotové operácie sa podieľali 7,3 % (7,7 % v októbri) a forwardové obchody tvorili zanedbateľnú časť celkového devízového trhu. Opčné obchody sa na obchodovaní so zahraničnými bankami nepodieľali.

Pretrvávajúce dopady svetovej finančnej krízy sa v októbri odrazili v ďalšej korekcii strednodobého rastového trendu korunových vkladov bánk nerezidentov. Tieto vklady dosiahli výšku 85,5 mld. Sk, pri medzimesačnom poklese o 5,5 mld. Sk, ale medziročne boli ešte stále vyššie o 27,9 mld. Sk.

Objem štátnych dlhopisov (ŠD) vo vlastníctve nerezidentov poklesol v novembri oproti októbri o 2,0 mld. Sk, čo ovplyvnilo zníženie predovšetkým 7- a 3-ročných ŠD č. 205 a 207 (o 1,9 a o 1,2 mld. Sk), ktoré čiastočne kompenzoval nárast novej emisie 20-ročných ŠD č. 206/L o 1,7 mld. Sk. Priemerný podiel nerezidentov na celkovo emitovaných ŠD sa v novembri opäť mierne znížil na 22,9 %, bol však vyšší než priemer za celý rok 2007, ako aj za 11 mesiacov roka 2008 (21,5 %, resp. 22,4 %).

Graf 50 Bankový sektor: korunové pasíva nerezidentov
(mld. Sk)

Zdroj: NBS.

Tabuľka 38a Korunové aktíva a pasíva nerezidentov a štátne cenné papiere v držbe nerezidentov
(mld. Sk)

	2007	2008							
	31.10.	31.5.	30.6.	31.7.	31.8.	30.9.	31.10.	28.11. ^(p)	2.12. ^(p)
Korunové aktíva, banky	15,5	18,3	24,4	20,0	13,0	22,3	17,6	12,8	15,0
Korunové pasíva	68,0	79,5	106,4	104,5	104,3	102,6	96,1	.	.
z toho: Banky	57,7	68,3	90,4	91,7	94,9	91,1	85,5	96,9	99,4
Nebankoví klienti	10,4	11,1	15,9	12,8	9,5	11,6	10,5	.	.
Štátne cenné papiere	74,3	68,6	78,8	84,5	91,8	88,9	85,4	83,4	.
z toho: ŠD	74,3	68,6	78,8	84,5	91,8	88,9	85,4	83,4	.
ŠPP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	.
Spolu	142,3	148,1	185,2	189,0	196,2	191,5	181,5	.	.

Zdroj: NBS a CDCP SR.

(p) Predbežné údaje sú z výkazu Dev. (NBS) 20-98 „Denný výkaz o devízovej pozícii“.

Tabuľka 38b Korunové aktíva a pasíva nerezidentov a štátne cenné papiere v držbe nerezidentov
(mld. EUR)

	2007	2008							
	31.10.	31.5.	30.6.	31.7.	31.8.	30.9.	31.10.	28.11. ^(p)	2.12. ^(p)
Korunové aktíva, banky	0,5	0,6	0,8	0,7	0,4	0,7	0,6	0,4	0,5
Korunové pasíva	2,3	2,6	3,5	3,5	3,5	3,4	3,2	.	.
z toho: Banky	1,9	2,3	3,0	3,0	3,1	3,0	2,8	3,2	3,3
Nebankoví klienti	0,3	0,4	0,5	0,4	0,3	0,4	0,4	.	.
Štátne cenné papiere	2,5	2,3	2,6	2,8	3,0	3,0	2,8	2,8	.
z toho: ŠD	2,5	2,3	2,6	2,8	3,0	3,0	2,8	2,8	.
ŠPP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	.
Spolu	4,7	4,9	6,1	6,3	6,5	6,4	6,0	.	.

Zdroj: NBS a CDCP SR.

(p) Predbežné údaje sú z výkazu Dev. (NBS) 20-98 „Denný výkaz o devízovej pozícii“.

Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity (ARDAL) v ďalších dvoch častiach otvorenej emisie ročných štátnych pokladničných poukážok (ŠPP) č. 01 umiestnila v novembri na trhu spolu 2,1 mld. Sk za úrokovú sadzbu 4,15 % a 3,90 %. Vysoký záujem domácich investorov jej umožnil v holandských aukciách výrazne znížiť akceptované úrokové sadzby (oproti 4,60 % v októbri). Oproti ostatným stredoeurópskym krajinám je tak SR i pri súčasných globálnych výkyvoch v lepšej pozícii pri obsluhu verejného dlhu, pričom objem ŠPP vo vlastníctve nerezidentov zostáva naďalej nulový.

5.2 Peňažný trh a realizácia menovej politiky

Banková rada NBS na svojom 47. rokovaní 11. novembra 2008 rozhodla o zmene kľúčových úrokových sadzieb, a to o znížení úrokovej sadzby pre jednodňové sterilizačné obchody na úroveň 2,25 %, úrokovej sadzby pre jednodňové refinančné obchody na 4,25 % a úrokovej sadzby pre dvojtýždňové repo tendre s obchodnými bankami na 3,25 %.

Na svojom 49. rokovaní 25. novembra 2008 rozhodla Banková rada NBS o ponechaní kľúčových úrokových sadzieb na úrovni 2,25 % pre jednodňové sterilizačné obchody, 4,25 % pre jednodňové refinančné obchody a 3,25 % pre dvojtýždňové repo tendre s obchodnými bankami.

Po rozhodnutí ECB o znížení kľúčových úrokových sadzieb 4. decembra 2008, rozhodla aj Banková rada NBS na svojom 51. rokovaní 9. decembra 2008 o zmene kľúčových úrokových sadzieb, konkrétne o znížení úrokovej sadzby pre jednodňové sterilizačné obchody na úroveň 1,50 %, úrokovej sadzby pre jednodňové refinančné obchody na 3,50 % a pre dvojtýždňové repo tendre s obchodnými bankami na 2,50 %.

Priemerné mesačné úrokové sadzby výnosovej krivky medzibankového peňažného trhu krátkych (okrem O/N sadzby), stredných, ale aj dlhých splatností v novembri v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom výraznejšie poklesli. Pod túto zmenu sa podpísalo posledné zníženie kľúčových sadzieb NBS o ďalších 50 bodov. Dlhý koniec výnosovej krivky v novembri v porovnaní s októbrom poklesol pod úroveň 4,60 %.

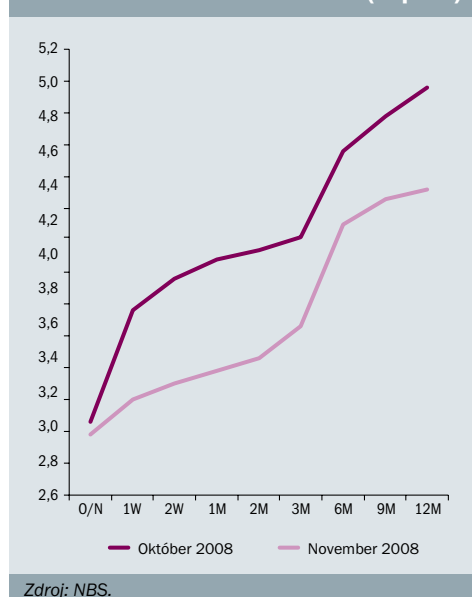
Úrokové sadzby

Novembrové rozhodnutie BR NBS o zmene kľúčových sadzieb mimo zasadnutia týkajúceho sa nastavenia menovej politiky NBS bankový sektor neočakával. Úrokové sadzby peňažného trhu okamžite zareagovali na túto skutočnosť poklesom pozdĺž celej výnosovej krivky.

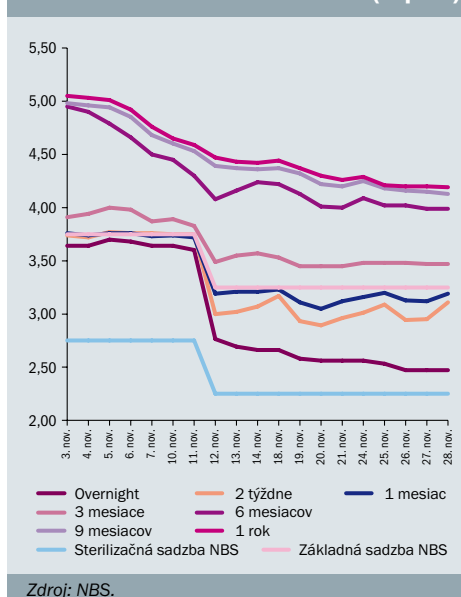
Ceny depozitov dlhodobých splatností zaznamenali v novembri pokles z úrovne 5 % pod úroveň 4,2 %. Investori využívajú swapy a IRS obchody na zobchodovanie týchto splatností, keďže stále absentujú skutočne zrealizované obchody pri týchto dĺžkach.

NBS pokračovala počas celého novembra v štandardnom výkone menovopolitických operácií. Vo všetkých štyroch sterilizačných repo tendroch akceptovala celý dopyt. Minimálny, priemerný a maximálny úrokový

Graf 51 Mesačné priemery sadzieb medzibankového peňažného trhu BRIBOR (% p. a.)

Graf 52 Vývoj úrokových sadzieb na medzibankovom trhu BRIBOR (% p. a.)

výnos bol na úrovni dvojtýždenej referenčnej sadzby 3,75 %, resp. 3,25 %. V novembri sa uskutočnila jedna aukcia PP NBS, v ktorej NBS taktiež akceptovala celý dopyt. Minimálny, priemerný a maximálny úrokový výnos v tejto aukcii bol na úrovni dvojtýždenej referenčnej sadzby 3,25 %.

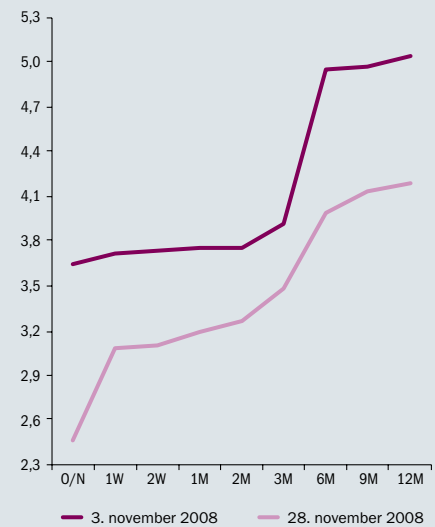
Porovnanie výnosových kriviek zo začiatku a z konca mesiaca ukazuje, že najväčšiu zmenu zaznamenala O/N sadzba. Stredná časť, ako aj dlhý koniec výnosovej krivky taktiež poklesol. Pod zmenu všetkých cien depozitov na medzibankovom peňažnom trhu sa podpísalo rozhodnutie BR NBS o znížení kľúčových sadzieb.

Vývoj likvidity

Bankový sektor vstúpil do nového mesiaca s podstatom dennej likvidity, ktorý sa zmenil v prvý pracovný deň tohto mesiaca do výrazného nadstavu. Účastníci sektora odčerpali časť prebytku zdrojov v prvom repo tendri. Súčasne realizovali jednodňové vklady v NBS. Aj napriek týmto operáciám sa sektor stále nachádzal v dennom nadstave, ktorý postupne urýchlil rast kumulatívnu nad úroveň 100 %. V druhom tendri banky prejavili nižší dopyt v porovnaní so splatnou sumou, čím sa po vyrovaní tendrov do sektora vrátili ďalšie prostriedky navyšujúce denný stav. V aukcii PP NBS bol zaznamenaný vyšší záujem, čo malo vplyv na odčerpanie časti prebytku. V treťom sterilizačnom repo tendri sa nižším dopytom dostalo do sektora viac prostriedkov, čo sa prejavilo do pravidelného intenzívnejšieho realizovania jednodňových vkladov v NBS. Až v poslednom tendri banky výraznejšie odčerpali prebytok zdrojov zo sektora, čo sa prejavilo v poklese objemov ukladaných O/N vkladov v NBS.

Celková sterilizačná pozícia NBS narástla v novembri v porovnaní s októbrom takmer o 4,0 mld. Sk na 386,7 mld. Sk. Na sterilizačnej štruktúre mali naďalej najväčší podiel sterilizačné repo tendre, ktoré v novembri mierne narástli z októbrových 85,9 % na 86,2 %. Podiel O/N vkladov sa takmer nezmenil. Mierne klesol podiel PP NBS na celkovej sterilizácii, pričom v novembri ich podiel tvoril 11,2 %. Jednodňové refinančné obchody banky počas novembra nevyužívali.

Graf 53 Porovnanie výnosovej krivky na začiatku a na konci novembra (%)

Zdroj: NBS.

Tabuľka 39a Priemerný denný vplyv jednotlivých foriem obchodov NBS na likviditu bankového sektora

	Repo tender		O/N repo		O/N vklad		PP NBS		Spolu
	Objem mil. Sk	Podiel v % p.a.	Objem mil. Sk	Podiel v % p.a.	Objem mil. Sk	Podiel v % p.a.	Objem mil. Sk	Podiel v % p.a.	
Október 2008	-328 959	85,94	19	0,01	-10 367	2,71	-43 455	11,35	-382 762
November 2008	-333 263	86,17	0	0,00	-10 343	2,67	-43 140	11,15	-386 746

Zdroj: NBS.

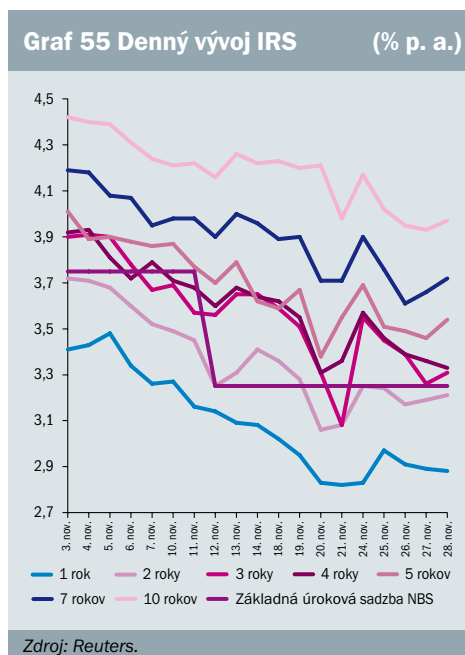
Tabuľka 39b Priemerný denný vplyv jednotlivých foriem obchodov NBS na likviditu bankového sektora

	Repo tender		O/N repo		O/N vklad		PP NBS		Spolu
	Objem mil. EUR	Podiel v % p.a.	Objem mil. EUR	Podiel v % p.a.	Objem mil. EUR	Podiel v % p.a.	Objem mil. EUR	Podiel v % p.a.	
Október 2008	-10 919	85,94	1	0,01	-344	2,71	-1 442	11,35	-12 705
November 2008	-11 062	86,17	0	0,00	-343	2,67	-1 432	11,15	-12 838

Zdroj: NBS.

Medzibankové obchody

Nižšia obchodná aktivita sa v novembri prejavila poklesom objemu obchodov na medzibankovom trhu na 1 388,3 mld. Sk (v októbri 1 734,9 mld. Sk). Z celkového objemu nákupov a predajov na medzibankovom trhu oproti októbri poklesli obchody domácich bánk na 25,0 %, pri náraste obchodov so zahraničnými subjektami na 75,0 %. V rámci jednotlivých druhov medzibankových obchodov

uzatvorených medzi domácimi bankami dosiahli najvyšší podiel depozity (68,5 %). V obchodoch s nerezidentmi boli najvyužívanejšie swapy (57,4 %). Oproti októbru poklesol objem depozitov, swapov a IRS obchodov.

	Depozity	Repo	Swapy	FRA	IRS
Október 2008	988 476	0	744 757	0	1 650
November 2008	680 981	0	706 616	0	700

Zdroj: NBS.

	Depozity	Repo	Swapy	FRA	IRS
Október 2008	32 811	0	24 721	0	55
November 2008	22 604	0	23 455	0	23

Zdroj: NBS.

Povinné minimálne rezervy na november 2008 boli bankovému sektoru určené vo výške 27,86 mld. Sk. Ich skutočné plnenie v priebehu mesiaca dosiahlo 100,17 %.

Povinné minimálne rezervy

Vývoj derivátov odvodených od sadzieb peňažného trhu

Pri obchodovaní s FRA kontraktmi nebola v novembri ani v októbri zaznamenaná žiadna aktivita na trhu.

Obchody s IRS zaznamenali oproti predchádzajúcemu mesiacu pokles zobchodovaného objemu. Obchody uzatvorené so zahraničnými bankami tvorili 100 %. Uskutočnili sa obchody iba so splatnosťou od piatich do desiatich rokov.

Implikované sadzby FRA, vypočítané zo sadzieb BRIBOR, na začiatku novembra naznačujú rast jedno-mesačných sadzieb do apríla 2009 na úroveň 6,58 %, rast dvoj- a trojmesačných sadzieb do marca 2009 približne na úroveň 6,25 %, resp. 5,85 % a ich ďalšie poklesy a nárasty v nasledujúcom období. V strede mesiaca vyjadrovali očakávaný rast trojmesačných sadzieb na 4,46 % v auguste 2009. Koncom mesiaca zaznamenali očakávania trhu vypočítané prostredníctvom implikovaných sadzieb FRA taktiež rast na úroveň 4,24 % v auguste 2009.

Graf 56 Implikované očakávania odvodené od sadzieb BRIBOR

(% p. a.)

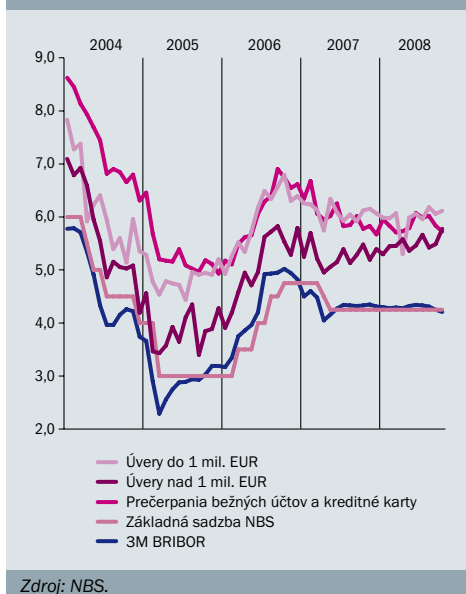
5.3 Vývoj klientskych úrokových sadzieb v októbri 2008

Klientske úrokové sadzby Klientske úrokové sadzby z úverov aj z vkladov sa vyvíjali v októbri rozdielne, v závislosti od lehoty splatnosti.

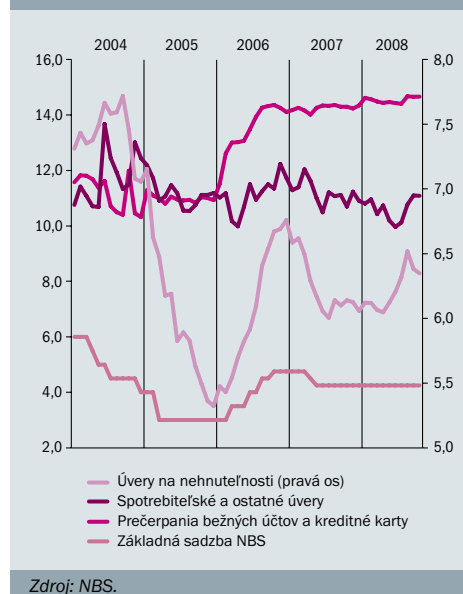
Priemerná úroková miera z nových úverov Priemerné úrokové sadzby z nových úverov nefinančným spoločnostiam mali mierne rastúci trend, s výnimkou prečerpaní bežných účtov. Úročenie prečerpaní bežných účtov pokračovalo v mierne klesajúcej tendencii z predchádzajúceho mesiaca. Úrokové sadzby z úverov malým a stredným podnikom (do 1 mil. EUR) mierne vzrástli, na čo vplýval najmä vývoj úročenia s krátkodobou fixáciou a bez fixácie sadzby. Na druhej strane výraznejšie poklesla úroková miera z vkladov do 1 mil. EUR s dlhodobou fixáciou. Výraznejší nárast bol zaznamenaný aj pri úročení úverov veľkým podnikom (nad 1 mil. EUR), ktorý odzrkadľoval najmä vývoj sadzieb krátkodobých fixácií.

Priemerné úrokové sadzby z úverov domácnostiam sa výraznejšie nezmenili. Úrokové sadzby zo spotrebiteľských úverov pokračovali v nepatrnom raste z predchádzajúcich mesiacov. Úročenie úverov na nehnuteľnosti sa výraznejšie nezmenilo, keď mierne zvýšenie úrokových sadzieb z hypotekárnych úverov bolo kompenzované znížením úrokovej miery z iných úverov na nehnuteľnosti a z medziúverov.

Graf 57 Vývoj úrokových sadzieb z úverov nefinančným spoločnostiam, 3M BRIBOR a základná sadzba NBS (%)

Graf 58 Vývoj úrokových sadzieb z poskytnutých úverov domácnostiam (%)

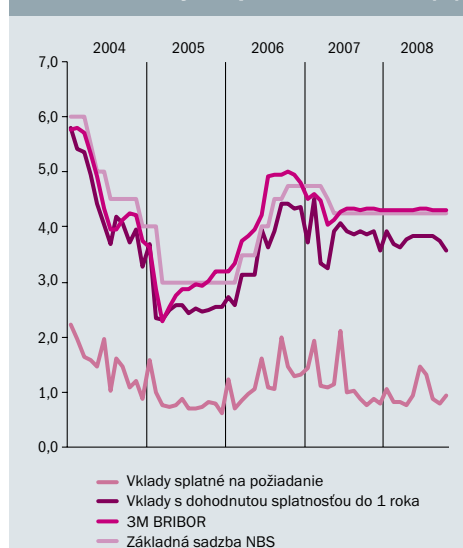

Tabuľka 41 Priemerné úrokové miery z nových úverov

	Úroková miera v %						Zmena (p. b.)	
	3.Q 2007	4.Q 2007	1.Q 2008	2.Q 2008	Sep. 2008	Okt. 2008	oproti 4.Q 2007	medzi- mesačná
Poskytnuté úvery nefinančným spoločnostiam								
Prečerpania bežných účtov a kreditné karty	6,01	5,67	5,71	6,07	5,84	5,73	0,06	-0,11
Úvery do 1 mil. EUR – s pohyblivou sadzbou a ZFS do 1 roka	5,90	6,07	6,06	6,03	5,99	6,06	-0,01	0,07
– so ZFS nad 5 rokov	6,06	6,44	6,40	6,28	7,18	6,35	-0,09	-0,83
Úvery nad 1 mil. EUR – s pohyblivou sadzbou a ZFS do 1 roka	5,15	5,39	5,47	5,45	5,48	5,77	0,37	0,29
– so ZFS nad 5 rokov	5,99	4,54	4,70	4,66	-	6,41	1,87	-
Spolu	5,88	5,62	5,70	5,95	5,80	5,75	0,13	-0,05
Spolu bez prečerpania bežných účtov a kreditných kariet	5,42	5,52	5,63	5,60	5,64	5,85	0,33	0,21
Poskytnuté úvery domácnostiam								
Prečerpania bežných účtov a kreditné karty	14,30	14,34	14,48	14,43	14,65	14,66	0,32	0,01
Spotrebiteľské úvery	13,59	13,23	12,85	12,53	13,34	13,42	0,19	0,08
Úvery na nehnuteľnosti z toho: hypotekárne úvery	6,10	6,06	6,06	6,20	6,38	6,35	0,29	-0,03
Ostatné úvery	5,78	5,72	5,75	5,85	6,17	6,30	0,58	0,13
Spolu	12,21	12,38	12,27	11,90	12,45	12,28	-0,10	-0,17
Spolu bez prečerpania bežných účtov a kreditných kariet	7,58	7,52	7,45	7,39	8,01	7,85	0,34	-0,16
Základná sadzba NBS	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	0,00	0,00
3M BRIBOR	4,32	4,31	4,29	4,34	4,25	4,21	-0,10	-0,04

Zdroj: NBS.

Poznámka: Údaj za štvrtrok predstavuje hodnotu za posledný mesiac v danom štvrtroku.

Graf 59 Vývoj úrokových sadzieb z vkladov nefinančných spoločností (%)

Zdroj: NBS.

Graf 60 Vývoj úrokových sadzieb z vkladov domácností (%)

Zdroj: NBS.

1) Úrokové sadzby sú očistené o štruktúrované vklady, pri ktorých banky vykazujú veľmi nízke úrokové sadzby, keďže nevedia určiť budúce zhodnotenie vkladu.

Priemerná úroková miera z nových vkladov

Úrokové miery z vkladov nefinančných spoločností sa vyvíjali rozdielne, v závislosti od dĺžky splatnosti. Úročenie najkratších vkladov mierne vzrástlo v dôsledku vývoja likvidity na medzibankovom trhu a rastu jednodňového BRIBOR-u k ultimu mesiaca. Nefinančné spoločnosti reagovali na tento vývoj presunutím vkladov z dlhších splatností do kratších. Aj z tohto dôvodu úročenie vkladov s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov výraznejšie pokleslo.

Úrokové miery z jednotlivých druhov vkladov domácností sa v októbri výraznejšie nezmenili. Relatívne vysoké a bezpečné úročenie vkladov s dohodnutou splatnosťou v porovnaní s inými formami investovania motivovalo domácnosti uložiť si svoje prostriedky do týchto produktov.

Tabuľka 42 Priemerné úrokové miery z nových vkladov

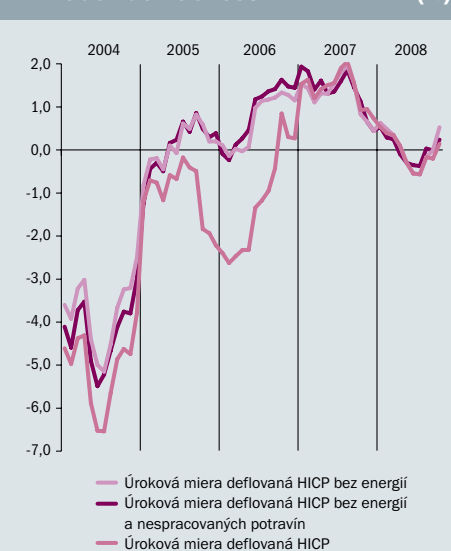
	Úroková miera v %						Zmena (p. b.)	
	3.Q 2007	4.Q 2007	1.Q 2008	2.Q 2008	Sep. 2008	Okt. 2008	oproti 4.Q 2007	medzi- mesačná
Nové vklady nefinančných spoločností								
Vklady splatné na požiadanie	0,88	0,78	0,83	1,46	0,80	0,94	0,15	0,14
Vklady s dohodnutou splatnosťou								
– do 1 roka	3,93	3,60	3,64	3,86	3,76	3,58	-0,01	-0,18
– nad 1 rok do 2 rokov	3,50	3,79	1,70	4,42	5,15	4,02	0,22	-1,13
– nad 2 roky	2,77	2,30	1,35	4,59	1,90	2,00	-0,30	0,10
Spolu	2,28	1,83	2,13	2,59	2,19	2,18	0,34	-0,01
Nové vklady domácností								
Vklady splatné na požiadanie	0,47	0,47	0,47	0,53	0,51	0,53	0,06	0,02
Vklady s dohodnutou splatnosťou								
– do 1 roka	3,45	3,28	3,41	3,50	3,61	3,64	0,36	0,03
– nad 1 rok do 2 rokov	3,50	3,58	3,73	4,05	4,46	3,99	0,42	-0,47
– nad 2 roky	2,70	2,20	2,28	2,04	1,21	1,20	-1,00	-0,01
Vklady s výpovednou lehotou								
– do 3 mesiacov	1,33	1,42	1,45	1,45	2,13	2,17	0,75	0,04
– nad 3 mesiace	1,96	2,05	2,14	2,14	2,53	2,58	0,52	0,05
Spolu	1,00	0,99	1,18	1,14	1,24	1,38	0,38	0,13
Základná sadzba NBS	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	0,00	0,00
3M BRIBOR	4,32	4,31	4,32	4,34	4,31	4,31	-0,01	0,00

Zdroj: NBS.

Poznámka: Údaj za štvrtrok predstavuje hodnotu za posledný mesiac v danom štvrtroku.

Reálna úroková miera

Reálna úroková miera z vkladov domácností, vypočítaná deflovaním úrokovej miery z nových jednoročných vkladov domácností infláciou meranou harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien (HICP), zaznamenala v októbri hodnotu na úrovni 0,14 %, čo predstavovalo v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom nárast o 0,34 percentuálneho bodu. Rastúci trend reálnej úrokovej miery reflektoval v posledných mesiacoch najmä zvýšenie nominálnej úrokovej miery, v októbri však prispelo k rastu reálnej úrokovej miery predovšetkým spomalenie miery inflácie.

Graf 61 Vývoj reálnej úrokovej miery z vkladov domácností (%)

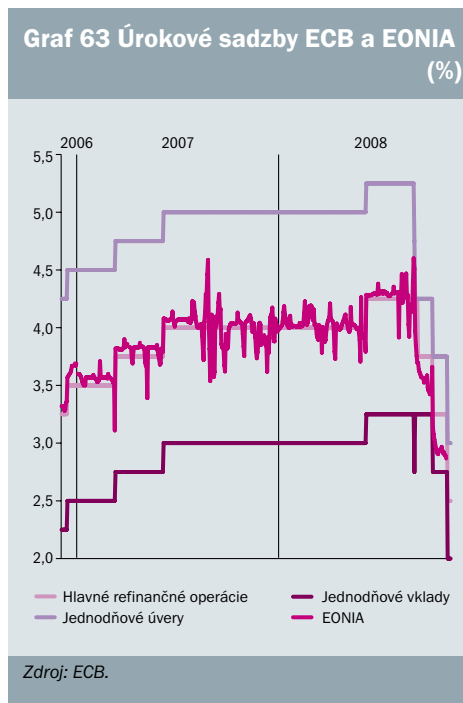
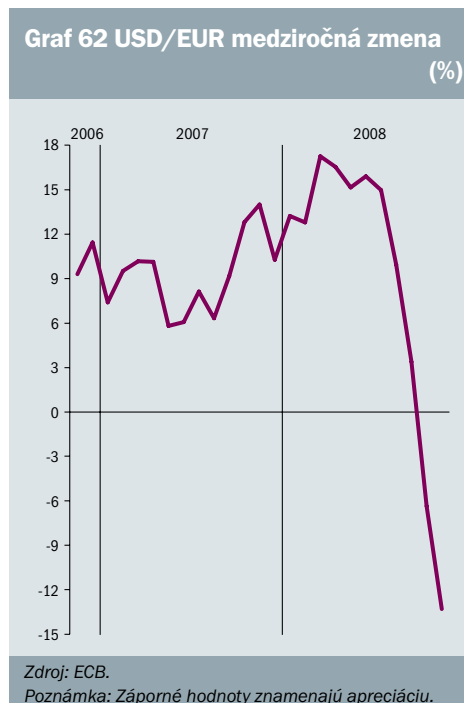
Zdroj: NBS a ŠÚ SR.

Prílohy

1 Medzinárodná ekonomika: Tabuľkovo-grafický prehľad

Tabuľka 43 Eurozóna (medziročná zmena v %, pokiaľ nie je uvedené inak)								
	Ceny			Reálna ekonomika				Finančný trh
	HICP	HICP ¹⁾ (jadrová inflácia)	PPI	HDP ^{2),4),5)}	Priemyselná produkcia ^{2),3)}	Maloobchod (predaj) ^{2),3)}	Nezamestna- nosť (% z pra- covnej sily) ⁶⁾	10-ročné dlho- pisy (výnos do splatnosti v %)
2005	2,2	1,5	4,1	1,7	1,4	1,4	8,8	3,44
2006	2,2	1,5	5,1	2,9	4,0	1,5	8,2	3,86
2007	2,1	2,0	2,8	2,6	3,4	0,9	7,4	4,33
2007 3.Q	1,9	2,0	2,1	2,6	3,9	1,2	7,4	4,48
2007 4.Q	2,9	2,3	4,0	2,1	3,0	-0,3	7,2	4,34
2008 1.Q	3,4	2,5	5,4	2,1	2,5	-0,2	7,2	4,15
2008 2.Q	3,6	2,5	7,1	1,4	1,1	-1,5	7,4	4,50
2008 3.Q	3,8	2,5	8,5	0,6	-1,5	-1,5	7,5	4,61
VIII.08	3,8	2,6	8,6	-	-0,7	-1,7	7,5	4,50
IX.08	3,6	2,5	7,9	-	-2,4	-1,4	7,6	4,50
X.08	3,2	2,4	6,3	-	.	-2,1	7,7	4,42
XI.08	.	.	.	-	.	.	.	4,20

Zdroj: Eurostat, ECB, výpočty NBS.
 1) Celková inflácia bez cien energií a nespracovaných potravín.
 2) Stále ceny.
 3) Upravené o počet pracovných dní.
 4) Sezónne očistené a upravené o počet pracovných dní.
 5) Ročné údaje nie sú upravené o počet pracovných dní.
 6) Harmonizované údaje, definícia Medzinárodnej organizácie práce, sezónne očistené.

Tabuľka 44 Česká republika (medziročná zmena v %, pokiaľ nie je uvedené inak)

	Ceny			Reálna ekonomika				Finančný trh
	HICP	HICP ¹⁾ (jadrová inflácia)	PPI	HDP ^{2),4),5)}	Priemyselná produkcia ^{2),3)}	Maloobchod (predaj) ^{2),3)}	Nezamestna- nosť (% z pra- covnej sily) ⁶⁾	10-ročné dlho- pisy (výnos do splatnosti v %) ⁷⁾
2005	1,6	0,9	3,0	6,4	6,7	3,9	7,9	3,54
2006	2,1	0,9	1,6	6,4	11,5	6,9	7,2	3,80
2007	3,0	3,1	4,0	6,5	8,8	7,2	5,3	4,30
2007 3.Q	2,7	3,1	3,9	6,5	6,8	8,3	5,2	4,52
2007 4.Q	4,9	4,5	5,0	6,3	7,5	5,3	4,8	4,59
2008 1.Q	7,6	6,9	5,7	5,4	6,7	1,8	4,5	4,59
2008 2.Q	6,7	6,2	5,1	4,6	5,3	2,3	4,4	4,90
2008 3.Q	6,5	5,9	5,5	4,7	1,9	0,4	4,4	4,60
VIII.08	6,2	5,7	5,7	-	1,7	-0,3	4,3	4,47
IX.08	6,4	5,9	5,5	-	3,4	1,9	4,4	4,42
X.08	5,7	5,2	3,9	-	.	.	4,4	4,53
XI.08	.	.	.	-	.	.	.	4,52

Zdroj: Eurostat, ECB, výpočty NBS.

1) Celková inflácia bez cien energií a nespracovaných potravín.

2) Stále ceny.

3) Upravené o počet pracovných dní.

4) Sezónne očistené a upravené o počet pracovných dní.

5) Ročné údaje nie sú upravené o počet pracovných dní.

6) Harmonizované údaje, definícia Medzinárodnej organizácie práce, sezónne očistené.

7) Dlhodobé úrokové sadzby podľa maastrichtského kritéria.

Tabuľka 45 Maďarsko (medziročná zmena v %, pokiaľ nie je uvedené inak)

	Ceny			Reálna ekonomika				Finančný trh
	HICP	HICP ¹⁾ (jadrová inflácia)	PPI	HDP ^{2),4),5)}	Priemyselná produkcia ^{2),3)}	Maloobchod (predaj) ^{2),3)}	Nezamestna- nosť (% z pra- covnej sily) ⁶⁾	10-ročné dlho- pisy (výnos do splatnosti v %) ⁷⁾
2005	3,5	2,7	8,3	4,1	7,3	5,7	7,2	6,60
2006	4,0	2,5	8,4	3,9	10,6	4,3	7,5	7,12
2007	7,9	6,7	6,4	1,3	8,4	-3,0	7,4	6,74
2007 3.Q	7,3	6,7	4,2	0,8	10,1	-4,1	7,3	6,68
2007 4.Q	7,1	6,2	5,2	0,3	6,0	-4,0	7,8	6,76
2008 1.Q	6,9	5,9	10,7	1,1	6,3	-2,9	7,7	7,70
2008 2.Q	6,8	5,6	11,8	1,6	3,6	-1,7	7,8	8,20
2008 3.Q	6,3	5,2	13,0	1,0	.	-1,5	7,8	7,96
VIII.08	6,4	5,4	13,0	-	-1,3	-1,4	7,8	7,77
IX.08	5,6	4,7	12,7	-	.	-1,6	7,9	7,99
X.08	5,1	4,2	13,2	-	.	.	8,1	9,57
XI.08	.	.	.	-	.	.	.	9,41

Zdroj: Eurostat, ECB, výpočty NBS.

1) Celková inflácia bez cien energií a nespracovaných potravín.

2) Stále ceny.

3) Upravené o počet pracovných dní.

4) Sezónne očistené a upravené o počet pracovných dní.

5) Ročné údaje nie sú upravené o počet pracovných dní.

6) Harmonizované údaje, definícia Medzinárodnej organizácie práce, sezónne očistené.

7) Dlhodobé úrokové sadzby podľa maastrichtského kritéria.

Tabuľka 46 Poľsko (medziročná zmena v %, pokiaľ nie je uvedené inak)

	Ceny			Reálna ekonomika				Finančný trh
	HICP	HICP ¹⁾ (jadrová inflácia)	PPI	HDP ^{2),4),5)}	Priemyselná produkcia ^{2),3)}	Maloobchod (predaj) ^{2),3)}	Nezamestna- nosť (% z pra- covnej sily) ⁶⁾	10-ročné dlho- pisy (výnos do splatnosti v %) ⁷⁾
2005	2,2	1,2	2,1	3,6	4,5	1,3	17,8	5,22
2006	1,3	0,6	2,5	6,2	12,2	9,6	13,9	5,23
2007	2,6	2,0	3,6	6,5	9,5	13,5	9,6	5,48
2007 3.Q	2,4	2,2	3,2	6,4	8,1	12,8	9,2	5,66
2007 4.Q	3,7	3,0	4,4	6,6	7,9	11,4	8,5	5,73
2008 1.Q	4,5	3,7	5,4	6,1	9,3	8,2	7,8	5,87
2008 2.Q	4,3	3,8	5,7	5,8	7,2	8,2	7,3	6,17
2008 3.Q	4,4	3,7	5,3	5,6	2,4	6,3	6,7	6,15
VIII.08	4,4	3,8	5,3	-	0,0	4,9	6,7	6,11
IX.08	4,1	3,6	5,1	-	3,3	5,8	6,5	5,89
X.08	4,0	3,3	4,0	-	.	5,1	6,4	6,35
XI.08	.	.	.	-	.	.	.	6,23

Zdroj: Eurostat, ECB, výpočty NBS.

1) Celková inflácia bez cien energií a nespracovaných potravín.

2) Stále ceny.

3) Upravené o počet pracovných dní.

4) Sezónne očistené a upravené o počet pracovných dní.

5) Ročné údaje nie sú upravené o počet pracovných dní.

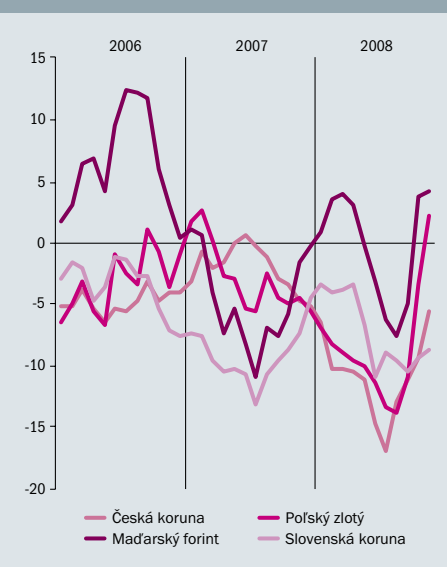
6) Harmonizované údaje, definícia Medzinárodnej organizácie práce, sezónne očistené.

7) Dlhodobé úrokové sadzby podľa maastrichtského kritéria.

**Graf 64 Indexy kurzov mien V4 voči
euru** (30.12.2005 = 100)

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS.

Poznámka: Pokles hodnoty predstavuje apreciáciu.

Graf 65 Kurzy mien V4 voči euru
(medziročná zmena v %)

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS.

Poznámka: Záporné hodnoty znamenajú apreciáciu.

Tabuľka 47 USA

(medziročná zmena v %, pokiaľ nie je uvedené inak)

	Ceny			Reálna ekonomika				Finančný trh
	CPI	Core CPI ¹⁾ (jadrová inflácia)	PPI ²⁾	HDP ³⁾	Priemyselná produkcia ⁴⁾	Maloobchod ⁵⁾	Nezamestnanosť	10-ročné dlhopisy (výnos do splatnosti v %)
2005	3,4	2,2	4,9	2,9	3,3	6,6	5,1	4,29
2006	3,2	2,5	3,0	2,8	2,2	6,2	4,6	4,80
2007	2,9	2,3	3,9	2,0	2,3	4,1	4,6	4,64
2007 3.Q	2,4	2,2	3,6	2,8	1,2	4,1	4,7	4,74
2007 4.Q	4,0	2,3	6,8	2,3	1,8	4,0	4,8	4,27
2008 1.Q	4,1	2,4	7,1	2,5	1,8	2,5	4,9	3,67
2008 2.Q	4,4	2,3	7,6	2,1	0,7	1,3	5,3	3,88
2008 3.Q	5,3	2,5	9,4	0,7	0,1	0,9	6,0	3,86
VIII.08	5,4	2,5	9,7	-	-1,7	0,5	6,1	3,89
IX.08	4,9	2,5	8,7	-	-5,6	-1,6	6,1	3,69
X.08	3,7	2,2	5,1	-	-4,1	-4,4	6,5	3,81
XI.08	.	.	.	-	.	.	6,7	3,56

Zdroj: Bureau of Economic Analysis, Bureau of Labor Statistics, Federal Reserve System, U.S. Department of Commerce.

1) Core CPI – inflácia bez cien potravín a energií.

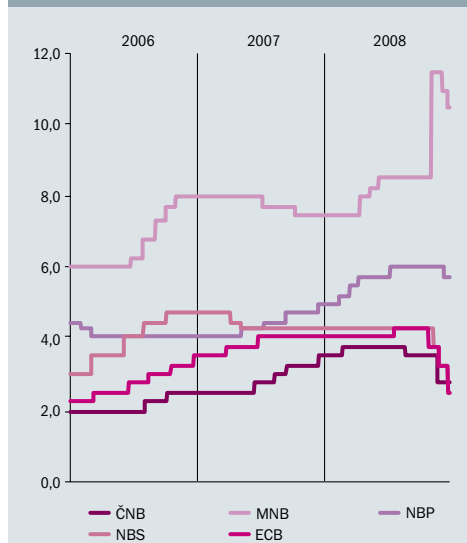
2) PPI dokončená výroba.

3) Sezónne očistené.

4) Priemyselná produkcia celkovo (sezónne očistené).

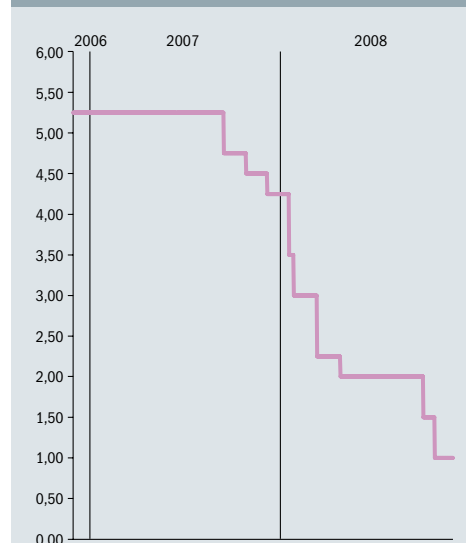
5) Maloobchod a reštauračné služby.

Graf 66 Kľúčové sadzby NCB krajín V4 (%)

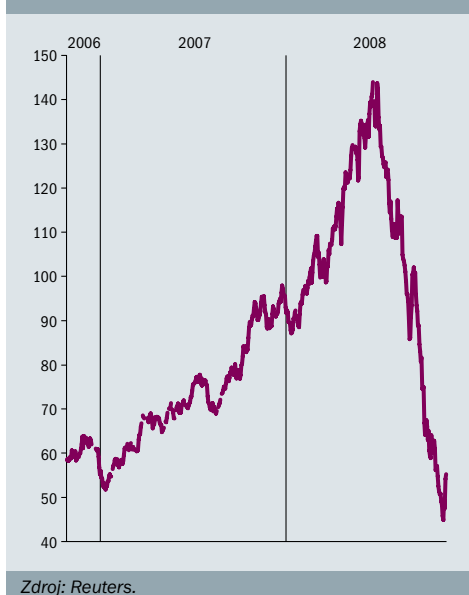
Zdroj: ECB, národné centrálné banky.

Graf 67 USA: Sadzba federálnych fondov (%)

Zdroj: Federal Reserve System.

Graf 68 Cena ropy USD/barel (USD)

2 Kapitálový trh

2.1 Primárny trh

V novembri agentúra ARDAL vypísala dve aukcie štátnych dlhopisov (s reziduálnou splatnosťou 2,4 a 17,5 roka). V prvej aukcii akceptovala 1,0 mld. Sk z celkového dopytu 2,7 mld. Sk. Požadované výnosy boli v priemere 4,595 %. V druhej aukcii dlhopisov agentúra akceptovala 2,1 mld. Sk z celkového dopytu 2,6 mld. Sk s priemerným výnosom 5,117 %.

Na primárny trh neštátnych dlhopisov boli v novembri uvedené 4 emisie neštátnych dlhopisov v sume 1,2 mld. Sk. Z toho tri emisie boli denominované v slovenských korunách a jedna emisia v eurách. Všetky štyri emisie boli hypotekárne záložné listy.

2.2 Sekundárny trh

Celkový objem obchodov realizovaných na Burze cenných papierov v Bratislave (BCPB) dosiahol v novembri v 403 transakciách hodnotu 114,5 mld. Sk, čo v medzimesačnom porovnaní predstavovalo pokles o 10,6 %. Objem kurzotvorných transakcií dosiahol 292,1 mil. Sk a v priamych obchodoch sa previedla suma 114,3 mld. Sk.

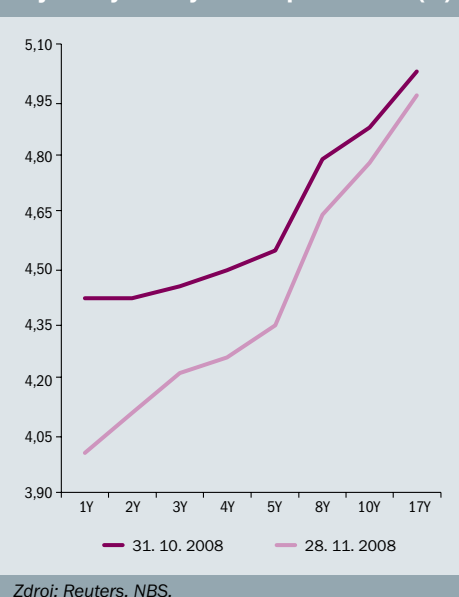
Podiel objemu obchodov realizovaných nerezidentmi z celkového objemu obchodov predstavoval v novembri 54,6 %, z toho 54,2 % tvoril nákup a 55,0 % predaj.

Dlhopisy Výnosová krivka benchmarkových štátnych dlhopisov klesla v medzimesačnom porovnaní v priemere o 0,22 percentuálneho bodu. Najvýraznejšiu zmenu zaznamenali výnosy dlhopisov s jednoročnou a dvojročnou splatnosťou, ktoré klesli v priemere o 0,42 percentuálneho bodu, resp. 0,32 percentuálneho bodu. Výnosy dlhopisov boli ovplyvnené pohybom výnosov v eurozóne, ktoré však zaznamenali väčší pokles oproti slovenským. To spôsobilo rozšírenie rozpätia medzi slovenským a európskym benchmarkom.

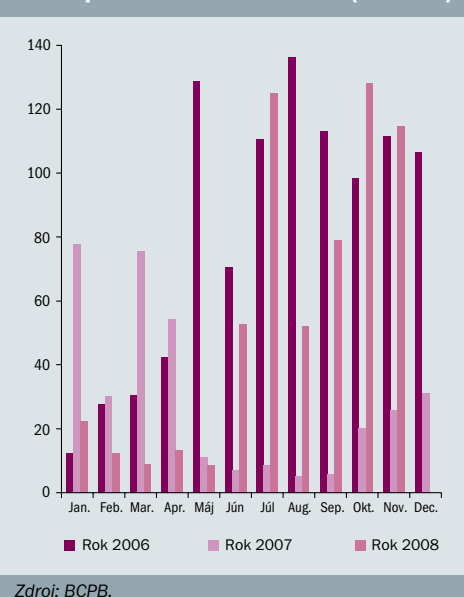
Objem obchodov s dlhopismi na BCPB dosiahol v priebehu mesiaca v 285 transakciách hodnotu 114,5 mld. Sk (takmer 100 % z celkového objemu obchodov zrealizovaných v novembri na BCPB). V priamych obchodoch sa previedla suma 114,2 mld. Sk a objem kurzotvorných transakcií dosiahol 284,3 mil. Sk.

Trhová kapitalizácia dlhopisov k poslednému novembrovému obchodnému dňu dosiahla 497,2 mld. Sk, čo predstavovalo mesačný nárast 1,5 %. Trhová kapitalizácia kótovaných dlhopisov zaznamenala od konca októbra nárast 1,5 % na úroveň 479,1 mld. Sk.

Graf 69 Vývoj benchmarkovej výnosovej krivky štátnych dlhopisov (%)

Graf 70 Vývoj obchodovania s dlhopismi na BCPB (mld. Sk)

Tabuľka 48 Indexy SDXGroup k ultimu novembra 2008

Sektor	Indexy SDXGroup		Výnos do splatnosti (%)	Durácia (v rokoch)
	Cenový	Vývojový		
Verejný	102,9	127,1	4,492	4,931
Subindex SDXG (<=5)	102,8	125,1	4,114	2,920
Subindex SDXG (>5)	103,3	129,8	4,651	6,928
Súkromný (podnikové dlhopisy+HZL)	100,8	131,2	4,263	3,908
Subindex SDXG (>5)	100,0	103,2	4,263	3,908

Zdroj: BCPB.

Indexy SDXGroup

Výpočet dlhodobého súkromného subindexu SDXG (>5) bol zrušený, nakoľko z dôvodu poklesu zostatkovej splatnosti pod 5 rokov bol z koša vyradený posledný bázičný titul.

Graf 71 Vývoj indexu SAX v novembri 2008 (body)

Zdroj: BCPB.

V novembri bolo v 118 transakciách zobchodovaných 11,6 mil. Sk. Objem kurzotvorných transakcií s akciami dosiahol 7,8 mil. Sk a v priamych obchodoch sa previedla suma 3,8 mil. Sk.

Akcie

Trhová kapitalizácia majetkových cenných papierov k poslednému obchodnému dňu novembra 2008 zaznamenala medzimesačný pokles 1,9 % na úroveň 129,3 mld. Sk. Reálna časť pripadajúca na emisie, ktoré majú v histórii aspoň jednu trhovú cenu, s výnimkou podielových listov, predstavovala 122,5 mld. Sk (na mesačnej báze pokles o 2,0 %) a podieľala sa na celkovej kapitalizácii akciového trhu 94,7 %. Trhová kapitalizácia kótovaných emisií zaznamenala od konca októbra pokles 3,5 % na hodnotu 68,6 mld. Sk.

V novembri sa kótovaný paralelný trh BCPB rozrástol o štyri nové emisie hypotekárnych záložných listov v celkovej výške 1,6 mld. Sk a regulovaný voľný trh o jednu emisiu podnikových dlhopisov v objeme 680 mil. Sk. V novembri z dôvodu termínu splatnosti ukončila BCPB obchodovanie s jednou emisiou dlhopisov v celkovej sume 500 mil. Sk.

Nové a vyradené emisie

V priebehu novembra neprijala BCPB na kótovaný a rovnako ani na regulovaný voľný trh žiadnu novú akciovú emisiu. V danom mesiaci však BCPB ukončila obchodovanie na regulovanom voľnom trhu s jednou emisiou akcií v nominálnom objeme 1,3 mil. Sk na žiadosť emitenta.

Index SAX uzatváral november na hladine 349,77 bodu, čo predstavovalo medzimesačný pokles 5,3 % a medziročný pokles 21,0 %. Mesačné maximum 374,19 bodu dosiahol SAX 4. novembra a mesačné minimum 348,12 bodu 21. novembra.

Index SAX
Tabuľka 49 Váhy bázičných titulov indexu SAX k ultimom mesiacov roku 2008

Spoločnosť	Váhy v %						Mesačná zmena v p. b.
	2008						
	Jún	Júl	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	
Biotika, a. s.	4,43	3,91	4,01	3,94	5,25	5,54	0,29
OTP Banka Slovensko, a. s.	19,39	18,60	19,09	24,41	24,51	25,89	1,38
SES Tlmače, a. s.	20,40	26,68	26,48	21,49	22,20	17,93	-4,27
Slovnaft, a. s.	29,42	26,73	28,16	26,16	27,52	28,10	0,58
Všeobecná úverová banka, a. s.	26,36	24,08	22,26	24,00	20,52	20,74	0,22

Zdroj: BCPB.

3 Metodické poznámky k vybraným ukazovateľom

3.1 Menová štatistika

3.1.1 Štatistika menových agregátov (metodika ECB)

Ako zdroj údajov pri implementácii metodiky ECB vystupujú harmonizované výkazy menovej a bankovej štatistiky, ktoré Národná banka Slovenska zaviedla od roku 2003.

Sektor peňažných finančných inštitúcií (PFI) v roku 2003 tvorili, podobne ako v národnej metodike, Národná banka Slovenska, komerčné banky so sídlom na území SR, stavebné sporiteľne a pobočky zahraničných bánk. Od januára 2004 sa v zmysle metodiky ECB rozšíril aj o podielové fondy peňažného trhu, ktoré majú od tohto obdobia voči NBS vykazovaciu povinnosť na mesačnej báze (zoznam všetkých PFI sledovaný v rámci výkazníctva NBS je pravidelne aktualizovaný na internetovej stránke NBS)⁹.

Agregovaná bilancia peňažných finančných inštitúcií (bez NBS) je súčtom štatistických bilancií PFI bez zahrnutia bilancie NBS. Štruktúra a obsahová náplň položiek štatistickej bilancie je definovaná tak, aby bolo možné zostaviť „konsolidovanú bilanciu PFI“.

Konsolidovaná bilancia peňažných finančných inštitúcií sa získava odpočítaním vzájomných pozícií PFI z agregovanej bilancie peňažných finančných inštitúcií, ktorá zahŕňa aj aktíva a pasíva NBS. Konsolidovaná bilancia PFI slúži na výpočet veľkosti menových agregátov a jeho protipoložiek.

Pri konsolidácii sa z agregovanej bilancie vylúčia vzájomné vzťahy PFI nasledovne:

- záväzky vyplývajúce z vydaných dlhových cenných papierov sa znížia o dlhové cenné papiere vydané PFI vo vlastníctve PFI,
- vklady a prijaté úvery od PFI sa znížia o pohľadávky voči PFI,
- záväzky vyplývajúce z vydaných majetkových cenných papierov sa znížia o akcie a iné majetkové účasti PFI vo vlastníctve PFI.

Na základe mesačnej štatistickej bilancie bánk, z ktorej NBS zostavuje agregovanú a konsolidovanú bilanciu za sektor PFI sú vypočítavané menové agregáty podľa metodiky ECB. Menové agregáty predstavujú rýchlo speňažiteľné (vysoko likvidné) záväzky PFI a ústrednej štátnej správy voči rezidentom z tzv. sektoru „držiaco peniaze“. Zvyšok konsolidovanej bilancie po odpočítaní menového agregátu M3 predstavujú jeho protipoložky.

Pre výpočet ročnej miery rastu Menových agregátov, ako aj ich protipoložiek je potrebné vyčíslieť transakcie. Ročné miery rastu sa vypočítajú pomocou reťazového indexu s fixáciou na bázičné obdobie (január 2005, kde I_{január 2005} = 100).

Vzorec pre výpočet indexu je nasledovný:

$$I_t = I_{t-1} \cdot \left(1 + \frac{T_t}{S_{t-1}} \right)$$

- I_t – index obdobia t
T_t – transakcie obdobia t
S_{t-1} – stav obdobia t-1

Transakcia vyjadruje vzájomné pôsobenie medzi subjektmi na základe vzájomnej dohody, ktorá zahŕňa súčasný vznik alebo zánik aktíva a súvzťažného pasíva, alebo zmenu vlastníctva aktíva, alebo prijatie záväzku. Transakcie sa vypočítajú nepriamo s použitím údajov o netransakciách, ktoré vyjadrujú zmeny stavoch vyplývajúce z:

1. reklasifikácií a iných zmien,
2. kurzových rozdielov,
3. zmien ocenenia obchodovateľných nástrojov + odpísanie hodnoty úveru.

⁹ Aktuálny zoznam PFI, ako aj podrobnejšie metodické informácie o harmonizovanej menovej a bankovej štatistike sú k dispozícii na internetovej stránke Národnej banky Slovenska (<http://www.nbs.sk>) v sekcii „Menová a banková štatistika /Menová štatistika PFI“ v menu „Štatistika“.

Transakcia = rozdiely v koncomesačných stavoch – netransakcie:

$$F_t = (St - St-1) - Ct - Vt - Et$$

- F_t – transakcie
- St – stav na konci aktuálneho obdobia
- St-1 – stav na konci predchádzajúceho obdobia
- C_t – úprava spojená s reklasifikáciou
- V_t – úprava spojená s precenením
- E_t – kurzová úprava (doposiaľ sa nevyčísľuje)

Takto vypočítané indexy sa použijú na výpočet ročnej miery rastu pre obdobie t (a t):

$$a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

3.1.2 Štatistika menových agregátov (metodika NBS – menový prehľad)

Harmonizačný proces pri implementácii metodiky vykazovania a sledovania menových agregátov podľa metodiky Európskej centrálnej banky (ECB) sa v Národnej banke Slovenska zavŕšil v roku 2005. NBS od februára 2006, keď sa ukončilo 1-ročné prechodné obdobie, zverejňuje menové agregáty a hodnotí ich vývoj výhradne v metodike ECB.

Počas prechodného obdobia NBS simultánne hodnotila vývoj menových agregátov v metodike ECB ako aj v národnej metodike, pričom väčší dôraz sa kládol na hodnotenie menového agregátu M3 a jeho protipoložiek v metodike ECB.

Tabuľka 50 Schéma výpočtu menových agregátov	
Metodika NBS	Metodika ECB
Obeživo mimo bánk (M0)	(položky vstupujú do jednotlivých subagregátov spoločne v slovenských korunách aj v cudzej mene)
+	Obeživo mimo bánk (M0)
Netermínované vklady (v Sk)	+
= Peniaze (M1 – „narrow money“)	denné („overnight“) vklady a prijaté úvery
	= M1 („narrow money“)
Termínované vklady (všetky splatnosti, v Sk)	+ vklady a prijaté úvery s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov
+	+ vklady a prijaté úvery s výpovednou lehotou do 3 mesiacov
Vklady v cudzej mene	= M2 („intermediate money“)
= Kvázipeniaze (QM – „quasi money“)	+ repo obchody
	+ akcie a podielové listy PFPT
	+ vydané dlhové cenné papiere so splatnosťou do 2 rokov
Peňažná zásoba M2 (M1+QM)	Menový agregát M3 („broad money“)

Hlavné rozdiely medzi jednotlivými metodickými úpravami

- z hľadiska definície peňažných finančných inštitúcií:
  - metodika ECB pracuje s rozšíreným súborom peňažných finančných inštitúcií (PFI), ktorý zahŕňa NBS, obchodné banky a podielové fondy peňažného trhu (PFPT) – vklady podielových fondov peňažného trhu v obchodných bankách sa v tomto poňatí chápu ako medzibanková operácia a nie sú priamo zahrnuté do menových agregátov,
  - metodika NBS v menových agregátoch zahŕňa iba pasíva NBS a obchodných bánk – vklady PFPT v obchodných bankách preto v bilancii komerčných bánk vystupujú ako klientske vklady finančných inštitúcií a priamo tak vchádzajú do peňažnej zásoby M2;

- z hľadiska charakteru a likvidity zdrojov:
  - metodika ECB sleduje likviditu prostredníctvom širšieho agregátu M3, ktorý zahŕňa aj repo obchody, podielové listy otvorených podielových fondov peňažného trhu a dlhové cenné papiere, ktoré vystupujú z hľadiska likvidnosti a výnosnosti ako substitút bankových vkladov. Z hľadiska splatnosti nezahŕňajú peňažné agregáty ECB pasíva so splatnosťou nad 2 roky,
  - metodika NBS sleduje peňažnú zásobu meranú agregátom M2, ktorú tvoria peňažné prostriedky vo forme obeživa a bankových vkladov bez rozdielu splatnosti;
- z hľadiska definície vkladov a úverov:
  - metodika ECB berie ako súčasť vkladov aj podriadený dlh vo forme vkladu, záväzky v rámci repo operácií a neobchodovateľné cenné papiere vydané bankou v držbe klienta (pri úveroch sú to zase neobchodovateľné cenné papiere vydané klientom v držbe banky, podriadený dlh vo forme úveru, pohľadávky v rámci repo operácií a obchodované úvery),
  - metodika NBS pracuje s tzv. užšou definíciou úverov a vkladov, t. j. len s objemom prostriedkov vykázaných PFI ako úvery (vrátane klasifikovaných úverov) a vklady;
- z hľadiska ekonomických sektorov zahrnutých do menových agregátov:
  - metodika ECB (pri abstrahovaní vkladov PFPT z klientskych vkladov) zahŕňa popri vyššie uvedeních sektoroch aj vklady sektorov: miestna samospráva (S.1313) a fondy sociálneho zabezpečenia (S.1314)¹⁰,
  - metodika NBS zahŕňa v peňažnej zásobe M2 vklady nasledovných sektorov:
    - nefinančné spoločnosti (S.11),
    - finančné spoločnosti (S.123 a S.124) – vrátane vkladov PFPT,
    - poisťovne a penzijné fondy (S.125),
    - neziskové inštitúcie slúžiace prevažne domácnostiam (S.15),
    - domácnosti (S.14 – živnosti),
    - obyvateľstvo (S.14 – účty občanov);
- z hľadiska rezidentúry ekonomických subjektov:
  - metodika ECB berie do úvahy iba zdroje rezidentov (v slovenských korunách aj v cudzej mene),
  - metodika NBS sleduje v menových agregátoch aj korunové vklady nerezidentov;
- z hľadiska časového rozlíšenia aktív a pasív:
  - metodika ECB abstrahuje v menových agregátoch od časového rozlíšenia,
  - v metodike NBS je časové rozlíšenie súčasťou vkladových a úverových účtov klientov;
- z hľadiska sezónneho očisťovania časových radov:
  - v metodike NBS sa vykazujú na rozdiel od metodiky ECB sezónne neočistené údaje¹¹.

3.1.3 Štatistika klientskych úrokových sadzieb z nových obchodov (metodika ECB)

Od začiatku roka 2005 sa začala pri hodnotení klientskych úrokových sadzieb používať metodika ECB, kde sú vykazované úrokové miery z poskytnutých¹² úverov a prijatých vkladov (nových zmlúv). V tejto metodike sú sledované úrokové sadzby z tzv. nových obchodov (new business). Pod novými úvermi a novými vkladmi sa rozumejú prvýkrát podpísané zmluvy určujúce úrokovú mieru medzi bankou a klientom a nové prerokované zmluvy za aktívnej účasti klienta.

V rámci sektorového členenia sa hodnotia úrokové miery z úverov a z vkladov domácností (households) a nefinančných spoločností (non-financial corporations) tak, ako sú tieto sektory definované v nariadení Európskej centrálnej banky č. 63/2002¹³, týkajúceho sa štatistiky úrokových sadzieb.

¹⁰ Metodika NBS abstrahuje v peňažnej zásobe M2 od vkladov verejného sektora, ktoré sú hodnotené samostatne v rámci čistého úveru verejnej správy.

¹¹ V podmienkach NBS je v súčasnosti vykazovanie sezónne očisťovaných údajov v metodike ECB v štádiu prípravy.

¹² Termín „poskytnutý úver“ je ekvivalentom termínu „nový úver“.

¹³ Podľa odstavca 2 článku 1 nariadenia č. 63/2002 Európskej centrálnej banky z 20. decembra 2001, týkajúcej sa štatistiky úrokových sadzieb peňažných finančných inštitúcií z úverov a vkladov domácností a nefinančných spoločností sa z definície v prílohe A nariadenia Európskych spoločenstiev č. 2223/96 z 25. júna 1996 o Európskom systéme národných a regionálnych účtov (ESA 95) rozumie pod pojmom domácnosti (households) sektor domácností S.14 (t. j. obyvateľstvo a živnosti) a sektor neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam S.15 a pod pojmom nefinančné spoločnosti sektor S.11.

Zameranie sa na hodnotenie úrokových sadzieb z úverov a vkladov domácností a nefinančných spoločností by malo poskytovať presnejšie informácie o fungovaní transmisného mechanizmu, keďže sa pri hodnotení úrokových sadzieb neprihliada na sektory, ktoré majú špecifické postavenie voči bankovému sektoru, t. j. poisťovne, penzijné fondy a verejná správa.

Metodika ECB umožňuje sledovať úrokové miery podľa začiatkovej fixácie sadzby (ZFS) a pri nefinančných spoločnostiach aj podľa objemu úverov. Začiatková fixácia sadzby je obdobie, počas ktorého je dohodnutá úroková miera fixná. Na základe ZFS sa úvery rozdeľujú na úvery s pohyblivou sadzbou a ZFS do 1 roka vrátane, úvery so ZFS nad 1 rok a do 5 rokov vrátane, úvery so ZFS nad 5 rokov do 10 rokov vrátane a úvery so ZFS nad 10 rokov. Podľa objemu sa úvery nefinančným spoločnostiam členia na úvery do 1 mil. EUR a nad 1 mil. EUR.

Úvery domácnostiam sa delia podľa účelu na:

- prečerpania bežných účtov
- prevádzkové úvery (len živnosti)
- investičné úvery
- spotrebiteľské úvery
- úvery na nehnuteľnosti
  - hypotekárne úvery
  - stavebné úvery
  - medziúvery
  - iné úvery na nehnuteľnosti
- ostatné úvery.

Úvery nefinančným spoločnostiam sa členia podľa účelu na:

- prečerpania bežných účtov
- investičné úvery
- prevádzkové úvery
- úvery na nehnuteľnosti
  - hypotekárne úvery
  - stavebné úvery
  - medziúvery
  - iné úvery na nehnuteľnosti
- ostatné úvery.

Členenie vkladov (rovnaké pri domácnostiach aj nefinančných spoločnostiach):

- vklady splatné na požiadanie
  - netermínované vklady
  - denné vklady
- vklady s dohodnutou splatnosťou
  - do 1 roka
    - do 7 dní
    - do 1 mesiaca
    - do 3 mesiacov
    - do 6 mesiacov
    - do 1 roka
  - nad 1 rok
    - do 2 rokov
    - nad 2 roky
- úsporné vklady
  - s výpovednou lehotou do 3 mesiacov
  - s výpovednou lehotou nad 3 mesiace.

Úroková sadzba z úverov a vkladov sa počíta ako vážený aritmetický priemer všetkých úrokových mier za úvery/vklady za každú kategóriu osobitne. Váhové informácie za nové úvery predstavuje celá suma zakotvená v zmluve bez ohľadu na to, či sa vyčerpá daný objem v sledovanom mesiaci alebo nie.

Dotácie poskytnuté klientom tretími stranami sa pri určovaní úrokovej miery nezohľadňujú, keďže dotácie banka neplatí ani neprijíma. Napríklad úroková sadzba z hypotekárnych úverov so štátnou prímou sa vykazuje bez štátnej dotácie.

3.1.4 Členenie úverov z hľadiska hodnotenia ich kvality

Rok 2005¹⁴

Úvery sa členili z hľadiska hodnotenia ich kvality pre účely vykazovania na štatistické účely do nasledovných kategórií:

- a) štandardné úvery,
- b) štandardné úvery s výhradou,
- c) neštandardné úvery,
- d) pochybné úvery,
- e) stratové úvery,
- f) nezatriedované úvery
  1. s omeškaním platby do 30 dní,
  2. s omeškaním platby od 31 do 90 dní,
  3. s omeškaním platby od 91 do 180 dní,
  4. s omeškaním platby od 181 do 360 dní,
  5. s omeškaním platby nad 360 dní.

Podľa opatrenia NBS č. 13/2004 z 26. novembra 2004 o zatriedovaní majetku a záväzkov bánk a pobočiek zahraničných bánk, o úprave ich ocenenia, o tvorbe a rušení rezerv a s tým súvisiacich hláseniach (ďalej len opatrenia NBS) sa pohľadávky zatriedovali takto:

Štandardnou pohľadávkou sa rozumela pohľadávka, ak

- bol dlžník v omeškaní s jej platením najviac 30 dní, plní ostatné záväzky podľa zmluvy a na základe analýzy ekonomickej situácie dlžníka sa predpokladá, že bude splatená v plnej výške a včas;

Štandardnou pohľadávkou s výhradou sa rozumela pohľadávka, ak

- bol dlžník v omeškaní s jej platením dlhšie ako 30 dní, ale nie dlhšie ako 90 dní,
- dlžník neplnil niektorý iný záväzok podľa zmluvy ako je splácanie jeho záväzku, napríklad nepredložil požadované informácie podľa zmluvy, alebo na základe analýzy ekonomickej situácie dlžníka sa predpokladala strata pre banku z dôvodu, že nebude splatená včas,
- tvorba opravnej položky bola aspoň 1 %, ale menej ako 20 % z nezabezpečenej hodnoty štandardnej pohľadávky s výhradou;

Neštandardnou pohľadávkou sa rozumie pohľadávka, ak

- bol dlžník v omeškaní s jej platením dlhšie ako 90 dní, ale nie dlhšie ako 180 dní,
- bol dlžník v likvidácii,
- vznikla plnením zo zábezpeky poskytnutej za dlžníka, alebo na základe analýzy ekonomickej situácie dlžníka sa predpokladalo, že bude splatená z väčšej časti,
- tvorba opravnej položky bola aspoň 20 %, ale menej ako 50 % z nezabezpečenej hodnoty neštandardnej pohľadávky;

Pochybnou pohľadávkou sa rozumela pohľadávka, ak

- bol dlžník v omeškaní s platením pohľadávky dlhšie ako 180 dní, ale nie dlhšie ako 360 dní,
- bol dlžník vo vyrovnávacom konaní,
- bol na majetok dlžníka podaný návrh na vyhlásenie konkurzu a bol ustanovený predbežný správca konkurznej podstaty, alebo na základe analýzy ekonomickej situácie dlžníka sa predpokladá, že bude splatená z menšej časti,
- tvorba opravnej položky bola aspoň 50 %, ale menej ako 95 % z nezabezpečenej hodnoty pochybné pohľadávky;

Stratovou pohľadávkou sa rozumie pohľadávka, ak

- bol dlžník v omeškaní s platením pohľadávky dlhšie ako 360 dní,
- na majetok dlžníka bol zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre jeho nedostatok,
- na majetok dlžníka bol vyhlásený konkurz,
- na majetok dlžníka bol zrušený konkurz z dôvodu, že jeho majetok nepostačuje ani na úhradu nákladov konkurzného konania,
- išlo o pohľadávku voči osobe, ktorá mala osobitný vzťah k banke, alebo mala kontrolu nad bankou a omeškanie s jej platením je dlhšie ako 90 dní, alebo na základe analýzy ekonomickej situácie dlžníka sa predpokladalo, že nebude splatená ani čiastočne,
- tvorba opravnej položky bola 100 % z nezabezpečenej hodnoty stratovej pohľadávky.

¹⁴ Do roku 2004 sa pohľadávky zatriedovali ako štandardné úvery, štandardné úvery s výhradou, neštandardné úvery, pochybné úvery a stratové úvery.

Nezatriedovanými úvermi sa rozumeli úvery v portfóliu pohľadávok, vytvorenom podľa § 8 opatrenia NBS.

Rok 2006

Od januára 2006 je v platnosti nové opatrenie NBS č. 7/2005 zo 6. decembra 2005, ktorým sa mení opatrenie Národnej banky Slovenska č. 13/2004 o zatriedovaní majetku a záväzkov bánk a pobočiek zahraničných bánk, o úprave ich oceňovania, o tvorbe a rušení rezerv a s tým súvisiacich hláseniach, na základe ktorého sa podstatne mení spôsob členenia úverov z hľadiska hodnotenia ich kvality.

Na základe zmeny v účtovaní bánk podľa medzinárodných účtovných štandardov sa zmenil spôsob úpravy oceňovania finančných aktív a opatrenie NBS č. 13/2004 s účinnosťou od 1. januára 2006 pozmenilo charakter regulačný (pre účel oceňovania vybraných druhov aktív) na charakter overovací.

Na účely vykonávania bankového dohľadu sa vybrané finančné aktíva členia nasledovne:

Pohľadávky oceňované na individuálnom základe voči právnickým osobám

- bez identifikovaného znehodnotenia
- so zníženou hodnotou
  - v intervale znehodnotenia nie viac ako 20 %
  - v intervale znehodnotenia viac ako 20 %, ale nie viac ako 50 %
  - v intervale znehodnotenia viac ako 50 %, ale nie viac ako 95 %
  - v intervale znehodnotenia viac ako 95 %
- zlyhané.

Pohľadávky oceňované na portfóliovom základe voči právnickým osobám

- významné
- nevýznamné.

Pre potreby štatistického vykazovania sa jednotlivé pohľadávky členia nasledovne:

- Kategóriou I. sa rozumie majetok oceňovaný individuálne bez identifikovaného znehodnotenia.
- Kategóriou II. sa rozumie majetok oceňovaný na portfóliovom základe (bez identifikovaného znehodnotenia na individuálnom základe).
- Kategóriou III. sa rozumie majetok oceňovaný individuálne s identifikovaným znehodnotením.

Ako **zlyhané pohľadávky** sa uvedie majetok, kde banka identifikovala znehodnotenie viac ako 50 %, alebo ak je dlžník v omeškaní so splácaním viac ako 90 dní.

Pre vykazovanie úrokovej štatistiky podľa harmonizovanej metodiky do ECB sú úvery vykazované bez kategórie zlyhané, ktorá je považovaná za tzv. zlé úvery.

3.1.5 Platobná bilancia

V roku 2006 došlo k zmene metodiky zaznamenávania príjmov z rozpočtu EÚ. Pôvodne boli všetky príjmy zaznamenávané v rámci bilancie bežných transferov. Nové členenie odráža charakter jednotlivých fondov, prostredníctvom ktorých sa čerpajú zdroje z EÚ, t. j. rozlišuje ich použitie na bežné, resp. investičné účely. Uvedená skutočnosť vyústila do preradenia časti príjmov z bilancie bežných transferov do bilancie kapitálových transferov s následným negatívnym vplyvom na saldo bežného účtu. Metodická zmena nemá žiadny vplyv na externú rovnováhu, keďže nižšie príjmy v rámci bežného účtu sú plne kompenzované vyšším prílevom na kapitálovom a finančnom účte.

3.2 Základné makroekonomické ukazovatele

3.2.1 Hrubý domáci produkt (HDP)

Hrubá produkcia (hrubý obrat) – predstavuje hodnotu výrobkov a služieb, ktoré sú výsledkom činnosti rezidentských jednotiek počas účtovného obdobia na území SR. Podľa metodiky Európskeho systému národných účtov (ESA 95) sa člení na trhový produkciu, produkciu vyrobenú pre vlastné konečné použitie a ostatnú netrhovú produkciu.

Medzispotreba – sa skladá zo služieb a výrobkov krátkodobého použitia, ktoré sa v rámci daného účtovného obdobia spotrebovali alebo transformovali v procese výroby.

Pridaná hodnota – získava sa odpočtom medzispotreby od hrubej produkcie. Súčet pridanej hodnoty jednotlivých odvetví hospodárstva (vytvorenej trhovou činnosťou, činnosťou vytvorenou pre vlastné použitie, netrhovou činnosťou) a nepriamych daní znížených o subvencie na produkty je vytvorený hrubý domáci produkt.

Hrubý domáci produkt (HDP) v trhových cenách – predstavuje konečný výsledok činnosti rezidentských jednotiek vyprodukovaných v sledovanom období. Geograficky pokrývajú údaje o HDP územie Slovenskej republiky. Štatistické zisťovania používané na výpočet HDP vychádzajú zásadne z účtovnej evidencie respondenta, v období, v ktorom sa činnosť uskutočnila (aktuálny princíp). Skrytá nelegálna ekonomika je čiastočne odhadovaná. Hrubý domáci produkt v trhových cenách sa zostavuje tromi metódami – produkčnou (výrobnou), spotrebnou (výdavkovou) a dôchodkovou.

Produkčná (výrobná) metóda – HDP zostavený produkčnou metódou (nazýva sa vytvorený HDP) vzniká ako súčet pridanej hodnoty vytvorenej v pôdohospodárstve, priemysle, stavebníctve a službách a daní (spotrebné dane, DPH, čisté dane na dovoz) znížených o subvencie na produkty.

Spotrebná (výdavková) metóda – HDP zostavený spotrebnou metódou (nazýva sa použitý HDP) sa získa ako súčet konečnej spotreby domácností, konečnej spotreby neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam, konečnej spotreby verejnej správy, tvorby hrubého fixného kapitálu, zmeny stavu zásob, salda vývozu a dovozu výrobkov a služieb. Rozdiely vznikajúce pri zostavovaní HDP na základe produkčnej a spotrebnej metódy sú uvádzané v položke štatistická diskrepancia.

Dôchodková metóda – Štatistický úrad SR pokusne zostavuje HDP aj na základe dôchodkovej metódy, ktorá vychádza z tokov jednotlivých druhov dôchodkov v ekonomike – odmeny zamestnancov, hrubý prevádzkový prebytok a zmiešané dôchodky, čisté dane z produkcie a dovozu. Na základe tejto metódy je zatiaľ zostavovaný HDP iba raz ročne, v bežných cenách.

Konečná spotreba domácností – zahŕňa výdavky sektora domácností na nákup potravín, nápojov, tabaku, odievanie, obuv, náklady spojené s bývaním, nábytok, bytové vybavenie, údržbu domu, výdavky na zdravie, dopravu, poštové a telekomunikačné služby, rekreáciu, vzdelávanie, služby reštauračného a hotelového charakteru a iné tovary. Súčasťou konečnej spotreby domácností sú aj bytové služby pre potrebu vlastníkov obydľí vrátane ušlého zisku (imputované nájomné), predmety dlhodobej spotreby, ktoré sa nepovažujú za tvorbu hrubého fixného kapitálu, ako aj poľnohospodárska produkcia na vlastné konečné použitie a naturálne dôchodky.

Konečná spotreba neziskových inštitúcií – zahŕňa hodnotu výrobkov a služieb produkovaných neziskovými inštitúciami a výdavky neziskových inštitúcií na nákup tovarov a služieb od trhových výrobcov, ktoré poskytujú priamo domácnostiam na ich spotrebu ako sociálne naturálne transfery.

Konečná spotreba verejnej správy – zahŕňa hodnotu výrobkov a služieb produkovaných verejnou správou (okrem tvorby kapitálu na vlastné použitie) a nákupy výrobkov a služieb realizované verejnou správou od trhových výrobcov, ktoré boli spotrebované domácnosťami (sociálne naturálne transfery).

Tvorba hrubého fixného kapitálu – zahŕňa nadobudnutie investičného majetku znížené o úbytok investičného majetku výrobcami rezidentmi v priebehu daného obdobia. Investičným majetkom sú hmotné alebo nehmotné aktíva, ktoré boli vyrobené ako produkcia vo výrobnom procese a budú sa v iných výrobných procesoch používať opakovane alebo trvalo po dobu dlhšiu ako jeden rok a ktorých obstarávacia hodnota pri dlhodobom hmotnom majetku bola 30 000 Sk a viac a pri nehmotnom 50 000 Sk a viac. Započítavajú sa aj prírastky hodnoty určitých neprodukovaných aktív (napr. kultivácia pôdy), či náklady spojené s prevodom ich vlastníctva.

Zmena stavu zásob – meria sa hodnotou vstupov plynúcich do zásob zníženou o hodnotu výberov zo zásob a o hodnotu všetkých opakovane sa vyskytujúcich strát na zásobách. Zásoby zahŕňajú zásoby materiálu, nedokončenej výroby, hotových výrobkov a zásoby obchodného tovaru.

Vývoz výrobkov a služieb – zahŕňa všetky transakcie s výrobkami a službami (predaj, bartrový obchod, dary alebo granty) smerujúce k nerezidentom. Dovoz výrobkov a služieb – zahŕňa transakcie s výrobkami a službami (nákup, bartrový obchod, dary a granty) smerujúce od nerezidentov.

Flash odhad HDP a zamestnanosti – Štatistický úrad SR zverejňuje do 45 dní po skončení daného štvrtého rýchly (prvý) odhad vývoja ekonomiky. Publikovaný je odhad ekonomického rastu i odhad celkovej zamestnanosti podľa metodiky ESA 95. Zverejnený odhad je konsenzom odhadnutého vývoja ekonomiky z pohľadu ŠÚ SR (na základe predbežných, čiastočných informácií zo štatistických výkazov a vlastných odhadov) a prognóz makroekonomického vývoja zúčastnených inštitúcií vrátane NBS.

3.2.2 Mzdová štatistika

Priemerná nominálna mzda – hrubá mzda, neznížená o zákonné alebo so zamestnancom dohodnuté zrážky vrátane odhadu za zamestnancov u živnostníkov (bez podnikateľských príjmov). Do výpočtu sa nezahŕňajú výplaty zo zisku a odmeny za pracovnú pohotovosť.

Index priemernej reálnej mzdy – podiel indexu nominálnej mzdy a indexu spotrebiteľských cien.

Kompenzácie zamestnancov (odmeny zamestnancov) – zahŕňajú celkové odmeny v peňažnej podobe alebo v naturáliách, ktoré platí zamestnávateľ zamestnancom ako odmenu za vykonanú prácu, vrátane odvodov do sociálneho systému hradenými zamestnávateľmi. Členia sa na mzdy a platy a sociálne príspevky zamestnávateľov.

Jednotkové náklady práce (podľa metodiky ECB) – ukazovateľ ULC je kompozitným vyjadrením nákladových tlakov v danej ekonomike vyplývajúcich z pracovnej sily a je považovaný aj za jeden z hlavných indikátorov konkurencieschopnosti ekonomiky. Tento ukazovateľ nám dáva informáciu o tom, aká výška „obligatórných“ nákladov na zamestnanca pripadá na jednotku vytvoreného produktu. Ukazuje vzťah medzi tým, koľko finančných prostriedkov je vynaložených na jedného zamestnanca a tým, čo vyprodukuje svojou prácou.

Nominálne – podiel úplných nákladov na zamestnanca v nominálnom vyjadrení a reálnej produktivity práce (tento výpočet ULC používa väčšina zahraničných inštitúcií – ECB, EK, OECD). Jednotkové náklady práce vypočítané podľa tejto metodiky ukazujú na cenový vývoj v mzdovej oblasti. Keďže sa porovnávajú nominálne pracovné náklady a reálny HDP, možno v dlhšom časovom horizonte porovnať, ako sa vyvíjajú v jednotlivých rokoch bežné náklady práce vo vzťahu k jednotke vyprodukovaného reálneho outputu.

Reálne – podiel úplných nákladov na zamestnanca v reálnom vyjadrení a reálnej produktivity práce. Reálne ULC hovorí o tom, či cenové tlaky majú tendenciu rásť alebo klesať. Rast reálnych ULC pri rýchlejšom raste kompenzácií na zamestnanca oproti rastu produktivity práce môže indikovať rast inflácie v dôsledku dopytových tlakov.

ULC vyjadrené v metodike NBS – podiel priemernej nominálnej mzdy a produktivity práce, ktorá je vypočítaná zo zamestnanosti podľa štatistického výkazníctva.

3.2.3 Štatistika zamestnanosti a nezamestnanosti

Zamestnanosť

– podľa štatistického výkazníctva, t. j. z výkazov, ktoré predkladajú zamestnávateľia (mesačne, štvrťročne) – vykazuje sa priemerný evidenčný počet zamestnancov, zahŕňajúci stálych i dočasných zamestnancov, ktorí sú v pracovnom, služobnom alebo v členskom pomere k organizácii, bez ohľadu na to, či sú skutočne prítomní v práci alebo nie (napr. pre chorobu, dovolenku na zotavenie, vojenské cvičenie a pod.) a tiež zamestnanci, ktorí nepracovali (napr. v dôsledku štrajku, výluky, protestu). Patria sem taktiež zamestnaní s kratším pracovným časom. Nepatria sem osoby na materskej dovolenke, osoby vo výkone vojenskej služby (aj civilnej), uční a študenti na prevádzkovej praxi.

– podľa výberového zisťovania pracovných síl, t. j. na základe zisťovania vo vybranej vzorke domácností (štvrťročne) podľa metodiky Medzinárodného úradu práce (ILO) – vykazuje sa počet pracujúcich, ktorý zahŕňa všetky osoby, vykonávajúce v sledovanom týždni najmenej jednu hodinu akúkoľvek platenú prácu alebo prácu za účelom dosiahnutia zisku. Medzi pracujúcimi patria zamestnanci, podnikatelia (so zamestnancami i bez zamestnancov), neplatení rodinní príslušníci vypomáhajúci v rodinnom podniku, ako aj osoby v sledovanom týždni nepracujúce pre chorobu, dovolenku, materskú dovolenku, výkon vojenskej služby, štrajk, výluky, zlé poveternostné podmienky a pod. Do kategórie podnikatelia sú podľa metodiky VZPS začlenení vlastníci firiem, živnostníci, samostatne hospodáriaci roľníci a osoby so slobodným povoláním (s jediným hlavným zamestnaním).

– podľa metodiky ESA 95 – zamestnanosť je vyjadrená počtom osôb (zamestnancov a samozamestnávateľov), ktorí sú zapojení do výrobných činností spadajúcej do rámca výroby v systéme národných účtov. Pri konštrukcii ukazovateľov účtov práce sa používa metóda bilancovania, t. j. bilancuje sa ponuka pracovných síl s dopytom. Ide o porovnávanie a harmonizovanie údajov získaných z podnikových zisťovaní s údajmi získanými z výberového zisťovania pracovných síl v domácnostiach tak, aby zodpovedali definíciám podľa ILO a ESNÚ 95.

Miera zamestnanosti – v percentách vyjadrený podiel počtu pracujúcich osôb z obyvateľstva vo veku od 15 rokov.

Miera ekonomickej aktivity – v percentách vyjadrený podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva (pracujúcich a nezamestnaných) z obyvateľstva vo veku od 15 rokov.

Nezamestnanosť

Nezamestnané osoby – podľa výberového zisťovania pracovných síl (VZPS) – za nezamestnané sú považované všetky osoby, ktoré v sledovanom týždni nemajú prácu, ktoré si v ostatných štyroch týždňoch aktívne hľadajú prácu a ktoré sú schopné začať pracovať najneskôr do dvoch týždňov. Tieto osoby môžu, ale nemusia byť evidované na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny. Od roku 2002 je dĺžka trvania nezamestnanosti definovaná ako kratšie obdobie z doby hľadania si zamestnania a z doby ukončenia posledného zamestnania (metodika Eurostatu).

Miera nezamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl (VZPS) – v percentách vyjadrený podiel počtu nezamestnaných z ekonomicky aktívneho obyvateľstva.

Miera evidovanej nezamestnanosti – v súlade s dohovorom Medzinárodnej organizácie práce vypočítava sa z počtu disponibilných uchádzačov o zamestnanie, ktorí môžu bezprostredne po predložení ponuky vhodného voľného pracovného miesta nastúpiť do zamestnania a z počtu ekonomicky aktívnych osôb za predchádzajúci rok z výberového zisťovania pracovných síl.

3.2.4 Štatistika príjmov a výdavkov domácností

Bežné príjmy domácností

Odmeny zamestnancov – hrubé mzdy a platy a odvody zamestnávateľa do povinných fondov.

Hrubý zmiešaný dôchodok – zisk a dôchodok z podnikania, samozásobovanie domácností poľnohospodárskymi produktmi a imputované nájomné.

Dôchodky z majetku – úroky, dividendy, dôchodky z prenájmu pôdy a iné.

Sociálne dávky – dávky dôchodkového zabezpečenia, nemocenského poistenia, štátne sociálne dávky, podpora v nezamestnanosti evidovaných nezamestnaných.

Ostatné bežné transfery – vyplatené poistné náhrady z rôznych druhov poistenia, súkromné prevody zo zahraničia, výhry zo stávk, súdne a mimosúdne rehabilitácie, štipendiá a príspevky stravovania študentov.

Bežné výdavky domácností

Dôchodky z majetku – úroky platené za poskytnuté úvery a iné platby uvedeného charakteru
Bežné dane z dôchodkov, majetku a pod.

Sociálne príspevky – priame dane a poplatky platené do štátneho rozpočtu a rozpočtov miest a obcí, sociálne príspevky platené do zdravotných poisťovní, sociálnej poisťovne a do fondu zamestnanosti, súkromné prevody do zahraničia, rôzne príspevky nezárobkovým organizáciám, stávky do výšky hier, pokuty a poplatky.

Ostatné bežné transfery – platby za neživotné, životné a zdravotné poistenie mimo sociálnych systémov, príspevky nadáciám a pod.

Hrubý disponibilný dôchodok domácností – rozdiel medzi bežnými príjmami a bežnými výdavkami domácností.

Úprava vyplývajúca zo zmien čistého majetku domácností v rezervách penzijných fondov – zmeny v čistom majetku domácností v penzijných fondoch (rozdiel medzi prírastkami a úbytkami v penzijných fondoch).

Hrubé úspory domácností (rozdiel medzi hrubým disponibilným dôchodkom a konečnou spotrebou domácností) – zahŕňajú okrem korunových vkladov občanov a drobných podnikateľov aj ich aktivity spojené s nákupom hmotných a nehmotných investícií.

Miera hrubých úspor domácností – vyjadruje podiel hrubých úspor na hrubom disponibilnom dôchodku domácností.

3.2.5 Štatistika finančného hospodárenia

Korporácia – jednotné pomenovanie, ktoré zahŕňa rôzne organizačné formy finančných a nefinančných subjektov (akciové spoločnosti, spol. s r. o., družstvá, štátne podniky, fyzické osoby atď.).

Nefinančné korporácie – podnikateľské subjekty zapísané v obchodnom registri vyvíjajúce aktivitu s cieľom dosahovať zisk vo všetkých oblastiach činností, okrem peňažníctva a poisťovníctva. Patria sem tiež príspevkové organizácie, ktoré svoje výdavky kryjú z viac ako 50 % tržbami. Nezahŕňajú sa k nim domácnosti, živnostníci, slobodné povolania a farmári.

Finančné korporácie – subjekty, ktoré sa zaoberajú hlavne finančným sprostredkovaním a pomocnými finančnými činnosťami. Sektor finančných korporácií zahŕňa Národnú banku Slovenska, komerčné banky, subjekty zaoberajúce sa finančným lízingom, zmenárne, správcovské spoločnosti, komerčné poisťovne a podielové fondy.

Národná banka Slovenska – v zmysle Štatistickej odvetvovej klasifikácie ekonomických činností je zaradená v oddiele 65 Finančné sprostredkovanie okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia.

4 Tabuľky**Vybrané ukazovatele hospodárskeho a menového vývoja SR**

	Merná jednotka	2007		2008										
		11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
REÁLNA EKONOMIKA														
Hrubý domáci produkt ¹⁾²⁾	mld. Sk	-	1429,5*	-	-	343,8*	-	-	720,0*	-	-	1 125,3*	-	-
Medziročná zmena HDP ³⁾	%	-	14,3*	-	-	9,3*	-	-	8,6*	-	-	7,0*	-	-
Miera nezamestnanosti ⁴⁾⁹⁾	%	7,8	8,0	8,1	7,8	7,6	7,4	7,4	7,4	7,5	7,4	7,5	7,5	
Spotrebiteľské ceny (HICP) ³⁾⁸⁾	%	2,3	2,5	3,2	3,4	3,6	3,7	4,0	4,3	4,4	4,4	4,5	4,2	3,9
Spotrebiteľské ceny (CPI) ³⁾	%	3,1	3,4	3,8	4,1	4,2	4,3	4,6	4,6	4,8	5,0	5,4	5,1	4,9
OBCHODNÁ BILANCIA^{7) (p)}														
Vývoz (fob)	mil. Sk	1 312 257	1 420 738	125 146	257 030	383 300	517 948	645 784	776 442	899 719	1 010 818	1 143 690	1 283 837	.
Dovoz (fob)	mil. Sk	1 322 055	1 442 123	123 875	255 512	383 579	525 123	649 542	781 852	909 236	1 018 141	1 150 796	1 286 915	.
Saldo	mil. Sk	-9 798	-21 385	1 271	1 518	-279	-7 175	-3 759	-5 410	-9 517	-7 324	-7 106	-3 078	.
PLATOBNÁ BILANCIA														
Bežný účet ⁷⁾	mil. Sk	-88 466,2	-98 746,3	-1 097,5	3 096,1	-6 521,0	-22 186,7	-32 913,2	-63 013,1	-80 955,2	-79 887,2	-92 886,5	.	.
Kapitálový a finančný účet	mil. Sk	170 341,9	183 903,6	-4 180,7	10 938,1	20 297,2	31 936,8	35 522,6	82 104,2	108 565,5	116 317,9	122 394,2	.	.
Celková bilancia	mil. Sk	95 796,3	95 971,0	-218,3	-558,3	-3 880,7	-1 549,9	-3 537,4	-3 842,8	-2 492,2	-2 632,3	-2 749,8	.	.
DEVÍZOVÉ REZERVY⁴⁾														
Celkové devízové rezervy	mil. USD	21 868,6	21 598,6	21 956,0	22 401,5	23 122,9	23 504,3	23 460,6	23 617,5	23 754,1	22 388,0	22 214,0	19 429,8	19 429,8
Devízové rezervy NBS	mil. USD	19 110,9	18 581,6	19 257,0	19 554,5	20 041,4	19 841,8	19 698,4	19 917,4	19 773,0	18 840,4	18 524,3	17 056,6	17 093,5
ZAHRANIČNÁ ZADĹŽENOSŤ⁴⁾														
Celková hrubá zahraničná zadĺženosť	mld. USD	43,1	44,3	43,7	46,6	49,4	50,1	52,4	56,1	57,0	52,8	53,0	.	.
Zahraničná zadĺženosť na obyvateľa SR	USD	8 014	8 237	8 117	8 669	9 180	9 322	9 735	10 430	10 593	9 819	9 861,0	.	.
MENOVÉ UKAZOVATELE														
Devízový kurz ⁵⁾	Sk/USD	22,637	22,882	22,797	22,495	20,977	20,550	20,253	19,512	19,215	20,196	21,047	22,778	23,863
Menový agregát M3 ⁴⁾⁸⁾	mld. Sk	1 041,0	1 082,4	1 082,3	1 093,1	1 084,6	1 090,8	1 108,1	1 094,6	1 104,9	1 113,5	1 105,9	1 093,1	.
Medziročná zmena M3 ³⁾	%	12,3	13,0	12,6	12,2	10,5	10,2	9,8	6,6	9,6	8,2	6,4	5,1	.
Pohľadávky peňažných finančných inštitúcií ⁶⁾	mld. Sk	1 029,4	1 044,7	1 041,1	1 049,8	1 045,0	1 058,6	1 061,4	1 082,6	1 100,7	1 115,6	1 127,2	1 149,3	.
ŠTÁTNY ROZPOČET²⁾⁴⁾														
Prijmy	mld. Sk	290,3	322,2	35,0	51,5	81,0	113,4	133,3	156,2	186,8	216,7	241,9	274,9	307,1
Výdavky	mld. Sk	284,9	345,7	22,0	50,0	77,6	105,7	136,4	160,3	187,4	211,6	237,6	267,0	297,5
Saldo	mld. Sk	5,4	-23,5	13,0	1,5	3,4	7,7	-3,1	-4,1	-0,6	5,1	4,3	7,9	9,6
PEŇAŽNÝ TRH														
Úrokové sadzby stanovované Bankovou radou NBS														
Dátum platnosti ⁶⁾		25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	29.10.2008	11.11.2008
1-dňové operácie - sterilizačné	%	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,75	2,25
- refinančné	%	5,75	5,75	5,75	5,75	5,75	5,75	5,75	5,75	5,75	5,75	5,75	4,75	4,25
Limitná úroková sadzba pre dvojtypňové repo tendre	%	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	3,75	3,25
Základná úroková sadzba NBS (do 31. 12. 2002	%	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	3,75	3,25
diskontná sadzba)														
Priemerná úroková miera z medzibankových vkladov (BRIBOR)														
overnight	%	3,82	2,75	4,01	3,39	3,25	3,62	4,12	3,52	3,31	4,19	3,40	3,04	2,97
7-dňová	%	4,19	3,93	4,22	4,00	3,98	4,07	4,19	4,02	3,88	4,22	4,03	3,76	3,20
14-dňová	%	4,25	4,12	4,24	4,12	4,10	4,16	4,22	4,13	4,03	4,24	4,12	3,95	3,28
1-mesačná	%	4,28	4,25	4,28	4,23	4,21	4,23	4,26	4,26	4,20	4,27	4,19	4,08	3,38
2-mesačná	%	4,32	4,28	4,30	4,26	4,27	4,26	4,29	4,31	4,28	4,28	4,22	4,13	3,45
3-mesačná	%	4,35	4,31	4,32	4,28	4,29	4,28	4,32	4,34	4,33	4,31	4,25	4,21	3,65
6-mesačná	%	4,40	4,36	4,35	4,30	4,32	4,33	4,40	4,57	4,54	4,45	4,52	4,75	4,29
9-mesačná	%	4,43	4,41	4,38	4,30	4,32	4,36	4,46	4,74	4,78	4,73	4,76	4,98	4,45
12-mesačná	%	4,45	4,45	4,41	4,30	4,32	4,39	4,50	4,88	5,02	4,96	5,02	5,16	4,52

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR, NBS

¹⁾ Predbežné údaje.²⁾ Údaje sú v stálych cenách vypočítaných reťazitým objemom s použitím referenčného roka 2000.³⁾ Kumulatívne od začiatku roka.⁴⁾ Zmena oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka.⁵⁾ Stav ku koncu obdobia.⁶⁾ Kurz devíza stred, priemer za obdobie.⁷⁾ Dátum, od ktorého je daná úroveň úrokových sadzieb v platnosti na základe rozhodnutia Bankovej rady NBS.⁸⁾ Údaje za zahraničný obchod a bežný účet platobnej bilancie sú od mája 2004 každý mesiac revidované.⁹⁾ Podľa metodiky ECB.¹⁰⁾ Evidovaná nezamestnanosť.

Vybrané ukazovatele hospodárskeho a menového vývoja SR (prepočet SKK na EUR)

	Memná jednotka	2007		2008										
		11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
REÁLNÁ EKONOMIKA														
Hrubý domáci produkt ¹⁾²⁾	mld. EUR		47,5*			11,4*	-	-	23,9*	-	-	37,4*	-	-
Medziročná zmena HDP ³⁾	%	-	14,3*	-	-	9,3*	-	-	8,6*	-	-	8,0*	-	-
Miera nezamestnanosti ⁴⁾⁹⁾	%	7,8	8,0	8,1	7,8	7,6	7,4	7,4	7,4	7,5	7,4	7,5	7,5	-
Spotrebiteľské ceny (HICP) ³⁾⁸⁾	%	2,3	2,5	3,2	3,4	3,6	3,7	4,0	4,3	4,4	4,4	4,5	4,2	3,9
Spotrebiteľské ceny (CPI) ³⁾	%	3,1	3,4	3,8	4,1	4,2	4,3	4,6	4,6	4,8	5,0	5,4	5,1	4,9
OBCHODNÁ BILANCIA⁷⁾ (p)														
Vývoz (fob)	mil. EUR	43 559	47 160	3 731	7 711	11 597	15 754	19 808	24 117	28 183	31 845	36 233	40 835	.
Dovoz (fob)	mil. EUR	43 884	47 870	3 694	7 666	11 606	15 977	19 922	24 286	28 488	32 077	36 458	40 928	.
Saldo	mil. EUR	-325	-710	38	45	-10	-223	-115	-169	-304	-232	-225	-93	.
PLATOBNÁ BILANCIA														
Bežný účet ⁷⁾	mil. EUR	-2 936,5	-3 277,8	-36,4	102,8	-216,5	-736,5	-1 092,5	-2 091,7	-2 687,2	-2 651,8	-3 083,3	.	.
Kapitálový a finančný účet	mil. EUR	5 654,3	6 104,5	-138,8	363,1	673,7	1 060,1	1 179,1	2 725,4	3 603,7	3 861,0	4 062,7	.	.
Celková bilancia	mil. EUR	3 179,9	3 185,7	-7,2	-18,5	-128,8	-51,4	-117,4	-127,6	-82,7	-87,4	-91,3	.	.
DEVÍZOVÉ REZERVY⁴⁾														
Celkové devízové rezervy	mil. USD	21 868,6	21 598,6	21 956,0	22 401,5	23 122,9	23 504,3	23 460,6	23 617,5	23 754,1	22 388,0	22 214,0	19 429,8	19 429,8
Devízové rezervy NBS	mil. USD	19 110,9	18 581,6	19 257,0	19 554,5	20 041,4	19 841,8	19 698,4	19 917,4	19 773,0	18 840,4	18 524,3	17 056,6	17 093,5
ZAHRANIČNÁ ZADĹŽENOSŤ⁴⁾														
Celková hrubá zahraničná zadĺženosť	mld. USD	43,1	44,3	43,7	46,6	49,4	50,1	52,4	56,1	57,0	52,8	53,0	.	.
Zahraničná zadĺženosť na obyvateľa SR	USD	8 014	8 237	8 117	8 669	9 180	9 322	9 735	10 430,0	10 593,0	9 819,0	9 861,0	.	.
MENOVÉ UKAZOVATELE														
Devízový kurz ⁵⁾	Sk/USD	22,637	22,882	22,797	22,495	20,977	20,550	20,253	19,512	19,215	20,196	21,047	22,778	23,863
Menový agregát M3 ⁴⁾⁸⁾	mld. EUR	34,6	35,9	35,9	36,3	36,0	36,2	36,8	36,3	36,7	37,0	36,7	36,3	.
Medziročná zmena M3 ³⁾	%	12,3	13,0	12,6	12,2	10,5	10,2	9,8	6,6	9,6	9,6	6,4	6,4	.
Pohľadávky peňažných finančných inštitúcií ⁹⁾	mld. EUR	34,2	34,7	34,6	34,8	34,7	35,1	35,2	35,9	36,5	37,0	37,4	38,1	.
ŠTÁTNY ROZPOČET²⁾⁴⁾														
Príjmy	mld. EUR	9,64	10,70	1,16	1,71	2,69	3,76	4,42	5,18	6,20	7,19	8,03	9,13	9,13
Výdavky	mld. EUR	9,46	11,48	0,73	1,66	2,58	3,51	4,53	5,32	6,22	7,02	7,89	8,86	8,86
Saldo	mld. EUR	0,18	-0,78	0,43	0,05	0,11	0,26	-0,10	-0,14	-0,02	0,17	0,14	0,26	0,26
PEŇAŽNÝ TRH														
Úrokové sadzby stanovované Bankovou radou NBS														
Dátum platnosti ⁶⁾		25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	25.4.2007	29.10.2008	11.11.2008
1-dňové operácie - sterilizačné	%	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,75	2,25
- refinančné	%	5,75	5,75	5,75	5,75	5,75	5,75	5,75	5,75	5,75	5,75	5,75	4,75	4,25
Limitná úroková sadzba pre dvojtypy repo tendre	%	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	3,75	3,25
Základná úroková sadzba NBS (do 31. 12. 2002)	%	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	3,75	3,25
diskontná sadzba)	%	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	3,75	3,25
Priemerná úroková miera z medzibankových vkladov (BRIBOR)														
overnight	%	3,82	2,75	4,01	3,39	3,25	3,62	4,12	3,52	3,31	4,19	3,40	3,04	2,97
7-dňová	%	4,19	3,93	4,22	4,00	3,98	4,07	4,19	4,02	3,88	4,22	4,03	3,76	3,20
14-dňová	%	4,25	4,12	4,24	4,12	4,10	4,16	4,22	4,13	4,03	4,24	4,12	3,95	3,28
1-mesačná	%	4,28	4,25	4,28	4,23	4,21	4,23	4,26	4,26	4,20	4,27	4,19	4,08	3,38
2-mesačná	%	4,32	4,28	4,30	4,26	4,27	4,26	4,29	4,31	4,28	4,28	4,22	4,13	3,45
3-mesačná	%	4,35	4,31	4,32	4,28	4,29	4,28	4,32	4,34	4,33	4,31	4,25	4,21	3,65
6-mesačná	%	4,40	4,36	4,35	4,30	4,32	4,33	4,40	4,57	4,54	4,45	4,52	4,75	4,29
9-mesačná	%	4,43	4,41	4,38	4,30	4,32	4,36	4,46	4,74	4,78	4,73	4,76	4,98	4,45
12-mesačná	%	4,45	4,45	4,41	4,30	4,32	4,39	4,50	4,88	5,02	4,96	5,02	5,16	4,52

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR, NBS

^(p) Predbežné údaje.¹⁾ Údaje súm v stálych cenách vypočítaných reťazným objemom s použitím referenčného roka 2000.²⁾ Kumulatívne od začiatku roka.³⁾ Zmena oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka.⁴⁾ Stav ku koncu obdobia.⁵⁾ Kurz devíza stred, priemer za obdobie.⁶⁾ Dátum, od ktorého je daná úroveň úrokových sadzieb v platnosti na základe rozhodnutia Bankovej rady NBS.⁷⁾ Údaje za zahraničný obchod a bežný účet platobnej bilancie sú od mája 2004 každý mesiac revidované.⁸⁾ Podľa metodiky ECB.⁹⁾ Evidovaná nezamestnanosť.

Aktíva a pasíva konsolidovanej bilancie peňažných finančných inštitúcií

	Podiel na úhrne (v %) ¹⁾	Stavy (v mld. Sk)												
		2007			2008									
		10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Pohľadávky PFI voči rezidentom	50,6	762,3	776,4	793,3	808,0	815,1	825,0	835,7	836,9	857,3	873,7	885,1	892,3	905,6
Verejná správa	1,1	21,0	22,4	23,0	23,0	22,7	22,2	21,7	21,3	20,5	21,1	21,5	21,1	20,6
Súkromný sektor	49,5	741,2	754,0	770,3	785,0	792,4	802,8	814,0	815,6	836,8	852,6	863,5	871,2	885,1
Nefinančné spoločnosti	25,5	385,1	389,3	399,5	410,5	413,2	415,0	420,5	419,6	433,4	441,5	446,2	447,7	456,1
– do 1 roka	10,4	165,2	169,3	170,5	174,7	175,7	176,6	177,8	177,5	185,7	186,3	187,2	185,3	186,5
– 1 až 5 rokov	5,5	74,8	76,9	82,3	86,1	86,7	86,0	86,2	85,6	88,1	93,3	96,0	97,5	98,9
– nad 5 rokov	9,5	145,1	143,1	146,7	149,6	150,8	152,4	156,5	156,5	159,6	161,9	163,0	164,8	170,7
Finančné spoločnosti	3,2	64,5	66,2	66,4	66,1	65,9	68,5	66,6	61,5	60,8	60,3	60,1	59,4	57,8
Poistovne a penzijné fondy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Domácnosti a neziskové inšt. slúžiace domácnostiam	20,7	291,5	298,5	304,3	308,4	313,2	319,2	326,9	334,4	342,6	350,8	357,2	364,0	371,1
– spotrebiteľské úvery	2,8	40,5	41,1	41,6	41,8	42,3	43,1	44,3	45,4	46,3	47,8	48,7	49,6	50,3
– úvery na bývanie	14,0	194,9	199,6	204,1	207,4	210,9	214,7	219,9	224,9	230,5	235,8	240,4	245,0	250,1
– ostatné úvery	4,0	56,1	57,7	58,6	59,1	60,0	61,4	62,7	64,1	65,9	67,1	68,2	69,4	70,7
Cenné papiere iné ako akcie a podielové listy emitované rezidentmi	13,0	243,5	245,0	245,4	222,2	223,9	209,1	211,9	213,2	214,1	215,5	219,0	223,7	232,4
Verejná správa	12,5	236,6	238,2	238,6	215,9	217,5	202,7	205,2	206,4	206,6	208,3	212,2	215,8	224,4
Súkromný sektor	0,4	6,9	6,8	6,7	6,3	6,4	6,4	6,7	6,8	7,5	7,2	6,8	7,8	8,0
Akcie a iné majetkové účasti emitované súkromným sektorom	0,6	7,1	8,0	8,2	10,8	10,9	11,0	11,0	11,3	11,2	11,5	11,5	11,3	11,3
Zahraničné aktíva	29,4	554,8	544,4	570,0	565,0	546,9	532,8	549,7	512,4	517,1	524,8	509,0	527,6	526,4
Fixné aktíva	1,8	32,0	32,2	33,1	33,1	33,0	33,0	32,9	32,7	32,4	32,5	32,4	32,4	32,5
Ostatné aktíva	4,5	59,9	60,0	50,7	50,0	53,2	53,7	52,2	61,9	58,2	57,0	58,1	57,8	80,6
Vklady a prijaté úvery od ústrednej štátnej správy	4,0	82,4	90,6	61,0	54,3	42,2	21,6	37,8	26,4	34,4	35,4	44,9	49,0	72,1
Dlhodobé finančné pasíva	10,5	168,6	170,9	182,6	196,1	188,7	181,5	172,0	146,6	148,5	153,2	162,4	174,9	187,3
Vklady a prijaté úvery s dohodnutou splatnosťou nad 2 roky	4,3	70,2	71,1	73,7	73,9	74,2	73,4	72,8	73,0	71,6	72,0	71,8	76,0	76,3
Vklady s výpovednou lehotou nad 3 mesiace	1,3	23,3	23,3	23,5	23,6	23,4	23,2	23,1	23,0	23,0	22,9	22,8	22,6	22,5
Emitované dlhové cenné papiere nad 2 roky	3,1	41,5	43,0	44,7	43,5	45,1	46,1	47,4	47,8	50,0	50,1	54,0	55,4	56,1
Kapitál, rezervy a opravné položky	1,8	33,7	33,6	40,7	55,1	46,1	38,8	28,7	2,8	3,8	8,2	13,9	20,9	32,4
Zahraničné pasíva	19,0	284,1	279,2	307,8	280,1	283,8	290,5	312,3	295,8	329,6	346,4	321,5	331,1	339,2
Ostatné pasíva	5,4	84,9	84,3	67,0	76,4	75,0	86,3	83,1	92,1	83,1	74,4	72,8	84,2	97,1
Prebytok záväzkov medzi PFI	0,0	0,0	-0,1	-0,4	0,0	0,1	0,0	-2,6	-0,4	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0
M3	61,1	1 039,6	1 041,0	1 082,7	1 082,3	1 093,1	1 084,6	1 090,8	1 108,1	1 094,6	1 104,9	1 113,5	1 105,9	1 093,1
Úhm	100,0	1 659,6	1 665,9	1 700,8	1 689,2	1 682,9	1 664,5	1 693,4	1 668,5	1 690,3	1 714,9	1 715,1	1 745,0	1 788,8

¹⁾ Stav k aktuálnemu mesiacu.

Priemerné úrokové miery z nových úverov

(metodika ECB)

(%)

	2007			2008									
	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Úvery spolu¹⁾	7,22	7,36	7,10	7,43	7,47	7,36	7,19	7,22	7,18	7,58	7,63	7,47	7,30
Prečerpania bežných účtov	7,47	7,52	7,39	7,61	7,41	7,29	7,25	7,29	7,59	7,50	7,50	7,41	7,35
Prevádzkové úvery	4,76	4,91	5,09	4,74	4,91	4,83	4,49	4,87	4,41	5,20	5,12	4,51	3,72
Investičné úvery	5,65	5,52	5,47	5,61	5,54	5,65	5,39	5,55	5,77	5,73	5,57	5,80	7,03
Spotrebiteľské úvery	13,66	13,30	13,12	12,92	12,85	12,84	12,90	12,40	12,48	12,45	13,21	13,33	13,42
Úvery na nehnuteľnosti	6,09	6,07	6,07	6,09	6,15	6,07	6,07	6,15	6,22	6,39	6,42	6,32	6,30
z toho:													
Hypotekárne úvery	5,75	5,76	5,73	5,81	5,80	5,76	5,81	5,79	5,85	6,02	6,15	6,16	6,31
Stavebné úvery	5,03	4,88	4,91	4,88	4,83	4,82	4,87	4,85	4,89	4,78	4,86	4,76	4,81
Medziúvery	6,76	6,73	6,70	6,68	6,74	6,79	6,82	6,79	6,78	6,71	6,75	6,71	6,57
Iné úvery na nehnuteľnosti	6,11	6,15	6,24	6,22	6,29	6,18	6,19	6,32	6,37	6,52	6,52	6,34	6,28
Ostatné úvery	6,36	6,43	5,74	6,57	6,03	6,71	6,30	6,53	6,37	6,46	6,02	6,43	6,49
Pohyblivá sadzba+ZFS do 1 roka vrátane	7,20	7,32	7,06	7,40	7,44	7,32	7,12	7,20	7,16	7,56	7,56	7,38	7,23
ZFS nad 1 rok do 5 rokov vrátane	7,35	7,61	7,74	7,80	7,64	8,53	7,90	6,96	7,08	7,58	8,02	7,80	7,30
ZFS nad 5 rokov do 10 rokov vrátane	8,26	8,90	8,69	12,22	12,28	11,32	12,47	11,64	10,97	11,03	12,81	12,22	11,81
ZFS nad 10 rokov	6,18	6,43	6,97	8,29	8,42	7,10	7,42	7,49	7,98	8,00	8,21	8,04	7,74
Domácnosti													
Úvery spolu	12,04	12,15	12,38	12,62	12,50	12,27	11,82	11,97	11,90	11,93	12,64	12,45	12,28
Prečerpania bežných účtov	13,87	13,80	13,54	13,85	13,76	13,73	13,68	13,70	13,65	13,64	13,93	13,95	13,94
Prevádzkové úvery	7,33	6,20	6,11	6,05	6,10	6,30	6,36	6,33	6,96	6,55	6,99	6,47	6,23
Investičné úvery	6,36	6,57	6,27	6,12	7,00	6,30	6,83	6,87	6,95	6,57	6,77	6,76	6,44
Spotrebiteľské úvery	13,66	13,30	13,23	12,92	12,85	12,85	12,92	12,41	12,53	12,45	13,21	13,34	13,42
Úvery na nehnuteľnosti	6,14	6,12	6,06	6,12	6,12	6,06	6,05	6,12	6,20	6,32	6,52	6,38	6,35
z toho :													
Hypotekárne úvery	5,74	5,76	5,72	5,81	5,80	5,75	5,80	5,79	5,85	6,02	6,15	6,17	6,30
Stavebné úvery	5,04	4,88	4,91	4,88	4,83	4,82	4,87	4,85	4,89	4,78	4,86	4,76	4,81
Medziúvery	6,78	6,75	6,72	6,73	6,80	6,81	6,84	6,86	6,86	6,77	6,80	6,74	6,63
Iné úvery na nehnuteľnosti	6,30	6,37	6,38	6,34	6,37	6,24	6,18	6,31	6,40	6,45	6,75	6,46	6,35
Ostatné úvery	6,67	7,18	7,00	7,27	7,02	6,84	6,90	6,75	6,65	6,73	6,84	7,04	7,03
Kreditné karty	16,39	16,07	17,78	17,87	17,94	17,81	17,70	17,68	17,71	17,54	17,65	17,47	17,48
Pohyblivá sadzba+ZFS do 1 roka vrátane	12,62	12,61	12,76	12,98	12,84	12,57	12,30	12,64	12,55	12,59	13,16	13,16	13,37
ZFS nad 1 rok do 5 rokov vrátane	8,70	8,93	8,81	8,25	8,46	8,61	8,00	7,38	7,45	7,72	8,24	7,83	7,44
ZFS nad 5 rokov do 10 rokov vrátane	8,75	9,83	10,50	12,32	12,73	12,56	12,68	12,04	11,52	11,32	13,03	12,69	12,46
ZFS nad 10 rokov	7,16	7,34	7,34	8,81	8,90	7,27	8,25	7,89	8,97	8,93	8,99	8,82	7,95
Nefinančné spoločnosti													
Úvery spolu	5,74	5,71	5,62	5,88	5,79	5,70	5,69	5,75	5,95	5,95	5,96	5,80	5,75
Prečerpania bežných účtov	5,76	5,81	5,65	5,94	5,82	5,69	5,72	5,77	6,06	5,98	6,00	5,82	5,71
Prevádzkové úvery	5,41	4,90	5,31	5,23	5,12	5,13	5,01	5,23	4,97	5,27	5,43	5,22	5,05
Investičné úvery	5,61	5,70	5,65	5,60	5,53	5,71	5,29	5,54	5,75	5,75	5,53	5,70	6,01
Úvery na nehnuteľnosti	6,16	5,94	6,13	5,90	6,23	6,11	6,21	6,34	6,29	6,62	6,19	6,24	6,11
Ostatné úvery	6,32	6,42	5,51	6,16	5,84	6,38	6,07	6,55	6,16	6,10	5,89	5,84	6,39
Kreditné karty	16,62	17,25	18,53	17,65	17,96	17,98	17,66	18,21	18,61	18,41	18,32	18,18	18,19
Úvery do 1 mil. EUR	6,12	6,16	6,07	5,99	5,98	6,07	5,30	5,99	6,06	5,96	6,19	6,06	6,12
Úvery nad 1 mil. EUR	5,48	5,20	5,39	5,30	5,45	5,46	5,58	5,36	5,47	5,67	5,43	5,49	5,78
Pohyblivá sadzba+ZFS do 1 roka vrátane	5,75	5,71	5,62	5,88	5,79	5,70	5,68	5,75	5,95	5,95	5,96	5,80	5,75
ZFS nad 1 rok do 5 rokov vrátane	5,45	5,66	5,86	6,61	5,82	6,30	6,38	6,56	5,82	6,47	6,43	6,94	7,37
ZFS nad 5 rokov do 10 rokov vrátane	6,31	6,28	5,16	8,40	5,82	4,84	5,93	5,86	5,33	5,16	6,53	7,18	6,40
ZFS nad 10 rokov	5,65	5,94	6,10	6,65	6,37	6,52	6,02	6,27	6,61	6,31	6,62	6,21	7,02

¹⁾ Úrokové sadzby z úverov spolu zahŕňajú aj sektory poisťovne, penzijné fondy a verejnú správu.

Poznámka: ZFS – začiatková fixácia sadzby.

Priemerné úrokové miery z nových vkladov

(metodika ECB)

(%)

	2007			2008									
	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vklady spolu¹⁾	2,09	2,01	1,77	2,03	1,86	1,86	1,93	1,90	2,04	2,15	2,03	1,92	2,00
Vklady splatné na požiadanie	0,67	0,71	0,70	0,79	0,69	0,69	0,67	0,73	0,99	0,94	0,69	0,67	0,75
v tom: netermínované	0,60	0,58	0,61	0,65	0,59	0,59	0,60	0,63	0,74	0,75	0,61	0,57	0,60
denné vklady	1,92	1,93	1,89	2,48	2,01	1,78	1,90	1,97	3,54	3,58	2,42	1,75	2,40
Vklady s dohodnutou splatnosťou ²⁾	3,91	3,93	3,74	3,91	3,76	3,68	3,76	3,82	3,86	3,85	3,88	3,81	3,72
- do 1 roka spolu	3,91	3,94	3,74	3,91	3,76	3,68	3,77	3,82	3,87	3,86	3,88	3,82	3,72
- do 7 dní	2,95	3,07	2,27	3,49	3,09	2,61	2,83	3,14	3,39	3,26	3,28	2,75	2,71
- do 1 mesiaca	4,07	4,07	3,97	4,05	3,99	3,94	4,01	4,03	4,04	4,04	4,03	4,02	3,90
- do 3 mesiacov	3,44	3,30	3,38	3,51	3,31	3,30	3,43	3,25	3,39	3,22	3,38	3,28	3,48
- do 6 mesiacov	3,37	3,23	3,31	3,56	3,04	3,53	3,23	3,14	3,30	3,22	3,76	3,64	3,76
- nad 1 rok spolu	3,25	2,87	2,95	3,58	3,08	2,67	2,10	1,41	2,57	3,06	3,27	2,92	3,59
- do 2 rokov	3,55	3,65	3,57	3,88	3,68	2,70	3,70	3,79	3,81	4,07	4,45	4,31	3,99
- nad 2 roky	3,20	2,58	2,50	2,62	0,46	3,90	2,01	1,05	2,05	2,02	0,60	1,04	1,02
Vklady s výpovednou lehotou	1,79	1,83	1,87	1,92	1,93	1,94	1,93	1,94	1,95	1,97	2,21	2,41	2,46
- do 3 mesiacov	1,36	1,44	1,44	1,47	1,44	1,45	1,45	1,46	1,46	1,46	2,01	2,12	2,16
- nad 3 mesiace	1,97	2,00	2,05	2,11	2,12	2,13	2,12	2,13	2,14	2,16	2,29	2,52	2,58
Domácnosti													
Vklady spolu	1,03	1,01	0,99	1,10	1,06	1,18	1,16	1,12	1,14	1,18	1,22	1,24	1,38
Vklady splatné na požiadanie	0,47	0,44	0,47	0,46	0,46	0,47	0,49	0,50	0,53	0,53	0,51	0,51	0,53
v tom: netermínované	0,46	0,43	0,46	0,44	0,44	0,46	0,48	0,49	0,49	0,50	0,50	0,50	0,51
denné vklady	1,72	1,76	1,76	2,34	1,77	1,78	1,59	1,74	2,98	2,89	2,33	1,91	2,28
Vklady s dohodnutou splatnosťou	3,36	3,38	3,26	3,49	3,43	3,41	3,44	3,44	3,49	3,45	3,64	3,57	3,63
- do 1 roka spolu	3,36	3,39	3,28	3,48	3,44	3,41	3,47	3,48	3,50	3,50	3,66	3,61	3,64
- do 7 dní	2,97	3,12	2,32	3,30	2,80	2,73	2,85	2,99	3,20	3,03	3,08	2,80	2,71
- do 1 mesiaca	3,45	3,43	3,33	3,48	3,44	3,31	3,48	3,54	3,49	3,53	3,60	3,53	3,49
- do 3 mesiacov	3,17	3,11	3,11	3,16	3,14	3,08	3,13	3,05	3,13	3,05	3,22	3,15	3,37
- do 6 mesiacov	3,03	3,10	3,13	3,16	3,12	3,29	3,11	3,01	3,13	3,16	3,27	3,53	3,75
- do 1 roka	3,35	3,27	3,25	3,75	3,80	3,96	3,80	3,69	3,73	3,81	4,23	4,29	4,35
- dlhodobé nad 1 rok	3,25	2,90	2,93	3,57	2,95	3,51	2,08	1,39	2,59	2,42	3,27	2,97	3,59
- do 2 rokov	3,55	3,65	3,57	3,89	3,56	3,73	3,70	3,82	4,03	4,08	4,45	4,44	3,99
- nad 2 roky	2,52	2,75	2,20	2,22	2,23	2,28	0,54	1,16	2,04	2,02	0,72	1,21	1,20
Vklady s výpovednou lehotou	1,79	1,83	1,87	1,92	1,93	1,94	1,93	1,94	1,95	1,97	2,22	2,41	2,47
- do 3 mesiacov	1,33	1,42	1,42	1,44	1,44	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45	2,02	2,13	2,17
- nad 3 mesiace	1,97	2,00	2,05	2,11	2,12	2,14	2,12	2,13	2,14	2,16	2,29	2,53	2,58
Nefinančné spoločnosti													
Vklady spolu	2,36	2,19	1,83	2,37	2,12	2,13	2,36	2,33	2,59	2,60	2,41	2,19	2,18
Vklady splatné na požiadanie	0,76	0,89	0,78	1,07	0,84	0,83	0,77	0,92	1,46	1,33	0,89	0,80	0,94
v tom: netermínované	0,63	0,65	0,66	0,81	0,65	0,64	0,63	0,73	1,02	1,00	0,74	0,60	0,68
denné vklady	1,88	1,93	1,91	2,58	2,00	1,83	1,88	1,94	3,72	3,64	2,35	1,96	2,43
Vklady s dohodnutou splatnosťou	3,87	3,92	3,60	3,91	3,69	3,64	3,78	3,84	3,87	3,85	3,86	3,76	3,58
- do 1 roka spolu	3,87	3,91	3,60	3,91	3,69	3,64	3,78	3,84	3,86	3,85	3,86	3,76	3,58
- do 7 dní	2,89	3,03	2,26	3,49	2,63	2,61	2,85	3,11	3,38	2,97	3,00	2,72	2,63
- do 1 mesiaca	4,07	4,06	3,88	4,06	3,99	3,96	4,05	4,06	4,07	4,08	4,05	4,06	3,90
- do 3 mesiacov	3,73	3,67	3,67	3,82	3,66	3,65	3,73	3,48	3,77	3,54	3,68	3,57	3,75
- do 6 mesiacov	3,44	3,74	3,85	3,90	3,55	4,10	3,80	3,93	3,88	3,61	4,26	3,98	3,75
- do 1 roka	3,63	3,38	4,34	3,82	3,58	4,10	4,39	3,53	4,07	3,79	3,90	4,20	4,19
- dlhodobé nad 1 rok	3,10	2,79	3,14	2,76	1,93	1,58	4,32	3,01	2,41	3,07	3,38	1,96	4,04
- do 2 rokov	3,60	3,09	3,79	3,60	3,00	1,70	3,02	3,42	1,74	3,97	4,04	3,92	4,20
- nad 2 roky	2,00	4,57	2,30	2,00	1,78	1,35	4,35	1,99	4,59	4,24	1,37	1,90	2,00
Vklady s výpovednou lehotou	2,02	2,22	2,29	2,46	1,28	1,26	1,27	1,27	1,43	1,43	1,33	1,30	1,31
- do 3 mesiacov	2,49	2,33	2,41	2,56	1,31	1,28	1,30	1,29	1,48	1,47	1,35	1,32	1,34
- nad 3 mesiace	0,30	1,29	1,29	1,10	1,10	1,12	1,10	1,10	1,11	1,19	1,20	1,19	1,18

¹⁾ Úrokové sadzby z vkladov spolu zahŕňajú aj sektory poisťovne, penzijné fondy a verejnú správu.²⁾ Úrokové sadzby z vkladov s dohodnutou splatnosťou zahŕňajú podľa metodiky ECB aj ostatné neobchodovateľné cenné papiere.

Poznámka: Vklady spolu zahŕňajú aj repo obchody a ostatné neobchodovateľné cenné papiere.

Priemerné úrokové miery zo stavu úverov

(%)

	2007			2008									
	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Úvery spolu¹⁾	6,77	6,76	6,71	6,75	6,71	6,68	6,69	6,68	6,76	6,76	6,78	6,78	6,76
Prečerpania bežných účtov	7,49	7,56	7,41	7,61	7,39	7,27	7,26	7,29	7,59	7,50	7,50	7,41	7,34
Spotrebiteľské úvery	13,51	13,44	13,42	13,35	13,31	13,26	13,27	13,17	13,12	13,25	13,25	13,25	13,29
Prevádzkové úvery	4,88	4,87	4,90	4,99	4,96	4,92	4,94	4,98	5,10	5,14	5,17	5,14	5,06
Investičné úvery	5,49	5,49	5,49	5,54	5,52	5,52	5,51	5,51	5,59	5,63	5,65	5,64	5,65
Úvery na nehnuteľnosti	6,51	6,48	6,43	6,42	6,39	6,35	6,34	6,31	6,31	6,31	6,32	6,31	6,28
Ostatné úvery	6,08	6,06	6,02	6,02	6,03	6,09	6,12	6,08	6,19	6,18	6,21	6,25	6,28
Kreditné karty	16,39	16,09	17,39	17,85	17,92	17,77	17,69	17,69	17,72	17,55	17,66	17,49	17,50
Krátkodobé úvery	6,69	6,69	6,61	6,77	6,70	6,64	6,68	6,71	6,95	6,92	6,96	6,93	6,90
Dlhodobé úvery nad 1 rok do 5 rokov	7,97	7,93	7,88	7,81	7,80	7,80	7,81	7,77	7,78	7,73	7,72	7,70	7,66
Dlhodobé úvery nad 5 rokov	6,40	6,40	6,38	6,39	6,37	6,36	6,36	6,34	6,36	6,41	6,43	6,45	6,45
Domácnosti													
Úvery spolu	8,20	8,16	8,10	8,08	8,04	8,00	7,97	7,93	7,90	7,91	7,92	7,93	7,93
Prečerpania bežných účtov	13,97	13,94	13,63	13,85	13,76	13,73	13,68	13,70	13,64	13,64	13,93	13,95	13,94
Spotrebiteľské úvery	13,52	13,46	13,43	13,36	13,32	13,27	13,28	13,18	13,13	13,26	13,25	13,26	13,29
Úvery na nehnuteľnosti	6,58	6,54	6,50	6,48	6,45	6,42	6,40	6,37	6,36	6,35	6,36	6,36	6,36
Ostatné úvery	7,08	7,06	7,04	7,04	7,05	7,02	7,00	6,94	6,91	6,88	6,88	6,90	6,92
Kreditné karty	16,38	16,06	17,38	17,86	17,92	17,78	17,70	17,68	17,71	17,54	17,65	17,47	17,48
Krátkodobé úvery	13,73	13,66	13,69	13,92	13,96	13,85	13,81	13,81	13,77	13,74	13,99	13,96	13,94
Dlhodobé úvery nad 1 rok do 5 rokov	11,29	11,23	11,23	11,14	11,10	11,08	11,12	11,04	11,02	10,99	10,99	11,00	11,00
Dlhodobé úvery nad 5 rokov	6,91	6,89	6,85	6,85	6,83	6,81	6,81	6,79	6,78	6,83	6,84	6,87	6,89
Nefinančné spoločnosti													
Úvery spolu	5,69	5,68	5,64	5,74	5,70	5,66	5,69	5,68	5,83	5,82	5,86	5,81	5,74
Prečerpania bežných účtov	5,76	5,82	5,65	5,93	5,79	5,67	5,73	5,77	6,06	5,98	6,00	5,82	5,70
Prevádzkové úvery	4,89	4,89	4,92	5,04	5,02	5,00	5,00	5,02	5,12	5,15	5,21	5,15	5,05
Investičné úvery	5,54	5,53	5,54	5,60	5,58	5,58	5,56	5,55	5,63	5,68	5,69	5,68	5,68
Úvery na nehnuteľnosti	6,20	6,17	6,14	6,17	6,14	6,08	6,10	6,06	6,15	6,16	6,22	6,15	5,92
Ostatné úvery	6,07	6,04	5,95	5,91	5,92	5,91	6,00	5,91	6,11	6,06	6,10	6,19	6,17
Kreditné karty	16,66	17,47	17,99	17,83	18,10	18,04	17,66	18,21	18,52	18,40	18,32	18,18	18,19
Krátkodobé úvery	5,59	5,59	5,48	5,68	5,60	5,54	5,60	5,60	5,84	5,80	5,87	5,76	5,65
Dlhodobé úvery nad 1 rok do 5 rokov	6,03	6,02	5,99	6,00	6,00	5,99	6,01	6,01	6,07	6,08	6,08	6,10	6,03
Dlhodobé úvery nad 5 rokov	5,61	5,61	5,63	5,67	5,65	5,63	5,62	5,59	5,68	5,71	5,73	5,71	5,68

¹⁾ Úrokové sadzby z úverov spolu zahŕňajú všetky sektory (t. j. nefinančné spoločnosti, domácnosti, poisťovne, penzijné fondy a verejnú správu).

Poznámka: Štatistika úrokových sadzieb v tabuľke zahŕňa iba dobré úvery podľa klasifikácie úverov v zmysle opatrenia NBS č. 7/2005 o zatriedovaní majetku a záväzkov bánk a pobočiek zahraničných bánk.

Priemerné úrokové miery zo stavu vkladov

(%)

	2007			2008									
	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vklady spolu¹⁾	2,21	2,14	1,99	2,15	2,08	2,02	2,10	2,08	2,18	2,25	2,24	2,19	2,28
Vklady splatné na požiadanie	0,66	0,71	0,70	0,78	0,69	0,69	0,67	0,73	0,99	0,94	0,70	0,67	0,75
v tom: netermínované	0,60	0,58	0,61	0,65	0,59	0,59	0,60	0,63	0,74	0,75	0,62	0,57	0,60
denné vklady	1,88	1,90	1,86	2,37	2,01	1,78	1,88	1,97	3,55	3,58	2,42	1,75	2,40
Vklady s dohodnutou splatnosťou ²⁾	3,31	3,27	3,15	3,27	3,22	3,19	3,26	3,25	3,30	3,35	3,40	3,39	3,44
- do 1 roka spolu	3,43	3,39	3,27	3,40	3,35	3,33	3,40	3,38	3,42	3,48	3,53	3,53	3,58
- do 7 dní	2,61	2,63	2,17	3,23	3,16	2,60	2,84	2,88	3,45	3,56	3,20	2,68	3,11
- do 1 mesiaca	3,73	3,70	3,59	3,66	3,60	3,58	3,66	3,65	3,65	3,69	3,77	3,77	3,75
- do 3 mesiacov	2,41	2,39	2,45	2,51	2,45	2,48	2,53	2,54	2,54	2,51	2,62	2,62	2,94
- do 6 mesiacov	2,97	2,98	2,88	2,92	2,91	2,95	2,95	2,95	2,95	2,89	3,02	3,10	3,27
- do 1 roka	3,38	3,33	3,31	3,30	3,36	3,51	3,56	3,48	3,49	3,59	3,68	3,78	3,75
- nad 1 rok spolu	2,58	2,58	2,58	2,60	2,59	2,56	2,56	2,66	2,67	2,67	2,69	2,71	2,71
- do 2 rokov	3,35	3,44	3,42	3,49	3,49	3,42	3,44	3,48	3,52	3,55	3,71	3,83	3,87
- nad 2 roky	2,54	2,54	2,53	2,54	2,52	2,49	2,48	2,58	2,60	2,62	2,58	2,55	2,53
Vklady s výpovednou lehotou	1,79	1,83	1,87	1,92	1,93	1,94	1,93	1,94	1,95	1,97	2,21	2,41	2,46
- do 3 mesiacov	1,36	1,44	1,44	1,47	1,44	1,45	1,45	1,46	1,46	1,46	2,01	2,12	2,16
- nad 3 mesiace	1,97	2,00	2,05	2,11	2,12	2,13	2,12	2,13	2,14	2,16	2,29	2,52	2,58
Domácnosti													
Vklady spolu	1,72	1,72	1,71	1,75	1,76	1,79	1,81	1,81	1,83	1,85	1,93	1,99	2,07
Vklady splatné na požiadanie	0,47	0,44	0,47	0,46	0,46	0,47	0,49	0,50	0,53	0,53	0,51	0,51	0,53
v tom: netermínované	0,46	0,43	0,46	0,44	0,44	0,46	0,48	0,49	0,49	0,50	0,50	0,50	0,51
denné vklady	1,78	1,78	1,86	2,37	1,77	1,78	1,39	1,74	2,98	2,89	2,33	1,91	2,28
Vklady s dohodnutou splatnosťou	2,71	2,71	2,69	2,74	2,75	2,79	2,83	2,84	2,88	2,89	3,01	3,05	3,13
- do 1 roka spolu	2,75	2,76	2,73	2,79	2,82	2,88	2,93	2,91	2,95	2,97	3,13	3,20	3,29
- do 7 dní	2,57	2,73	2,23	2,91	2,57	2,62	2,64	2,75	3,01	2,91	2,89	2,81	2,85
- do 1 mesiaca	2,49	2,50	2,51	2,54	2,56	2,56	2,63	2,67	2,68	2,71	2,99	2,97	2,96
- do 3 mesiacov	2,24	2,24	2,26	2,27	2,29	2,31	2,35	2,36	2,35	2,36	2,46	2,52	2,88
- do 6 mesiacov	2,68	2,70	2,71	2,73	2,75	2,77	2,78	2,78	2,80	2,80	2,87	2,96	3,14
- do 1 roka	3,49	3,43	3,37	3,35	3,40	3,55	3,61	3,51	3,55	3,58	3,70	3,80	3,79
- dlhodobé nad 1 rok	2,59	2,58	2,58	2,60	2,58	2,57	2,57	2,66	2,68	2,68	2,68	2,69	2,69
- do 2 rokov	3,43	3,48	3,50	3,56	3,57	3,58	3,59	3,63	3,65	3,68	3,82	3,94	3,96
- nad 2 roky	2,55	2,54	2,53	2,54	2,51	2,49	2,48	2,58	2,59	2,58	2,56	2,53	2,51
Vklady s výpovednou lehotou	1,79	1,83	1,87	1,92	1,93	1,94	1,93	1,94	1,95	1,97	2,22	2,41	2,47
- do 3 mesiacov	1,33	1,42	1,42	1,44	1,44	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45	2,02	2,13	2,17
- nad 3 mesiace	1,97	2,00	2,05	2,11	2,12	2,14	2,12	2,13	2,14	2,16	2,29	2,53	2,58
Nefinančné spoločnosti													
Vklady spolu	2,28	2,11	1,86	2,29	2,15	2,09	2,28	2,25	2,50	2,54	2,37	2,15	2,14
Vklady splatné na požiadanie	0,76	0,88	0,78	1,05	0,84	0,83	0,78	0,92	1,46	1,34	0,90	0,80	0,94
v tom: netermínované	0,63	0,65	0,66	0,81	0,65	0,64	0,63	0,73	1,02	1,01	0,75	0,61	0,69
denné vklady	1,88	1,91	1,85	2,43	2,00	1,83	1,88	1,94	3,72	3,64	2,35	1,96	2,43
Vklady s dohodnutou splatnosťou	3,71	3,70	3,54	3,87	3,76	3,76	3,83	3,84	3,94	3,95	3,84	3,80	3,72
- do 1 roka spolu	3,72	3,71	3,54	3,87	3,77	3,77	3,83	3,85	3,95	3,96	3,85	3,81	3,72
- do 7 dní	2,59	2,61	2,17	3,38	2,51	2,70	2,84	2,61	3,69	3,58	2,72	2,72	2,77
- do 1 mesiaca	3,93	3,90	3,79	3,94	3,92	3,91	3,98	4,00	4,00	4,01	4,00	3,99	3,89
- do 3 mesiacov	3,42	3,36	3,40	3,65	3,42	3,52	3,55	3,53	3,64	3,52	3,63	3,48	3,48
- do 6 mesiacov	3,73	3,79	3,07	3,84	3,84	3,92	3,88	3,91	3,96	3,94	4,10	4,08	4,12
- do 1 roka	3,66	3,65	4,03	4,04	4,03	4,08	4,14	4,14	4,00	4,03	4,01	4,03	4,14
- dlhodobé nad 1 rok	2,31	2,33	2,38	2,30	2,27	2,23	2,26	2,24	2,23	2,23	2,20	2,23	2,21
- do 2 rokov	3,17	3,15	3,10	3,11	3,11	3,09	3,25	3,32	3,29	3,23	3,44	3,57	3,79
- nad 2 roky	2,15	3,12	3,10	3,04	2,98	2,93	2,85	2,75	3,21	3,12	2,69	2,60	2,27
Vklady s výpovednou lehotou	2,02	2,22	2,29	2,46	1,28	1,26	1,27	1,27	1,43	1,43	1,33	1,30	1,31
- do 3 mesiacov	2,49	2,33	2,41	2,56	1,31	1,28	1,30	1,29	1,48	1,47	1,35	1,32	1,34
- nad 3 mesiace	0,30	1,29	1,29	1,10	1,10	1,13	1,10	1,10	1,11	1,19	1,20	1,19	1,18

¹⁾ Úrokové sadzby z vkladov spolu zahŕňajú aj sektory poisťovne, penzijné fondy a verejnú správu.

²⁾ Úrokové sadzby z vkladov s dohodnutou splatnosťou zahŕňajú podľa metodiky ECB aj ostatné neobchodovateľné cenné papiere.

Poznámka: Vklady spolu zahŕňajú aj repo obchody a ostatné neobchodovateľné cenné papiere.

Skrátená bilancia komerčných bánk k 30. októbru 2008

(banky SR a pobočky zahraničných bánk v SR spolu)

(tis. Sk)

AKTÍVA	Oprávky a opravné položky	Sk		Cudzia mena		Spolu
		rezidenti	nerezidenti	rezidenti	nerezidenti	
Úhrn aktív	65 271 604	1 519 059 095	62 979 145	197 441 715	82 619 334	1 796 827 685
Pokladničné hodnoty	0	16 172 570	0	78 558	5 309 585	21 560 713
Pokladnica	0	14 717 091	0	0	5 046 939	19 764 030
z toho: EUR	0	0	0	0	3 149 558	3 149 558
Zlato	0	0	0	0	0	0
Hodnoty na ceste	0	1 455 479	0	78 558	262 646	1 796 683
Úvery a iné pohľadávky	24 906 320	1 073 657 298	27 357 914	181 750 590	61 134 413	1 318 993 895
Vklady a úvery poskytnuté NBS, zahraničným centrálnym bankám a poštovým bankám	767	317 521 599	0	0	7 916	317 528 748
v tom: oceňované individuálne						
bez identifikovaného znehodnotenia (kategória I.)	767	250 753 103	0	0	7 916	250 760 252
oceňované na portfóliovom základe (kategória II.)	0	66 768 496	0	0	0	66 768 496
oceňované individuálne s identifikovaným znehodnotením (kategória III.)	0	0	0	0	0	0
z toho: zlyhané	0	0	0	0	0	0
v tom: bežné účty	0	1 498 209	0	0	7 365	1 505 574
termínované vklady	0	24 901 927	0	0	0	24 901 927
poskytnuté úvery	767	278 251 227	0	0	0	278 250 460
účty peňažných rezerv	0	12 870 236	0	0	0	12 870 236
z toho: povinné minimálne rezervy	0	12 638 752	0	0	0	12 638 752
šekové poštové účty	0	0	0	0	551	551
Vklady a úvery poskytnuté bankám	67 573	20 302 837	17 600 960	4 636 145	30 626 855	73 099 224
v tom: oceňované individuálne bez identifikovaného znehodnotenia (kategória I.)	2 258	16 080 701	12 184 467	4 626 045	25 816 474	58 705 429
oceňované na portfóliovom základe (kategória II.)	6 586	4 172 701	5 416 493	10 100	4 246 511	13 839 219
oceňované individuálne s identifikovaným znehodnotením (kategória III.)	58 729	49 435	0	0	563 970	554 576
z toho: zlyhané	54 325	39 584	0	0	300 843	286 202
z toho: vklady a úvery poskytnuté vlastnej finančnej skupine	196	1 344 467	7 073 206	2 003 705	12 524 559	22 945 741
v tom: bežné účty v bankách	94	579 312	20 036	49 085	4 454 621	5 102 960
bežné účty iných bánk	12	26	7 271 781	0	865 586	8 137 381
termínované vklady	1 074	15 567 660	7 489 189	4 583 107	19 887 868	47 526 750
poskytnuté úvery	66 393	3 498 956	0	0	5 355 619	8 788 182
ostatné pohľadávky poskytnuté bankám	0	656 883	2 819 954	3 953	63 161	3 543 951
Pohľadávky poskytnuté klientom	24 811 844	722 246 702	9 756 954	170 150 771	29 745 945	907 088 528
v tom: oceňované individuálne bez identifikovaného znehodnotenia (kategória I.)	290 653	123 027 055	7 436 361	59 553 283	12 685 244	202 411 290
oceňované na portfóliovom základe (kategória II.)	13 778 188	578 736 193	2 177 558	106 230 239	16 570 370	689 936 172
oceňované individuálne s identifikovaným znehodnotením (kategória III.)	10 743 003	20 483 454	143 035	4 367 249	490 331	14 741 066
z toho: zlyhané	18 063 322	25 035 628	156 325	1 441 771	285 344	8 855 746
z toho: úvery PFPT	0	0	0	0	0	0
Úvery poskytnuté verejnej správe a medzinárodným organizáciám (S.13)	26 136	13 586 160	0	6 963 674	155 794	20 679 492
v tom: oceňované individuálne bez identifikovaného znehodnotenia (kategória I.)	9 106	10 688 000	0	6 904 742	0	17 583 636
oceňované na portfóliovom základe (kategória II.)	7 815	2 876 325	0	58 932	155 794	3 083 236
oceňované individuálne s identifikovaným znehodnotením (kategória III.)	9 215	21 835	0	0	0	12 620
z toho: zlyhané	12 281	19 584	0	3	0	7 306
v tom: vklady poskytnuté ústrednej štátnej správe (S.1311)	0	0	0	0	0	0
úvery poskytnuté ústrednej štátnej správe (S.1311)	7 635	1 205 658	0	2	155 794	1 353 819
z toho: štátnej pokladnici	0	0	0	0	0	0
iným fondom	7 633	13 880	0	0	0	6 247
úvery poskytnuté územnej samospráve (S.1313)	18 501	12 380 502	0	6 963 672	0	19 325 673
úvery poskytnuté fondom sociálneho zabezpečenia (S.1314)	0	0	0	0	0	0
v tom: zdravotným poisťovniam	0	0	0	0	0	0
Sociálnej poisťovni	0	0	0	0	0	0
Dlhové CP	0	0	0	0	597 903	597 903
Finančné nástroje na predaj	294 716	44 766 832	3 312 887	3 541 178	8 371 033	59 697 214
Finančné nástroje v reálnej hodnote proti zisku a strate: na obchodovanie (bez derivátov)	0	116 098 084	311 533	3 592 780	1 761 719	121 764 116
Finančné nástroje v reálnej hodnote proti zisku a strate: ostatné (od momentu zaúčtovania)	0	7 976 352	828 975	4 809 023	953 279	14 567 629
Kladná reálna hodnota derivátových operácií na obchodovanie	0	18 775 619	24 721 436	0	0	43 497 055
Finančné nástroje držané do splatnosti	171 244	160 356 671	5 072 945	3 223 595	4 470 552	172 952 519
Kladná reálna hodnota derivátových operácií na zabezpečenie Zmena reálnej hodnoty zabezpečených položiek pri portfóliovom zabezpečení rizika úrokovej miery	0	57 669	364 302	0	0	421 971
Dcérske, pridružené a spoločné podniky	966 073	10 209 524	890 986	0	0	10 134 437
Finančné zdroje poskytnuté pobočkám v zahraničí	0	0	0	0	503 882	503 882
Hmotný majetok	25 007 300	45 867 002	0	0	0	20 859 702
Nehmotný majetok	13 011 541	18 968 605	0	0	0	5 957 064
Ostatné aktíva	686 003	4 591 658	118 167	445 991	114 871	4 584 684
Daňové pohľadávky	0	1 019 068	0	0	0	1 019 068
Oprávky	37 821 173	37 821 173	0	0	0	0
Neobežné aktíva určené na predaj (IFRS 5)	228 407	542 143	0	0	0	313 736

Skrátená bilancia komerčných bánk k 30. októbru 2008

(banky SR a pobočky zahraničných bánk v SR spolu)

(tis. Sk)

PASÍVA	Sk		Cudzia mena		Spolu
	rezidenti	nerezidenti	rezidenti	nerezidenti	
Úhrn pasív	1 186 201 346	196 508 544	145 211 434	268 906 361	1 796 827 685
ZÁVÄZKY	1 112 142 023	128 388 888	145 742 354	267 709 882	1 653 983 147
Vklady a úvery prijaté od NBS a zahraničných centrálnych bánk	2 120 941	0	419	0	2 121 360
v tom: bežné účty	20 512	0	0	0	20 512
termínované vklady	0	0	0	0	0
prijaté úvery	2 100 429	0	419	0	2 100 848
šekové poštové účty	0	0	0	0	0
Finančné záväzky ocenené v umorovanej hodnote	1 060 008 560	101 418 943	139 159 921	198 376 488	1 498 963 912
Vklady, úvery a ostatné záväzky prijaté od bánk	24 783 372	84 686 959	3 459 392	156 107 821	269 037 544
z toho: vklady a úvery prijaté od vlastnej finančnej skupiny	1 599 866	67 725 803	1 823 679	138 441 702	209 591 050
v tom: bežné účty v bankách	0	1 747	0	2 327 836	2 329 583
bežné účty iných bánk	579 329	7 773 901	49 183	721 533	9 123 946
termínované vklady	17 247 917	51 094 560	3 369 445	131 712 214	203 424 136
podriadené dlhy	214 215	1 708 685	0	10 850 851	12 773 751
prijaté úvery	3 268 819	24 082 709	0	9 798 884	37 150 412
ostatné záväzky prijaté od bánk	3 473 092	25 357	40 764	696 503	4 235 716
Vklady a úvery prijaté od klientov	844 515 153	10 530 087	109 481 339	15 392 615	979 919 194
z toho: vklady PFPT	16 943 691	0	56 768	0	17 000 459
v tom: bežné účty a ostatné finančné neterminované záväzky	339 102 312	7 095 459	54 762 604	4 343 874	405 304 249
termínované vklady	460 631 282	2 749 458	49 771 267	4 454 734	517 606 741
vklady s výpovednou lehotou	30 795 275	51 845	715 853	6 104	31 569 077
vkladové listy	50 676	0	0	0	50 676
prijaté úvery a finančný prenájom	5 437 183	600 681	0	3 557 060	9 594 924
podriadené záväzky	0	0	0	884 445	884 445
ostatné záväzky prijaté od klientov	8 498 425	32 644	4 231 615	2 146 398	14 909 082
Vklady verejnej správy a medzinárodných organizácií	97 872 597	17 208	23 184 051	82 171	121 156 027
v tom: vklady ústrednej štátnej správy (S.1311)	68 947 443	17 208	23 149 255	81 973	92 195 879
z toho: štátnej pokladnice	2 842 254	0	23 016 973	0	25 859 227
vklady prostriedkov územnej samosprávy (S.1313)	28 924 427	0	34 796	198	28 959 421
vklady prostriedkov fondov sociálneho zabezpečenia (S.1314)	727	0	0	0	727
CP vydané účtovnou jednotkou	92 837 438	6 184 689	3 035 139	26 793 881	128 851 147
Finančné záväzky na obchodovanie (bez derivátov)	0	0	0	0	0
Finančné záväzky v reálnej hodnote proti zisku a strate (IAS 39)	14 443 601	857 669	3 652 007	69 134 216	88 087 493
v tom: bežné účty	0	0	0	0	0
termínované vklady	14 443 601	828 894	3 652 007	69 134 216	88 058 718
vklady s výpovednou lehotou	0	0	0	0	0
vydané dlhové CP	0	0	0	0	0
prijaté úvery	0	0	0	0	0
podriadené záväzky	0	0	0	0	0
z toho: úvery	0	0	0	0	0
vydané dlhové CP	0	0	0	0	0
ostatné záväzky	0	28 775	0	0	28 775
Záporná reálna hodnota derivátových operácií na obchodovanie	18 021 559	25 227 605	0	0	43 249 164
Záporná reálna hodnota derivátových operácií na zabezpečenie	106 612	430 388	0	0	537 000
Zmena reálnej hodnoty zabezpečených položiek pri portfóliovom zabezpečení rizika úrokovej miery	0	0	0	0	0
Finančné záväzky spojené s prevodom finančných aktív	0	0	0	0	0
Dotácie a podobné zdroje	180 000	0	0	0	180 000
Rezervy	4 339 762	0	36 534	90	4 376 386
Ostatné pasíva	10 452 151	454 283	2 893 473	199 088	13 998 995
Daňové záväzky	2 468 837	0	0	0	2 468 837
VLASTNÉ IMANIE	74 059 323	68 119 656	-530 920	1 196 479	142 844 538
Základné imanie	4 629 364	45 832 945	0	0	50 462 309
v tom: upísané základné imanie	4 641 116	45 832 945	0	0	50 474 061
pohľadávky voči akcionárom	0	0	0	0	0
vlastné akcie	-11 752	0	0	0	-11 752
Finančné zdroje poskytnuté pobočke zahraničnej banky	0	7 653 533	0	1 271 239	8 924 772
Emisné ážio	3 306 548	15 093 418	0	0	18 399 966
Rezervné fondy a ostatné fondy tvorené zo zisku	16 358 444	119 500	0	0	16 477 944
Ostatné fondy	146 964	-546 003	0	286	-398 753
Oceňovacie rozdiely	-7 179 070	-33 737	-530 920	-75 046	-7 818 773
Výsledok hospodárenia minulých rokov	38 973 295	0	0	0	38 973 295
v tom: nerozdelený zisk	39 585 889	0	0	0	39 585 889
neuhradená strata	-612 594	0	0	0	-612 594
Účet ziskov a strát	17 825 067	0	0	0	17 825 067
Výsledok hospodárenia v schvaľovacom konaní	-1 289	0	0	0	-1 289

Mesačný výkaz ziskov a strát komerčných bánk

(banky SR a pobočky zahraničných bánk v SR spolu)

(mil. Sk)

	2007			2008									
	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ČISTÝ ÚROKOVÝ VÝNOS	32 218	35 787	39 775	3 707	7 256	11 069	14 791	18 688	22 662	26 717	30 719	34 441	38 577
Výnosy z úrokov z cenných papierov	12 508	13 811	15 083	1 401	2 619	3 890	5 123	6 392	7 569	8 749	9 912	11 042	12 224
Výnosy z ostatných úrokov	53 986	59 782	66 201	6 000	11 774	17 831	23 862	30 260	36 751	43 463	50 463	57 352	64 651
Náklady na úroky z cenných papierov	3 442	3 793	4 258	420	846	1 325	1 786	2 263	2 710	3 187	3 682	4 183	4 703
Náklady na ostatné úroky	30 835	34 013	37 250	3 274	6 291	9 327	12 408	15 700	18 948	22 309	25 974	29 771	33 595
ČISTÝ NEÚROKOVÝ VÝNOS	16 568	17 996	19 708	1 594	3 433	4 911	6 990	9 069	10 795	12 681	14 568	17 579	19 057
Výnosy z poplatkov a provízií	12 440	13 758	15 291	1 327	2 709	4 080	5 499	6 883	8 355	9 854	11 225	12 639	14 212
Náklady na poplatky a provízie	2 331	2 612	3 002	255	511	761	1 039	1 353	1 633	1 924	2 213	2 510	2 805
Prijaté dividendy	243	243	272	0	0	0	156	164	506	507	520	567	627
Výnosy z operácií s cennými papiermi	1 747	1 909	2 112	444	834	1 170	1 267	1 340	1 553	1 730	1 921	3 228	3 612
Náklady z operácií s cennými papiermi	1 915	2 162	2 568	414	812	1 094	1 299	1 565	2 114	2 155	2 071	2 131	3 275
Zisk/strata z devízových operácií	7 669	8 979	8 796	329	3 036	4 372	5 043	10 200	8 033	6 393	6 942	7 000	6 472
Zisk/strata z pevných termínovaných operácií a opcií	-1 229	-2 054	-1 146	130	-1 877	-2 882	-2 634	-6 569	-3 863	-1 678	-1 703	-1 170	323
Výnosy z ostatných operácií	195	218	294	22	57	67	93	112	117	150	164	201	221
Náklady na ostatné operácie	251	282	340	-11	4	41	97	143	160	195	217	246	330
ČISTÝ PREVÁDZKOVÝ ZISK/STRATA	-1 999	-2 218	-3 070	-150	-223	-244	-331	-517	-689	-888	-1 063	-1 254	-1 347
VŠEOBECNÉ PREVÁDZKOVÉ NÁKLADY	27 057	30 010	33 500	2 712	5 832	8 609	11 686	14 712	17 581	20 696	23 646	26 758	29 732
ČISTÁ TVORBA REZERV A OPRAVNÝCH POLOŽIEK	-1 316	-1 432	-1 994	-198	-427	-1 068	-1 439	-1 643	-2 092	-2 364	-2 880	-3 387	-4 182
DAŇ Z PRÍJMU	2 781	3 052	3 591	389	796	1 275	1 707	2 151	2 658	3 114	3 504	4 209	4 549
ZISK/STRATA BEŽNÉHO OBDOBIA	15 632	17 072	17 328	1 851	3 412	4 783	6 618	8 734	10 437	12 337	14 195	16 410	17 825

Platobná bilancia SR za január až september 2008

	Inkasá / Kredit (+)		Platby / Debet (-)		Saldo	
	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD
Tovar	1 143 690,0	55 043,3	1 150 796,0	55 385,3	-7 106,0	-342,0
Služby	133 189,2	6 410,1	142 874,5	6 876,2	-9 685,3	-466,1
Doprava	46 049,8	2 216,3	39 517,6	1 901,9	6 532,3	314,4
Cestovný ruch	39 642,8	1 907,9	34 183,1	1 645,2	5 459,7	262,8
Iné služby spolu	47 496,5	2 285,9	69 173,8	3 329,2	-21 677,3	-1 043,3
Výnosy	53 955,0	2 596,7	111 185,4	5 351,1	-57 230,4	-2 754,4
Kompenzácie pracovníkov	31 500,0	1 516,0	2 608,4	125,5	28 891,6	1 390,5
Výnosy z investícií	22 455,0	1 080,7	108 577,1	5 225,6	-86 122,1	-4 144,9
Bežné transfery	41 109,5	1 978,5	59 974,3	2 886,4	-18 864,9	-907,9
BEŽNÝ ÚČET	1 371 943,7	66 028,7	1 464 830,2	70 499,1	-92 886,5	-4 470,4
Kapitálový účet	20 092,1	967,0	1 307,8	62,9	18 784,3	904,0
Finančný účet	5 705 217,5	274 576,8	-5 601 607,6	-269 592,1	103 609,9	4 984,7
Priame investície	1 379 138,5	66 374,9	-1 348 108,0	-64 881,5	31 030,5	1 493,4
V zahraničí (priamy investor = rezident)	28 673,6	1 380,0	-30 839,7	-1 484,2	-2 166,1	-104,2
Majetková účasť a reinvestovaný zisk	1 152,6	55,5	-4 202,7	-202,3	-3 050,1	-146,8
Ostatný kapitál	27 521,0	1 324,5	-26 637,0	-1 282,0	884,0	42,5
V SR (podnik priamej investície = rezident)	1 350 464,9	64 994,9	-1 317 268,3	-63 397,3	33 196,6	1 597,7
Majetková účasť a reinvestovaný zisk	34 447,9	1 657,9	-8 386,3	-403,6	26 061,6	1 254,3
Ostatný kapitál	1 316 017,0	63 337,0	-1 308 882,0	-62 993,6	7 135,0	343,4
Portfóliové investície	258 482,9	12 440,2	-211 315,8	-10 170,2	47 167,1	2 270,0
Aktíva	68 574,5	3 300,3	-61 878,1	-2 978,1	6 696,4	322,3
Pasíva	189 908,3	9 139,9	-149 437,6	-7 192,1	40 470,7	1 947,8
Finančné deriváty	2 008 662,1	96 672,5	-2 008 087,9	-96 644,9	574,2	27,6
Aktíva	1 124 700,7	54 129,4	-1 125 831,3	-54 183,8	-1 130,6	-54,4
Pasíva	883 961,4	42 543,1	-882 256,6	-42 461,1	1 704,8	82,0
Ostatné investície	2 058 934,0	99 089,1	-2 034 095,9	-97 895,5	24 838,1	1 193,6
Dlhodobé	109 288,1	5 256,8	-104 676,7	-5 036,7	4 611,4	220,1
Aktíva	20 315,4	977,7	-29 839,5	-1 436,1	-9 524,1	-458,4
Pasíva	88 972,7	4 279,1	-74 837,2	-3 600,6	14 135,5	678,5
Krátkodobé	1 949 645,9	93 832,2	-1 929 419,2	-92 858,8	20 226,7	973,5
Aktíva	1 203 874,9	57 939,9	-1 223 171,4	-58 868,6	-19 296,5	-928,7
Pasíva	745 771,0	35 892,3	-706 247,8	-33 990,2	39 523,2	1 902,2
KAPITÁLOVÝ A FINANČNÝ ÚČET	5 725 309,6	275 543,8	-5 602 915,4	-269 655,0	122 394,2	5 888,7
OSTATNÉ NEZAČLENENÉ POLOŽKY	-	-	-	-	-32 257,4	-1 541,8
CELKOVÁ BILANCIA	-108 321,0	-4 935,4	105 571,2	4 811,9	-2 749,8	-123,5
MONETÁRNE ZLATO	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
DEVÍZOVÉ AKTÍVA	108 321,0	4 935,4	-105 301,9	-4 798,9	3 019,1	136,5
Vklady	6 071,1	276,6	0,0	0,0	6 071,1	276,6
Cenné papiere	102 249,9	4 658,8	-105 301,9	-4 798,9	-3 052,0	-140,1
Obligácie a zmenky	0,0	0,0	-105 301,9	-4 798,9	-105 301,9	-4 798,9
Nástroje peňažného trhu a finančné deriváty	102 249,9	4 658,8	0,0	0,0	102 249,9	4 658,8
Rezervná pozícia v MMF	0,0	0,0	-269,3	-13,0	-269,3	-13,0
REZERVNÉ AKTÍVA	108 321,0	4 935,4	-105 571,2	-4 811,9	2 749,8	123,5

Poznámka: Údaje sú predbežné.

Použitý kurz: 20,778 SKK/USD.

Prehľad emitovaných PP NBS 2007 – 2008

Číslo emisie	Dátum			Lehota splatnosti v dňoch	Objem v mil. Sk		Typ aukcie	Úroková sadzba v % p.a.		
	aukcie	emisie	splatnosti		dopyt	akcept.		min.	priem.	max.
971105002	15.2.2007	16.2.2007	11.5.2007	84	60 980	0	americká	-	-	-
970106003	8.3.2007	9.3.2007	1.6.2007	84	63 740	0	americká	-	-	-
970308005	10.5.2007	11.5.2007	3.8.2007	84	73 661	20 000	americká	4,05	4,15	4,18
972408007	31.5.2007	1.6.2007	24.8.2007	84	50 400	30 000	americká	4,15	4,23	4,25
972109008	28.6.2007	29.6.2007	21.9.2007	84	23 900	17 000	americká	4,24	4,27	4,40
972610009	2.8.2007	3.8.2007	26.10.2007	84	22 490	22 290	americká	4,24	4,25	4,25
971611011	23.8.2007	24.8.2007	16.11.2007	84	29 110	23 110	americká	4,24	4,25	4,25
971412012	20.9.2007	21.9.2007	14.12.2007	84	20 500	19 000	americká	4,25	4,25	4,25
971801014	25.10.2007	26.10.2007	18.1.2008	84	14 690	13 690	americká	4,25	4,25	4,25
971801015	15.11.2007	16.11.2007	8.2.2008	84	28 500	23 500	americká	4,25	4,25	4,25
970703016	13.12.2007	14.12.2007	7.3.2008	84	30 900	30 900	americká	4,25	4,25	4,25
981104001	17.1.2008	18.1.2008	11.4.2008	84	28 975	28 975	americká	4,24	4,25	4,25
980205002	7.2.2008	8.2.2008	2.5.2008	84	33 980	30 980	americká	4,24	4,25	4,25
983005004	6.3.2008	7.3.2008	30.5.2008	84	43 250	30 000	americká	4,24	4,25	4,25
980407005	10.4.2008	11.4.2008	4.7.2008	84	34 275	30 000	americká	4,24	4,25	4,25
982507006	30.4.2008	2.5.2008	25.7.2008	84	21 100	21 100	americká	4,24	4,25	4,25
982208008	29.5.2008	30.5.2008	22.8.2008	84	17 550	17 550	americká	4,24	4,25	4,25
982609009	3.7.2008	4.7.2008	4.7.2008	84	14 800	14 800	americká	4,25	4,25	4,25
981710011	24.7.2008	25.7.2008	17.10.2008	84	14 350	14 350	americká	4,19	4,25	4,25
981411012	21.8.2008	22.8.2008	14.11.2008	84	15 670	15 670	americká	4,25	4,25	4,25
981912014	25.9.2008	26.9.2008	19.12.2008	84	17 040	17 040	americká	4,25	4,25	4,25
983112015	16.10.2008	17.10.2008	31.12.2008	75	6 900	6 900	americká	4,25	4,25	4,25
983112016	13.11.2008	14.11.2008	31.12.2008	47	21 900	21 900	americká	3,25	3,25	3,25

Základné charakteristiky devízového trhu v SR v novembri 2008

	USD			EUR			Ostatné meny			Spolu	
	Objem		Počet obchodov	Objem		Počet obchodov	Objem		Počet obchodov	Objem mil. USD	Počet obchodov
	mil. USD	%		mil. USD	%		mil. USD	%			
NBS	-	-	0	0,0	-	0	-	-	-	0,0	0
Obchody domácich bánk bez účasti zahraničných bánk	1 088,9	21,1	55	4 023,6	78,1	372	39,3	0,8	34	5 151,8	461
Medzibankový devízový trh: NBS a domáce obchodné banky navzájom	1 088,9	21,1	55	4 023,6	78,1	372	39,3	0,8	34	5 151,8	461
Obchody domácich bánk so zahraničnými bankami	30 278,7	53,6	1 202	25 406,5	45,0	3 007	827,0	1,5	1 361	56 512,2	5 570
Devízový trh v SR spolu	31 367,6	50,9	1 257	29 430,1	47,7	3 379	866,3	1,4	1 395	61 664,0	6 031

	SPOT			FORWARD			SWAP			OPTION			Spolu	
	Objem		Počet obch.	Objem		Počet obch.	Objem		Počet obch.	Objem		Počet obch.	Objem mil. USD	Počet obch.
	mil. USD	%		mil. USD	%		mil. USD	%		mil. USD	%			
Obchody domácich bánk bez účasti zahraničných bánk	611,3	11,9	294	2,6	0,1	1	4 538,4	88,1	166	0,0	0,0	0	5 152,3	461
Obchody domácich bánk so zahraničnými bankami	4 172,9	7,3	2 214	409,0	0,7	1 624	52 548,3	92,0	1 732	0,0	0,0	0	57 130,2	5 570
Devízový trh v SR okrem NBS	4 784,3	7,7	2 508	411,6	0,7	1 625	57 086,6	91,7	1 898	0,0	0,0	0	62 282,5	6 031

Priemerné mesačné výmenné kurzy slovenskej koruny voči vybraným menám

	2007		2008										
	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 AUD	20,324	19,972	20,088	20,488	19,456	19,096	19,223	18,566	18,513	17,924	17,277	15,832	15,710
1 BGN	16,996	17,060	17,148	16,947	16,610	16,560	16,123	15,506	15,502	15,513	15,480	15,575	15,539
1 CYP	56,897	57,045	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1 CZK	1,243	1,269	1,286	1,304	1,289	1,292	1,256	1,244	1,289	1,252	1,236	1,229	1,210
1 DKK	4,459	4,473	4,502	4,446	4,357	4,342	4,227	4,066	4,065	4,068	4,059	4,086	4,080
1 EUR	33,236	33,365	33,538	33,141	32,497	32,388	31,534	30,323	30,314	30,339	30,280	30,453	30,392
1 EEK	2,125	2,133	2,144	2,118	2,076	2,070	2,016	1,938	1,938	1,939	1,935	1,947	1,943
100 JPY	20,414	20,413	21,102	20,987	20,740	20,082	19,424	18,256	18,010	18,487	19,713	22,754	24,613
1 CAD	23,523	22,767	22,595	22,490	21,039	20,260	20,279	19,227	18,984	19,206	19,910	19,528	19,614
1 LTL	9,627	9,663	9,712	9,599	9,409	9,379	9,132	8,782	8,780	8,786	8,768	8,823	8,802
1 LVL	47,455	47,822	48,045	47,576	46,608	46,447	45,150	43,129	43,106	43,098	42,889	42,954	42,856
100 HUF	13,058	13,183	13,114	12,658	12,487	12,751	12,715	12,498	13,071	12,889	12,587	11,772	11,461
1 MTL	77,438	77,727	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1 NOK	4,187	4,159	4,218	4,166	4,080	4,066	4,008	3,798	3,768	3,803	3,719	3,552	3,457
1 PLN	9,084	9,262	9,297	9,255	9,186	9,402	9,257	8,987	9,288	9,248	8,972	8,551	8,177
1 RON	9,573	9,450	9,093	9,068	8,733	8,887	8,616	8,297	8,464	8,609	8,363	8,127	8,050
1 CHF	20,168	20,113	20,672	20,604	20,656	20,314	19,418	18,779	18,740	18,700	18,978	20,003	20,101
1 SEK	3,580	3,540	3,557	3,538	3,455	3,456	3,386	3,238	3,206	3,229	3,170	3,095	3,007
1 USD	22,637	22,882	22,797	22,495	20,977	20,550	20,253	19,512	19,215	20,196	21,047	22,778	23,863
1 GBP	46,897	46,387	44,924	44,188	42,016	40,740	39,795	38,329	38,230	38,344	37,871	38,722	36,755
1 XDR	35,928	36,087	36,100	35,659	34,185	33,644	32,898	31,588	31,345	32,071	32,761	34,576	35,390

Poznámka: 1. januára 2008 Cyprus a Malta zaviedli euro, v dôsledku čoho boli z kurzového lístka NBS vyradené cyperská libra (CYP) a maltská lýra (MTL).

Priemerné štvrtročné výmenné kurzy slovenskej koruny voči vybraným menám

devíza stred	2007					2008		
	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	Rok	1.Q	2.Q	3.Q
1 AUD	20,612	20,808	20,700	20,555	20,668	20,030	18,960	17,933
1 BGN	17,573	17,254	17,164	17,092	17,273	16,915	16,070	15,499
1 CYP	59,353	57,921	57,463	57,200	57,994	-	-	-
1 CZK	1,226	1,194	1,201	1,246	1,217	1,293	1,265	1,261
1 DKK	4,612	4,529	4,509	4,484	4,534	4,439	4,213	4,064
1 EUR	34,364	33,746	33,572	33,425	33,781	33,085	31,429	30,311
1 EEK	2,197	2,157	2,146	2,137	2,159	2,114	2,009	1,937
100 JPY	21,971	20,735	20,744	20,416	20,975	20,952	19,265	18,702
1 CAD	22,384	22,816	23,353	23,553	23,024	22,082	19,922	19,348
1 LTL	9,952	9,772	9,722	9,682	9,783	9,581	9,102	8,778
1 LVL	48,960	48,293	48,045	47,715	48,258	47,446	44,929	43,035
100 HUF	13,616	13,586	13,337	13,225	13,441	12,768	12,655	12,860
1 MTL	80,076	78,617	78,220	77,877	78,707	-	-	-
1 NOK	4,207	4,162	4,238	4,248	4,214	4,158	3,958	3,763
1 PLN	8,845	8,874	8,858	9,128	8,926	9,249	9,218	9,175
1 RON	10,162	10,282	10,400	9,709	10,139	8,974	8,605	8,478
1 CHF	21,268	20,484	20,379	20,146	20,574	20,644	19,518	18,803
1 SEK	3,743	3,644	3,624	3,601	3,654	3,519	3,361	3,202
1 USD	26,231	25,040	24,450	23,091	24,713	22,137	20,110	20,108
1 GBP	51,275	49,710	49,384	47,284	49,427	43,784	39,636	38,152
1 XDR	39,344	37,964	37,491	36,327	37,792	35,364	32,722	32,025

Poznámka: 1. januára 2008 Cyprus a Malta zaviedli euro, v dôsledku čoho boli z kurzového lístka NBS vyradené cyperská libra (CYP) a maltská lýra (MTL).

Priame zahraničné investície

Údaje o priamych zahraničných investíciách sú k dispozícii na internetovej stránke NBS www.nbs.sk v časti Štatistika/Štatistika platobnej bilancie/Priame zahraničné investície.